

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
107. (1427.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1342 ▲
1 amerikai dollár	2,8639 ▼
100 magyar forint	1,5534 ▲

Aktuális

3

Megalakult a Partiumi Önkormányzati Tanács

Megalakult tegnap Margittán a Partiumi Önkormányzati Tanács, amely Bihar, Szatmár, Szilágy, Arad, Temes és Mára-maros megyék RMDSZ-es önkormányzati képviselőiből áll.

Kultúra

6

Egyhetesre bővülnek a Kolozsvári Magyar Napok

A tavalyihoz képest egyhetesre bővül a második alkalommal megszervezett Kolozsvári Magyar Napok. A rendezvény-sorozat programját az RMDSZ és az EMNT Kolozs megyei vezetői ismertették.

Társadalom

7

Kiéhezteszik a rendőröket

A rendőrök étkezési bérpótlását csökkenti júniusban a megszorító intézkedések jegyében a belügyminisztérium. Az állomány tagjait felháborítja az intézkedés, ezért hét-főtől tiltakozó akcióra készülnek. Traian Igaș tárcavezető forráshiányra hivatkozik, és további pénzelvonással fenyeget.

Vezércikk

3

Marketing és alkotmány

Traian Bănescu államfő számtalanszor bebizonyította, hogy az ország első számú marketingpolitikus. Nézeteire legtöbbször sikerül vevőket találnia: olyan témákat választ és úgy kommunikál, hogy a maga oldalára állítja a közvéleményt. Így történt ez legutóbb az alkotmány-módosítással kapcsolatos elképzeléseinek ismerte-tésekor is. ▶

Cseke Péter Tamás

„Puskaporos” érettségi

Óvintézkedés-sorozattal készülnek a hazai iskolák a hétfőn kezdődő záróvizsgákra**Csak tiszta forrásból. Az érettségizőknek fel kell készülniük arra, hogy idén minden eddiginél szigorúbban büntetik a puskázást a vizsgákon** Fotó: archív

Az iskolák biztonsági kamerák telepítésével, a diákok ultramodern puskákkal készülnek a hétfőn kezdődő érettségi vizsgákra. A technikai forradalom elérte az érettségit is: érintő-képernyős óra, kábel nélküli internetcsatlakozó, videokamerás golyóstoll is bejut a vizsgate-mekbe. Az első vizsga, a hétfői román szóbeli egyébként azoknak a diákoknak hozhat si-kert, akik jól beszélnek a nyelvet: az idei záróvizsgán is a beszédkésztséget és a szövegértést mérik. Az érettségi első napjára óvintézkedés-sorozattal készülnek, miután Daniel Funeriu tanügyminiszter nemrégiben szigorú eljárást ígért minden csalási kísérlet ellen. **7. oldal ▶**

Elvetik Bănescu új alkotmányát

▶ Magára maradt az államfő az alkotmánymódosítási elképzeléseivel. A szerdán bemutatott elképzeléseit csupán a Demokrata Liberális Párt támogatja, az ellenzék szerint Traian Bănescu a helyhatósági választások kampányába akar kezdeményezése révén beavatkozni. „Nem kérünk az államfő diverziójából” – jelentette ki Crin Antonescu, a liberálisok pártelnöke. Az RMDSZ nem lát esélyt alkotmánymódosításra ebben a törvényhozási ciklusban. Kelemen Hunor szövetségi elnök kitarított emellett, hogy törölni kell az első cikkelyt, és az új alaptörvény szerint a kisebbségeket államalkotó tényezőnek kell tekinteni. **3. és 4. oldal ▶**

Könyvhétrajt Kolozsváron

▶ Hetven évvel az első kolozsvári könyvhét megrendezése után tegnap a kincses városban Kelemen Hunor miniszter részvételével megnyílt a Kolozsvári Ünnepi Könyvhét. **6. oldal ▶**

Kelemen Hunor művelődési miniszter a tegnapi megnyitón Fotó: Sipos M. Zoltán

A rabbi, az imám és a bíboros

▶ A soros európai uniós elnökség keretében megannyi külföldi vendég részvételével a valási párbeszédéről kezdődött tegnap Gödöllőn kétnapos nemzetközi konferencia, amelyen jelen voltak a keresztény, a zsidó és az iszlám vallás uniós képviselői, valamint magyarországi politikusok és diplomaták. A résztvevők elsősorban saját országuk gyakorlatát helyezték előtérbe, az azonban kétségtelen, hogy a konferencia fókuszában az „arab tavasz” szerepelt. **2. és 4. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Vízummentesség a láthatáron?

Románia számára előnyösen alakulhat az amerikai vízumkényszer eltörlése – jelentette ki tegnap Mark Gitenstein, az Egyesült Államok bukaresti nagykövete. Barack Obama amerikai elnök oly módon szeretné módosítani a szabályozást, hogy a mostanakkal ellentétben nem a visszautasított igénylések számát vennék figyelembe, hanem azt, hogy egy adott ország állampolgárai közül hányan lépik túl a vízumban megszabott tartózkodási időt. Jelenleg a visszautasított kérelmek száma jelenti a fő kritériumot, ami nem haladhatja meg a 3 százalékot. Románia esetében viszont az arány húsz százalék fölött van.

Együtt a különbözőségben

Az ausztriai Kismartonban tartja június 2-a és 4-e között kongresszusát az Európai Nemzetiségek Föderatív Szövetsége (FUEN). A rendezvény házigazdája a felsőőrvidéki horvátok szervezete. Az RMDSZ kongresszusi küldöttségét vezető Borbély László politikai alelnök a kisebbségi szervezetek közötti együttműködés fontosságát hangsúlyozta. Különbözőek vagyunk, de együtt kell dolgozunk az európai kisebbségi jogokért – fogalmazott Borbély.

Andronescu inkompatibilis

Érdeklentéket állapított meg tegnap az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) Ecaterina Andronescu volt oktatásiügyi miniszter esetében a szenátusi mandátum és a Bukaresti Műszaki Egyetem rektori tisztsége között. A vád szerint Andronescu saját kutatási projektje számára nyújtott soron kívüli támogatást tárcavezetői mandátuma alatt.

Bővült a roncsautó-program

Hatvanezer értékjeggyel bővítettük ki a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium márciusban újraindított roncsautó programját – nyilatkozta tegnap Borbély László. A környezetvédelmi miniszter szerint a program az idén is nagy sikernek örvend, hiszen eredményeként március óta 50 ezer régi autót sikerült kivonni a forgalomból. Márciusban, a program újraindításakor 60 ezer értékjegyre 288 millió lejt különítettek el.

Aszadnak kell az amnesztia

A szíriai demokratikus ellenzék szerint túl későn jött a rendszer által kedden felkínált amnesztia, amelynek keretében azóta több

száz politikai foglyot engedtek szabadon. A törökországi Antalyában tanácskozó szíriai ellenzék szerint most Bassár el-Aszad elnöknek (képiünkön) lesz szüksége amnesztia-ra, mert „ő az, aki öldösi a népet”.

Újabb kínai hackertámadás

A Google cég szerint valószínűleg Kínából támadták meg hackerek több száz ember – köztük magas rangú amerikai kormánytisztviselők, kínai emberjogi aktivisták és újságírók – internetes postafiókját a közelmúltban. Az ismeretlen elkövetők – akik valószínűleg a Santung tartománybeli Csinan városban lévő számítógépekről indították a támadásokat – jelszavak megszerzésével megpróbálták feltörni és nyomon követni a szóban forgó Google-ügyfelek levelezését.

A rabbi, az imám...

Keresztény-zsidó-izlám konferenciát tartanak Gödöllőn

Vallásközi párbeszéd Gödöllőn. Metropólita, iszlám és zsidó vezető, illetve bíboros egy társaságban

Fotó: MTT

Hírösszefoglaló

A soros európai uniós elnökség keretében megannyi külföldi vendég részvételével a vallási párbeszédéről kezdődött tegnap Gödöllőn kétnapos nemzetközi konferencia, amelyen jelen voltak a keresztény, a zsidó és az iszlám vallás uniós képviselői, valamint magyarországi politikusok és diplomata. „Növelné az Európában letelepedő nem keresztény bevándorlókkal szembeni toleranciát, ha az európai keresztények megerősödnek hitükben” – mondta Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. Zoltai Gusztáv, a Magyarországi Zsidó Hitközségek ügyvezető igazgatója azt hangsúlyozta, hogy a magyarországi zsidóság rokonként tekint az iszlám vallásra, és nagyon jó a kapcsolata a keresztény egyházakkal is. Az orosz ortodox egyház képviseletében Hilarion metropolita arra mutatott rá, hogy a világ számos pontján üldöztetésnek vannak kitéve a keresztények, de a többi vallás hívei is, pedig mind a keresztény, mind a zsidó, mind az iszlám hittől idegen a más vallásúak üldözése.

Az „arab tavasz”, az arab világ országaiban zajló forradalmak eredményeként megszűnik a különbségtétel a muszlimok és a keresztények között – mondta Ali el-Hefni egyiptomi nagykövet a tanácskozáson. Aliza Bin-Noun izraeli nagykövet az Izraelben élő muzulmán és keresztény kisebbség helyzetéről beszélt, egyebek mellett arról, hogy arab képviselők a zsidó állam megalakulása óta jelen vannak a parlamentben, a kneszetben. Tsakopoulos Kounalakis budapesti amerikai nagykövet fontos célnak nevezte, hogy a világon egyetlen közösség se érezze: ma-

gára maradt, illetve üldöztetésnek van kitéve.

Az állam és az egyház szétválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom szétválasztását – jelentette ki Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes. Az államnak fel kell ismernie – tette hozzá –, hogy nem avatkozhat be a teológiai ügyekbe, nem illetékes vallási kérdések eldöntésében; fontos feladata, hogy tiszteletben tartsa az emberek jogát a szabad értékválasztáshoz, garantálja a vallásszabadságot és segítse a vallások párbeszédét. A politikus szerint szimbolikus a jelentősége annak, hogy a tanácskozást Magyarországon rendezik, az ország ugyanis „megszentvedte az ateista kommunizmus minden keservét”. A konferencián részt vesz Tökés László, az Európai Parlament alelnöke, korábban királyhágó-melléki református püspök is. ◀

Hága: barát és ellenség a tus alatt

Gy. Z.

Egyre több részlet derül ki a háborús bűnös Ratko Mladics boszniai szerb tábornok elfogása óta eltelt időszakról. John Hocking, a hágai Nemzetközi Törvényszék legmagasabb rangú tisztségviselője az őt megkereső lapoknak úgy nyilatkozott: Mladics már a repülőtéri megérkezésekor együttműködést tanúsított, amikor pedig tolmács útján beszélt vele, mindent jól megértett és „feltűnően kooperatív” volt.

Mladicsot azonnal orvosi vizsgálatnak vetették alá, de semmilyen problémát nem találtak nála, ami akadályozná abban, hogy megjelenjen a bíróság előtt. A 69 éves vádlott ügyvédje Belgrádban még úgy nyilatkozott, hogy sem lelkileg, sem testileg nem alkalmas egy tárgyalásra. Hocking elmondta, hogy a védelemről is beszélt a volt tábornokkal, de még nem látta jelét bármilyen ezzel kapcsolatos tervnek.

Luxusbörtön a scheveningeni tengerparton. Napközben klubélet folyik

A szerb vádlott ma jelenik meg először a bíróság előtt, erről szerdán írta alá a megfelelő dokumentumot Alphons Orié holland bíró. A meghallgatáson felszólítják majd, hogy igazolja személyazonosságát, és nyilatkozzék a tizenegy vádponttal kapcsolatban.

Az újonnan érkezett korábbi elvbarátai közül is elsősorban Radovan Karadzics boszniai szerb vezetőt kell említenünk, akit 2008 júliusában fogtak el, és olyan ügyesen sikerült húznia az

időt, hogy még mindig nem született ügyében ítélet. „Biztos vagyok abban, hogy következő napokban személyesen is találkozni fogunk”, mondta Karadzics ügyvédje, Peter Robinson. Az azonban tény, a két férfi között a viszony a bosnyák háború (1992–1995) vége felé hűvössé vált, bár a védő hozzátette: „Karadzics mégis elszomorodott, hogy Mladics elveszítette a szabadságát”, amikor értesült az elfogás hírével. Ugyanakkor vi-

Liszokay kezében a Hírlapok

F. I.

„Az Udvarhelyi Híradó Kft.-ben szerda este többségi tulajdont szerzett a budapesti bejegyzésű Határok Nélkül a Magyar Sajtóért Alapítvány” – erősítette meg lapunk korábbi értesülését Székely Róbert, az Udvarhelyi Híradó Kft. ügyvezető igazgatója. Kérdésünkre, hogy mi indokolta a magyarországi tőkeinjekciót, Székely elmondta: az akvizíciónak egyetlen célja van, megerősíteni az Udvarhelyi Híradó Kft. vezető piaci pozícióját. Mint ismeretes, a társaság tulajdonában négy helyi lap van, (Udvarhelyi Híradó, Csíki Hírlap, Gyergyói Hírlap és Vásárhelyi Hírlap), illetve a szekelyhon.ro honlapot is működteti. Az ÚMSZ megtudta, az Udvarhelyi Híradó Kft. Háromszéken, Kolozsváron és Besztercén terjeszkedne. Székely hangsúlyozta: az alapítvány a Magyarország határain kívüli magyar nyelven folytatott sajtótevékenység, ezáltal a magyar nyelv ápolására jött létre. Felvetésünkre, hogy annak nevét sem az internetes keresőkben, sem a magyarországi Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Névjegyzékében nem találtuk, Székely meglepetésének adott hangot. „Ez egy magyarországi alapítvány, nem tudom, hogy miként nem hallottak róla eddig. Ott van például Liszokay Gábor (Nemzet Lap- és Könyvkiadó Kft. tulajdonosa, a Magyar Nemzet című budapesti napilap igazgató-főszerkesztője – szerk. megj.), ő az egyik alapembere” – magyarázkodott. Megjegyzésünkre, hogy a tranzakció során jobboldali beállítottságúvá válnak-e a Hírlapok, az ügyvezető igazgató határozott választ adott. „Ennek az alapítványnak semmi politikai színezete nincs. Hogy Liszokay Gáborék a Magyar Nemzetnél melyik párttal szimpatizálnak, az az alapítvány szempontjából semmit nem jelent. Azért vásárolták meg a Hírlapok többségi tulajdonrészét, hogy összefogják és erősítsék a határon túli magyar lapokat” – bizonygatta Székely. ◀

szont örül is, hogy együtt dolgozhat Mladicsal „az igazság földérintésén azzal kapcsolatban, ami Boszniában történt.

A börtönben a rabok napközben szabadon mozoghatnak a rendelkezésükre álló szárnyban, a közösségi termekben, az udvaron és a zuhanyozóban. A fürdőben az is megeshet, hogy a szomszéd tus alatt nem barát, hanem egykori ellenség szappanozza magát. Elvonulhatnak, és ilyenkor főzhetnek vagy imádkozhatnak is. Az ügyvéd árulta el azt is, hogy esténként külön helyiségben táblajátékokkal mulatják az időt vagy nézik a tévéműsort; a közös főzés külön alkalomnak számít. Főként az angol nyelvi és számítógépes tanfolyamok örvendenek közkedveltségnek – mondta az ügyvéd. Éjszakára azonban bezárják őket magánzárkáikba. Különleges megfigyelést, amit egy esetleges öngyilkosság elkövetésének a veszélye indokolna, nem rendeltek el Mladicsal kapcsolatban. ◀

Létrejött a PÖT

ÚMSZ

► Megalakult tegnap Margittán a Partiumi Önkormányzati Tanács (PÖT), amely Bihar, Szatmár, Szilágy, Arad, Temes és Máramaros megyék RMDSZ-es önkormányzati képviselőiből áll. A tanács elnökévé Szabó Ödön Bihar megyei tanácsost választották, az elnökség tagjai: Pop Imre, Kraszna polgármestere, Kaba Gábor, Zsombolya polgármestere, Bognár Levente, Arad alpolgármestere, Ilyés Gyula, Szatmárnémeti polgármestere és Vida Noémi nagybányai helyi tanácsos. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök a tanács alakuló ülésén felszólalásában emlékeztette a jelenlévőket, hogy két héttel ezelőtt már megalakult a Székelyföldi Önkormányzati Tanács, egy héttel ezelőtt pedig a Belső-erdélyi Önkormányzati Tanács. „A jó döntéseket a megfelelő időben kell meghozni. Eppen ezért 2011 februárjában, az RMDSZ kongresszusán az alapszabályzatban rögzítettük a regionális önkormányzati tanácsok megalakulását. Az RMDSZ számára már megalakulásakor az önkormányzatiság elve volt az egyik legfontosabb célkitűzés, ezt az elmúlt időben folyamatosan erősítette. A szövetség mindig azt szorgalmazta, hogy minél több döntés kerüljön az önkormányzatokhoz” – jelentette ki a szövetségi elnök. A három, regionális önkormányzati tanács megalakulása után megmarad továbbra is az országos testület, összehangolva a regionális tanácsok működését és képviselve az általános érdekeket. Míután megalakult mindhárom regionális önkormányzati tanács, és ezek elnökeit is megválasztották, júniusban megalakul a Szövetségi Állandó Tanács, amelynek tagjai lesznek a tanácsok elnökei, ezzel is megadva azt a súlyt mindhárom régióknak, ami megilleti őket. ◀

Boc átadja székét

Kifehértett feketemunkáról számolt be a kormányfő

Marian Preda vagy Sulfina Barbu veheti át a hétvégén a miniszterelnöktől a munkaügyi tárca vezetését

M. Á. Zs.

► Nehéz dolga lesz az Emil Boc ideiglenes munkaügyi miniszter örökébe lépő – várhatóan holnap nevesített – tárcavezetőnek, ugyanis a kormányfő azt várja el utódjától, hogy a májusban „megszokott” iramban folytassa a feketemunka kifehérítését. Tegnap, mérlegvonó sajtótájékoztatóján Boc arról számolt be, hogy az új munkatörvénykönyv életbe lépése, valamint az ellenőrző hatóságok ellenőrzése eredményeként május elseje és június elseje között 353 339 munkaszerződést jegyeztek be. A felszínre hozott munkaszerződések 68 százalékát, azaz 239 247 szerződést meghatározatlan időre kötötték, csak a mara-

dék 114 092 szerződés esetében szabtak konkrét határidőt a munkaviszony végének. „Ez azt jelenti, hogy a »kifehértett« munkaszerződések haszonélvezői a jövőben nem veszik igénybe a szociális segélyeket, pénzt takarítunk meg az állami kincstárnak. Ugyanakkor fizetnek társadalombiztosítási és egészségbiztosítási hozzájárulást, saját jövőjük szempontjából is jól járnak” – ecsetelte Boc. Hozzátette: az utóbbi egy hónap eredményes munkájának köszönhetően június elsején Romániában 6 315 381 aktív munkaszerződést regisztráltak, ami az egységnyi nyilvántartási rendszer 2008-as felállítása óta a legmagasabb számnak számít. „Tüллéptük a gazdasági válság előtti szintet,

ami statisztikailag is alátámasztja azt a nyilatkozatot, hogy hivatalosan is kilábalunk a válságból. Ugyanis nem lehet gazdasági növekedésről beszélni akkor, ha a munkaszerződések száma folyamatosan csökken az ellátottak száma pedig nő” – hangsúlyozta a miniszterelnök. Hozzátette, a szóban forgó egy hónapos időintervallumban több mint 11 ezer ellenőrzést végeztek és 14,142 millió lej értékben szabtak ki büntetéseket feketemunka miatt. Az *Evenimentul zilei* információi szerint Boc Sulfina Barbut, a Demokrata Liberális Párt nőszervezetének elnökét nevezi ki munkaügyi miniszternek. Más források szerint a tisztség várományosa Marian Preda elnöki tanácsadó. ◀

Marketing és alkotmány

Traian Băsescu államfő számtalanszor bebizonyította, hogy az ország első számú marketing-politikusa. Nézeteire legtöbbször sikerül vevőket találnia: olyan témákat választ és úgy kommunikál, hogy a maga oldalára állítja a közvé-

leményt. Így történt ez legutóbb az alkotmánymódosítással kapcsolatos elképzeléseinek ismertetésekor is.

Egyetért-e a közvélemény az egykamaras parlamenttel és a honatyák számának csökkentésével? Természetesen, hiszen a tárgyban meghirdetett referendumon a polgárok nyolcvan százaléka igennel szavazott erre a kérdésre. Jó elképzelés-e a honatyák mentelmi jogának megnyirbálása? A közvélemény számára nyilvánvalóan az, hiszen töbttucatnyi képviselő, szenátor kapott már e jogával élve menedéket az elmúlt években a bűnvádi eljárások elől, miközben a közembernek ez a lehetőség nem adatik meg. Van-e létjogosultsága annak, hogy az alkotmány többé ne tekintse vélelmezettnek a szerzett vagyon törvényességét? Hát már hogyne volna, hiszen a közvélemény számára a dűsgazdagok javai eleve gyanús eredetűek. Szeretné az egyszerű polgár, hogy az igazságszolgáltatás átláthatóbban működjön, és a bírák ezentúl feleljenek az elrontott ítéleteikért? A válasz nyilvánvalóan igen...

Băsescu többi javaslata is könnyen emészthető. Nem kell alkotmányjogszáznak lenni annak megértéséhez, hogy az államfő 2007-es felfüggesztése abúzus volt. Természetes az az indítvány, hogy az ország közvetlen módon megválasztott elnökét a parlament csak abban az esetben foszthassa meg tisztségétől, ha egy illetékes instancia – az Alkotmánybíróság – ezt alkotmányjogi szempontból is indokoltnak tartja. Nem ördögtől való az államfőnek azok az elképzelései sem, hogy alkotmány vessen gátat az ország eladósodásának, a kormányok osztogatási hajlamának. Hasonló előírást tartalmaz a német alaptörvény is, s a franciák is készülődnek a költségvetési deficitet és eladósodást korlátozó rendelkezés bevezetésére.

Az államfő annak is megtalálta a módját, hogy elképzeléseit az ellenzék számára is eladhatóvá tegye. Alkút ajánlott: ha elfogadjátok az alkotmánymódosításaimat, hajlandó vagyok két évvel megrövidíteni mandátumomat, és támogatom, hogy az elnökválasztást ismét a parlamenti választásokkal egy időben tartsák.

Kétségtelen, hogy az ellenzéki politikusok minden porcikája azt kívánja, hogy Traian Băsescu mielőbb tájjon el a politika színpadáról. Am jövőjükre gondolva még az államfő saját pártjának képviselői és szenátorai sem zavaznák meg, hogy a következő választási ciklusban a parlamenti mandátumok száma megfelelődjék.

Ami a közvéleménynek olcsó, a politikai osztálynak drága. A parlamenti pártok nem lesznek vevők az államfő elképzeléseire. Így Băsescu alkotmánymódosítási terve megmarad annak, aminek vélhetően szánták: politikai marketingfogásnak.

Vérbe itatott autonómiaigény

Kovács Zsolt

► Felesleges hisztériának tartja a Székelyföld brüsszeli képviseleti irodájának megnyitása kapcsán elhangzott román reakciókat Antal Árpád. Sepsiszentgyörgyi polgármestere, az RMDSZ városi elnöke sajtótájékoztatóján kifejtette: attól, hogy például Crin Antonescu liberális elnöknel nincs ott a személyazonosság igazolványa, ő még létezik, így van ez Székelyföld esetében is, amelynek nincs a román államtól igazolványa, de attól még létezik. „Szomorú, hogy húsz évvel a forradalom után teljesen logikus, egyértelmű ügyek ilyen reakciókat tudnak kiváltani a román politikusokból” – állapította meg Antal Árpád, aki határozottan leszögezte: „egyetlen politikus sem vitathatja el a székely közösségtől, az autonómia igényét, mert az a vérünkben van. Ellenben az, hogy milyen módon vívjuk ki az autonómiát, már attól függ, hogy a román politikusok hogyan reagálnak az igényeinkre”. Antal Árpád hozzátette: nem a székelyföldi autonómia léte veszélyezteti Románia nemzetbiztonságát, hanem az, ha a román politikusok reakcióikkal eléri, hogy már ne higgyünk a demokratikus módszerek sikerében. „Ha a román politikum folyton

lesöpri az asztalról igényeinket, azt érheti el, hogy úgy érezzük, nem érdemes demokratikus módon gondolkodni, holott az elmúlt húsz évben bebizonyítottuk, hogy nem vagyunk a radikalizmus hívei.” A sepsiszentgyörgyi polgármester szerint, ha a román politikum okos lenne, akkor alkotmánymódosítással rendezné ezt a kérdést, mégpedig úgy, hogy a románok érzékenységét figyelembe véve az első cikkely nem változna, az kimondaná az egységes román nemzetállamot, viszont a második cikkely leszögezné, hogy Romániában vannak speciális státussal rendelkező autonóm régiók is. Antal Árpád végzetül kifejtette: megelőlegezi a román politikusok választát, hogy „hiába akarja az autonómiát 700 ezer székely, ha azt nem akarja a 20 millió román”. A sepsiszentgyörgyi városatyja azonban emlékeztetett: „a székelységnél kisebb etnikai közösségek Romániánál nagyobb országban kaptak autonómiát”.

Traian Băsescu államfő után Emil Boc miniszterelnök is elítélte a három székely megye brüsszeli irodanyitását. Mindketten azt rótták fel a kezdeményezőkre, hogy nem létező területi-közigazgatási egységnek minősítették Székelyföldet, ugyanis arról nem rendelkezik az alkotmány. ◀

Elvetik Băsescu alkotmányát

Cs. P. T.

► Csupán a Demokrata Liberális Párt támogatja az államfő alkotmánymódosítási elképzeléseit – derült ki az elmúlt nap politikusi nyilatkozataiból. Az ellenzéki vezetők szemfényvesztésnek és diverziónak tartják azt, hogy Traian Băsescu nem a gazdasági válságra keresi a megoldásokat, hanem az alaptörvény megváltoztatásán töri a fejét. „Az államfő a helyhatósági választási kampányba szeretne így beavatkozni. Mi az alkotmány helyett az egészségügyről, az oktatásról és a társadalmat foglalkoztató más kérdésekről szeretnénk vitatkozni” – jelentette ki a Szociál-Liberális Szövetség (USL) társelnöke, Victor Ponta. Hasonló az álláspontja Crin Antonescunak, az USL másik társelnökének is. „Elutasítjuk az államfő újabb diverzióját. Azért tematizálja az alkotmány módosítását, mert nem talál megoldást az ország valóban égető problémáira” – mondta a liberális politikus.

Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke tegnap azt nyilatkozta: szerinte ebben a törvényhozási ciklusban nem valószínű az alkotmánymódosítás. Tájékoztatója szerint az RMDSZ továbbra is arra törekszik, hogy módosítsák az alap-

törvény első cikkelyét, amely szerint Románia nemzetállam. „Azt akarjuk elérni, hogy a nemzeti kisebbségeket államalkotó tényezőként ismerjük el. A mi elképzelésünk szerint a szenátus a történelmi régiók képviselete kell hogy legyen, és a fejlesztési régiók szerkezetét is át kell gondolni” – mondta Kelemen Hunor.

Kevésbé diplomatikusan fogalmazott Márton Árpád képviselő, aki tagja volt a 2003-as alkotmányt megszővegező parlamenti bizottságnak. „Ez az államfő újabb kampányfogása. Traian Băsescu úgy próbálja növelni népszerűségét, hogy a közvélemény által kétségkívül kívánatosnak tartott módosításokról beszél, mint amilyen a honatyák számának csökkentése. Am tudja nagyon jól, hogy javaslatainak elfogadására semmi esély nincs” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a politikus. A képviselő mindazonáltal üdvözölte, hogy az államfő kiegészítette az alkotmány hatodik cikkelyét egy bekezdéssel. Ez arra kötelezi a hatóságokat, hogy a kisebbségi közösségeket érintő döntések meghozatala előtt konzultáljanak az adott közösség képviselőivel. „Băsescu azonban ezzel csak azt akarja üzenni: lám, a kisebbségeknek is nyújtunk valami” – mondta Márton Árpád. ◀

Román lapszemle

Koszovóba és Ománba szállította felszerelésének jelentős részét az erdélyi autópálya építését elkezdő Bechtel cég. Az amerikai vállalat azért számolta fel tor-daszantlászói telephelyét, mert az állam nem finanszírozza a további munkálatokat. (*Evenimentul zilei*) ► A meteorológusok arra figyelmeztetnek, hogy rendkívül magas hőmérsékletre kell számítaniuk ezen a nyáron. A kánikula az ország déli részén lesz nehezen elviselhető, ugyanis ott szárazsággal is társul. (*Adevărul*) ► A fővárosi Barasab felüljáró a maga 44 méterével Európa legszélesebb városi hidjának számít. (*Adevărul*)

Milyen lesz az új alkotmány?

Diverzió, sci-fi forgatókönyv, a rendőrállam alapokmánya, a diktatúra alkotmánya – ilyen és hasonló jelzőkkel illetik ellenzéki politikusok az alaptörvény Traian Băsescu államfő által elképzelt módosítását.

Bogdán Tibor

A Törvényhozási Tanács elé terjesztette Traian Băsescu az alkotmánymódosító javaslatát. A dokumentum, kedvező véleményezés esetén az Alkotmánybírósághoz kerül, amelynek tíz napon belül kell kialakítania róla az álláspontját, így még a nyári parlamenti vakáció előtt eljut a törvényhozás fórumához, az új alkotmány tehát már jövő év január elsejétől hatályba léphetne.

Búcsú a mentelmi jogtól?

A román államfő három fő okkal támasztotta alá a módosítások szükségességét. Elsősorban a parlament karcsúsítására ígert mondó 2009. novemberi népszavazásra, továbbá a NATO- és az EU-tagság által támasztott újabb követelményekre, végül pedig eddigi államelnöki mandátumának tapasztalataira hivatkozott.

A módosítások nyomán csökkenne a parlament létszáma, egyben pedig leszü-

külnének hatáskörei, szélesednének és erősödénének viszont az államfő jogkörei. Az új alkotmány szerint a törvényhozás fóruma egyetlen házból állna, tagjainak száma pedig a jelenlegi 471-ről leg több 300-ra csökkenne. A konkrét létszámot sarkalatos törvény szabályozná majd. A parlament elnökének helyzete jóval ingatabb lenne a jelenlegi házelnökökéhez, mivel akár mandátuma lejártá előtt is leváltatható lenne.

A jövőben immár nem lenne szükség a parlament jóváhagyására sem ahhoz, hogy egy honatyánál házkutatást tartsanak, sem ahhoz, hogy őrizetbe vegyék, letartóztassák, vagy bíróság elé állítsák. A honatyá így már csupán szavazatáért és politikai nyilatkozataiért részesülhet mentelmi jogban.

Ugyancsak a korrupció elleni küzdelem hatékonyságát kívánja növelni az a javaslat is, amelynek megfelelően a jelenlegi 24 órától 48 órára növelnék az előzetes fogvatartás időtartamát. Szintén ezt célozza az a javaslat is,

amely szerint kiiktatnák az Alkotmányból a szerzett vagyont eleve törvényesnek vélelmező cikkelyt.

Erősebb államfő

Érintetlen marad viszont az államfő mentelmi joga. Ezt Traian Băsescu a módosítások ismertetése alkalmával azzal magyarázta, hogy az államfőnek a „stabilitás tartóoszlopává kell válnia”, ezért megengedhetetlen, hogy szüntelenül az igazságszolgáltatás elé citálják.

Az államfő tisztségéből történő felfüggesztéséhez ezentúl szükséges lesz az Alkotmánybíróság jóváhagyása (a taláros testület véleménye jelenleg csupán konzultatív jellegű). Amennyiben az alkotmánybírák nem bólintanak rá a kezdeményezésre, a felfüggesztési folyamat megszűnik. Az államfő tisztségéből történő felfüggesztése esetén a funkciót ideiglenesen ellátó személy nem nevezhet ki miniszterelnököt.

Az az alkotmányos rendelkezés, amelynek értelmében a kormányfőt az államelnök

Traian Băsescu államelnök. Koccintsunk az új alkotmányra!

nevezi ki és váltja le, a kormány javaslatára, újabb cikellyel bővílné: ennek megfelelően a kormányfő csupán az államelnökkel folytatott tanácskozás után válthat le vagy javasolhat minisztert.

A tervezet első ízben biztosítana az államfőnek jogkört arra, hogy ő nevezze ki a Legfelsőbb Bírói Tanács civil társadalmat képviselő három tagját. További három személyt a parlament nevez ki,

tíz pedig a bírói testület választ meg – őket azonban a parlamentnek is jóvá kell hagynia.

Ugyanakkor a jelenlegi 60 nap helyett az államfő 45 napon belül oszlatná fel a parlamentet, abban az esetben, ha a Tisztelt Ház egymás után két kormányt nem szavazna bizalmat.

Gazdasági vonatkozások

A módosítások nyomán csökkenne a miniszterelnök hatásköre: a kormányfő a jövőben parlamenti ülészakonként csupán egyszer élhetne a felelősségvállalás gyakorlatával. Igaz, a törvényalkotó némi kikapart is hagyott számára: a korlátozás nem vonatkozna az állami, illetve a társadalombiztosítási költségvetés törvényére.

Az új alaptörvény szabályozná a költségvetési hiány mértékét is. A módosítások szerint a deficit nem haladhatná meg a bruttó nemzeti össztermék három százalékát, a közadósság mértéke pedig nem léphetné túl a hatvan százalékát. Ugyancsak gazdasági vonatkozású az az indítvány is, amely kizárólag a beruházások területére szorítaná le a külföldi kölcsönfelvételt. ◀

HIRDETÉS

**ERDÉLYI
KONZULTÁCIÓ**
www.erdelyikonkultacio.ro

FIGYELÜNK

EGYMÁSRA

Az RMDSZ-nek fontos az erdélyi magyarok véleménye!

Mondja el Ön is, milyen gondokkal, problémákkal szembesül, és milyen megoldásokat vár ezekre.

Ossza meg velünk, mit gondol a Szövetségről és annak munkájáról.

Önkénteseink személyesen megkeresik Önt. A kérdőívet kitöltheti a www.erdelyikonkultacio.ro honlapon is.

Köszönjük, hogy részt vett az Erdélyi Konzultációban!

Három vallás egy asztalnál

A három nagy egyistenhívő vallás, a keresztény, a zsidó és az iszlám hit képviselőinek tegnap elkezdődött és ma befejeződő gödöllői tanácskozásán az Európai Unió huszonhét tagországa, Horvátország, Szerbia, Bosznia és Hercegovina, Ukrajna, Oroszország, Izrael, az Amerikai Egyesült Államok, illetve a közel-keleti államok delegációja vesz részt.

Gy. Z.

A magyarországi államtitkári szintű konferencia kiemelt célja a keresztény-zsidó-izlám vallásközi párbeszéd erősítése, a szabad vallásgyakorlás tapasztalatainak bemutatása, az egyház és az állam közötti párbeszéd, a tagországokban a növekvő számú arab, illetve muszlim betelepült lakosság helyzetének áttekintése.

Az emberekről szóljon

A magyar elnökség programjának összeállításakor alaptételként fogalmazódott meg, hogy az Európai Uniónak nem az elvekről, hanem az emberekről kell szólnia. A válság okozta gazdasági és politikai bizonytalanság, a társadalmi feszültségek és a szélsőségek megerősödése a kontinensen nyilvánvalóvá teszi, hogy Európa jövője lakóinak a földréz életében való felelős részvételétől függ.

Az államtitkári szintű nemzetközi konferenciát a magyar kormány hangsúlyozottan a Lisszaboni Szer-

ződés 17. cikkére hivatkozva, arra építve szervezte meg. A Tanácskozás foglalkozik a migráció társadalmi és vallási vonatkozásaival, közös értékeinkkel, valamint a szimmetria és aszimmetria, azaz a vallási sokszínűség kérdéseivel.

Szlovén és olasz példa

Az Európai Unió elsősorban a zsidó-keresztény kultúrkörre épül, viszont a tagállamok vallási térképe ennél egyre színesebbé válik, az egyházak közötti párbeszéd előmozdítása tehát rendkívül időszerűvé vált. A muzulmán népesség megjelenése Európában nemcsak vallási és kulturális tényező, hanem társadalmi kérdés is. A konferencia ezért hangsúlyozza a kultúrák, a vallások közötti párbeszédet. A cél, hogy a különböző vallások békés együttélésének ösztönzésével elkerülhetőek legyenek a jövőbeli konfliktusok.

Az elnökség példával is szolgál: Szlovénia, illetve Olaszország gyakorlatát tartja követendőnek. Mert

ez a két tagállam már rendezett egyházipolitikai konferenciát; Olaszország kiemelten az iszlám kérdéssel foglalkozott (ennek fontosságát aligha kell az észak-afrikai menekültáradat fényében külön is hangsúlyoznunk), míg Szlovénia a vallásszabadság jogi szabályozását vette górcső alá.

Kárpát-medencei helyzetkép

Gödöllőn a három világvallás társadalomformáló szerepének, a többségi társadalomba való beilleszkedés békés lehetőségeinek, az aszimiláció vagy autonómia kérdésének a megvizsgálása is cél. Emellett a tanácskozás kitekintést kíván nyújtani Európán kívülre is, Afrika és a Közel-Kelet térségébe, ahol indokolt a keresztény kisebbség helyzetének a bemutatása. Nem utolsó sorban pedig napirenden szerepel a vallásközi párbeszéd Kárpát-medencei helyzetének az áttekintése, a határon túli magyar egyházak esetén az állam-egyház feltérképezése. ◀

Lap-top

A nap címe. Geoană: Basescu azt szeretné, ha alkotmánymódosító javaslatát nem fogadnák el, *ziare.com*

Magyarázat. Mircea Geoană volt államelnök megint eredetien gondolkozik. Abban igaza van, hogy az államelnök részéről ismét „választások előtti ravaszkodásról” van szó, de hát ezt megszokhattuk: jönnek a választások, Basescu Alkotmányt módosít. (Ahogy sajnos megszokhattuk, hogy ahányszor az RMDSZ-nek valami már-már sikerül – például a kisebbségi törvény átvitelére –, tőkési körökből figyelemelterelő diverziós durranás történik.) Arra is érdekesen figyelt fel Geoană, hogy „egy alkotmány felállításához politikai párbeszédre van szükség”. Igaz, hogy ezt máshol másképp látják és tesznek a párbeszédre, de az ötlet nem rossz. Persze úgy lesz új román Alkotmány is, mint politikai párbeszéd. Csak az nem derül ki Mircea Geoană szövegéből (vagy csak a *ziare.com* cikkéből?), hogy miért is nem szeretné Basescu, ha módosító javaslatát nem sikerülne.

Érdekes vajon Európa? Alina Mungiu-Pippidi nem ostoba (sőt), nem képzetlen (sőt) és nem nacionalista. Mi készíthette akkor, hogy – a *Romaniacurata.ro* honlapon – zsarolásnak nevezze az RMDSZ ragaszkodását a kisebbségi törvényhez, és arra biztasson mindenkit, hogy ne engedjen ennek a „zsarolásnak”? A teljes politikai érzéketlenség a hazai magyarság nagy kérdései iránt. Mindazonáltal cikkében vannak megfontolkozott mozzanatok is. Mint például: „Az RMDSZ választói nem a kisebbségi törvény miatt támogatják a szövetség kormányzati részvételét, hanem az abból eredő sokkal gyakorlatibb előnyök miatt.” Vagy: „Ne leplezzük le tűzijátékkal a brüsszeli székely képviseletet. Hagyjuk, hogy váljanak ők neveltségessé, és ők tűnjenek mindig nacionalistáknak, mint mi. Orbánnal a hatalmon egész Európa a magyar nacionalizmus ellen van.”

A nap áhíre. Traian Basescu meghíletőve Orbán Viktor alaptörvényétől, nemzeti fohászt kíván a saját alkotmánya elejére tenni, valamint egy közmondást a szomszéd fűjéről és/vagy kecskéjéről.

Minden napra egy mondat

„Ha nem tudsz őszintén beszélni magadról, akkor más emberekről sem tudsz.”
Virginia Woolf

Psichózis

Horváth István

Egyszerre szeretni

Ha az írástudók árulása vagy hűsége független a pártoktól, független az emberi magánügyektől, független a külső kényszerektől: bizonyosan lehetnek ők hű katonái az Életnek és időleges alakulatainak, s mégis hű katonái egyúttal annak a tábornak is, melynek zászlajára az Igazság van írva.

És aki azt kérdi: „Hogyan lehetséges ily kétféle hűség?” – gondoljon a katolikusokra, kiknek vallását az imént említettem. Az igazi írástudók is ily katolikusok, elosztva a nemzetek között: s az ő katolicizmusuk sem ellentétes a nacionalizmussal; egyszerre szerethetik földi hazájukat és az Örök Rómát. S így felelek az első ellenvetésre, melyet a Szellem hazaárulásának e korszakában bizonyosan nem a Logika ad az írástudók szájába, hanem a Kor vallása: a nacionalizmus s a helye és időre való tekintetek.

Itt áll egy szerencsétlen ország, a hazád, kifosztva, megcsönkítva, vérezve „ezer sebből”. Szellemünk minden kincse, ami ész, erő, kitartás és erkölcs van itt szívekben és agyakban, mind nem sok még, hogy ők megmentsük és fölemeljük. Egész szívekre és egész agyakra van szükség. S mindenki, aki szellemileg tehet itt valamit, a hon minden írástudója, a legnagyobbtól a legkisebbig, nem ismer dicsőbb célt, mint hogy magát e nagy munkára ráköltse. S akkor jösz te, és korlátozni és bénítani akarsz valami „örök Rómával”, valami földöntúli Igazsággal, amire nagyobb és boldogabb nemzeteknek talán van idejük és erejük gondolni – mi nem értünk rá arra! Előttünk csak egy cél van és egy igazság: ennek a boldogtalan nemzetnek a java.

Babits Mihály: Az írástudók árulása

SZELLEMLIDÉZÉS

Stratégia

Jó, hogy nem mentem permetezni, inkább megnéztem egy vitaműsort. Fenébe is, vár egy kicsit az a szőlő, inkább kevesebb bort iszom, semmint magvas gondolatokról maradjak le! Később nem győztem dicsérni magam, hogy mennyire igazam volt. A *Duna Televízió* erdélyi sztárriporterének és szépségkirálynőjének sikerült egy asztalhoz ültetnie az RMDSZ, az MPP és az EMNT képviselőjét.

Már az mindent megért, hogy Szász Jenőtől megtudtuk: melyik nálunk a nemzeti oldal! Természetesen az ő pártja, az MPP (amelyet inkább góbéoldalnak véltünk!) meg az EMNT, mert Szász arrafelé kacsintott. Hogy miért ők? Mert annyi minden nemzeti ügyet felvállaltak! Kérdeztem volna: az annyi mindentől eddig mi valósult meg, de tudtam, a tévékészülék nem válaszol. Nem is volt rá szükség, mert az RMDSZ főtitkára, Kovács Péter így szól: ugyan uraim, az RMDSZ miért nem nemzeti oldal? A Székelyföld területi autonómiája is elsősorban az RMDSZ programjában szerepel, a másik kettőnél inkább csak beszélnek róla! Míg erről vitatkoztak, eljátszoztam a gondolattal: talán mégis igaza van a *WikiLeaks*-nek, és a Basescu–Orbán „paktum” miatt osztanak meg bennünket? S Basescu azzal szereli le ellenfeleit, hogy kedvencei már programjukban sem akarják koszovósítani a román nemzeti államot! A bejegyzés előtt álló Erdélyi Magyar Néppárttól az EMNT képviselője azt mondta: azért van rá szükség, mert az RMDSZ több ígéretét nem váltotta be, például nem szavaztatta meg a kisebbségi törvényt! Na de eddig úgy tudtuk, hogy a román parlamentben is csak többséggel lehet törvényt elfogadni! Lám, elég hozzá az RMDSZ hét-nyolc százaléka is! A hiányzó szavazatokat egy hipnotizőr alkalmazásával biztosítják, aki voksoláskor a szándékuk elleni döntésre készíti az ellenzőket!

Leginkább akkor okosodtam, amikor Szász az erdélyi magyarság által követendő stratégiáról győzködte Kovácsot! Íme a sorrend és az útvonal: Brüsszel, Budapest, Székelyföld, Bukarest! Legutolsó tehát fő sanyargatónk, ahol minden ránk érvényes törvényt meghoznak. Mi tökkelütöttek, eddig azt hittük, a bukaresti hatalom akarata meghatározó, ezért arrafelé kell legtöbbet lobbiznunk, kiváltképpen azzal, hogy minden áron ott legyünk a parlamentben!

Lám, sorsunk javulásában fontosabb az uniós figyelem (mint a Felvidéknél is: „ejnye-bejnye!”), a pesti hazafias biztatás („tartsatok ki, drága magyar véreink, majd jövünk mi is!”) és a székely micsodaság. Azaz a borvíz, kürtöskalács, s a székely vicc és a furfang? Adja isten: járjanak túl az oltyánok eszén!

Most csakugyan megyek permetezni. Inni szeretnék a borvíz elejéből.

Sike Lajos

Határtalanul

A forradalom huszadik évfordulójának vigiliáján jó sorsom Temesvárra, a Bán-ságba sodort. Elevenen él bennem azóta is. Óbába volt a végső cél, a magyar–román–szerb hármashatár, itt találkozik a már 2004 óta uniós tag Magyarország, a 2007-ben csatlakozott Románia és a ki tudja milyen jövő előtt álló Szerbia. Ahogy egyre közeleg ez a térképen rideg és néma vonalakkal kitzűzött, az ember számára mégis szívdobogató pont, elgondolkodom: ha fizikailag is, de legfőképpen lélekben szabadon szárnyalhatnánk a tájon, micsoda hatalmas előrelépést hozhatna az itt élőknek. „Összenő, ami összetartozik” – tulajdonítják a mondást a két Németország egyesülését, a berlini fal leomlását köszöntő Willy Brandt néhai német kancellárnak; ez, pontosabban ennek hiánya érezhető a lassan bealkonyodó táj felett.

Gyulay Zoltán

A felszántott barázdákon látható, hogy jó zsíros itt a föld, bőven termő, eltartja megművelőjét, de tán egy egész régiót,

netalán egy vagy több nemzetet is. A valaha összefüggő, napjainkban három részre tagolt Bácska–Bánát kitért szerepet vitt: úgy nevezték, a monarchia éléskamrája; ami itt megtermett, eljutott még a Habsburg birodalom népeihez, a bukovinai székelyekhez, a tiroli parasztokhoz is. Már akkoron nagy nemzetköziségben éltek ezen a vidéken, noha nem tagadhatni, voltak békétlenkedések is. A sorban előtűnő falunévek ma is bizonyítják a magyarok, a románok, a németek, a szerbek, a cigányok, de még a szlovákok, az ukránok, a horvátok, a csehek és a bolgárok jelenlétét is. Keglevichfalván még a templomot is kikerülő úttól távolabb olykor a pusztaság mezőn magányosan álló modern gyárak képe akasztja meg csupán a tekintetet. Így jutni el a vesekőrázó betoncsíkon – olykor, az útjelző táblák hiánya miatt el-eltevedve, és visszafordulásra kényszerülve – Óbábára. Az úthoz méltóan roskadozik a falu központjába vezető, egysávos híd; tövében diszkóbár. A tulaj a brikett-tüzelésű

Már ők is emlékműnek nevezik, jóllehet a trianoni döntés értelmében 1920-ban eredetileg határhőnek épült.

cserépkályha melegében pöccentgeti cigarettájáról a hamut. Szavai szerint békében élnek egymással a románok és a magyarok, szerbrel jóformán nem is találkozhatni. Aztán földérül: föltétlenül ki kell menni a határba, ahol a három ország találkozik; ha gazdasági együttműködéssel nem is, de egy nagyon szép emlékművel találkozhatni. Át kell kelni a jobb sorsra érdemes hídon, elhagyni a kíváncsian figyelő határőrendőrség furgonját, irány a határ. A falu végét jelző

táblától szinte varázsszerűen bársonyos-puhává simul az út, a töredezett betont vadonutáj aszfalt váltja föl. Majd a mocsaras táj fölött átívelő újabb többlyukú híd tűnik föl, tökéletes állapotban; vakító fehérre meszelt ivén újabb határőrtérpár állja el az utat, mellette állványra szerelt katonai messzelátó kémel a szerb határ irányában. A járőrök – fiatalember és vörösrre festett hajú hölgy – udvariasan érdeklődnek az úticél felől. A fiatalember telefonon konzultál a feletteseivel, majd közli: elkísérnek a határig. A fa- kuló fémsorompónál a hölgy elkéri és elte-

szi az igazolványt, majd a sorompót átlépgyalog közelíthető meg a Románia tábla. Néhány méterre tőlünk a Triplex Confinium, kissé oldalt pedig az egyetlen határőr magasles, már mindkettő szerb területen.

Már ők is emlékműnek nevezik, jóllehet a trianoni döntés értelmében 1920-ban eredetileg határhőnek épült. És legyintenek: alig ha gondolják, hogy Szerbia csatlakozása az Európai Unióhoz oly közel volna. Makacs emberek azok – vélekednek, és a talpunk alatt hirtelen véget érő, a senki földjére, a semmibe vezető útra mutatnak. Ezt is megépítettük, de látja, nincs odaát folytatása – teszik hozzá. Óbába tán Európa legzsákfalubb zsákfaluja. Szeged ide húsz kilométer, annyi körül van a szerb oldalon, Vajdaságban Magyarkanizsa, a román oldalon Nagyszentmiklós huszonkettő.

Románia legkorábban 2011-ben, legkésőbb 2014-ben csatlakozik az egységes európai határőrizeti rendszerhez, akkor pedig már nem Magyarország s Románia, hanem Románia és Szerbia között húzódik majd a schengeni határ. De késik, nagyon késik, pedig gyógyítaná a trianoni sebeket.

Röviden

Klezmer-koncert
a Tranzit Házban

Jake Shulman-Ment és zenekara koncertezik ma este Kolozsváron, a Tranzit Házban. Jake Shulman-Ment fiatal New York-i hegedűs, aki a nemzetközileg is ismert klezmer-zenészek egyike, Romániai turnéjára pedig sajátos zenekart toborzott össze. „A New York-i zsidó zenészek román zenészekkel együtt osztják meg a klezmer és a román népzene nyelvezetét. A közös zenei örökséget fogják kiaknázni, ugyanakkor a két műfaj közötti határokat elmozdítják, ami egy új, eredeti hangzást eredményez” – áll a meghívóban.

Tarkovsky Redux

Lucian Ban, Mat Maneri, a Silent Strike és Dan Basu lép fel szombaton este a Kolozsvári Állami Magyar Színház nagytermében, a TIFF részeként. Tarkovsky Redux koncert-inspirációja négy Tarkovszkij-film: *A tűkör*, *Stalker*, *Nosztalgia* és *Az áldozathozatal*. Az alkotók és előadói Lucian Ban (zongora), a 2006-ban Grammy-díjra jelölt, szintén New Yorkban élő Mat Maneri (brácsa, elektromos brácsa, effektusok), valamint a romániai elektronikus zenei szcéna fenegyereke, Silent Strike (szintetizátor, hang-dizájn).

Könyvhét Kolozsváron

Sipos M. Zoltán

Nyolcvankét évvel az első magyarországi és hetven évvel az első kolozsvári könyvhét után ismét alkalmuk nyílik a kolozsvári könyvbarátoknak találkozni kedvenc íróikkal, szerzőikkel, summázták a szervezők az *Egy korty könyv* elnevezésű Kolozsvári Ünnepi Könyvhét tegnapi nyitónapján.

„Egy könyvnap megnyitóját mindig ünnepi alkalom. És különösen ünnepi alkalomnak tekinthetjük a máit, ha arra gondolunk, hogy ebben a pillanatban egyszerre nyílik meg a budapesti Vörösmarty téren és Kolozsváron, Mátyás király szülőháza előtt a könyvhét” – fogalmazott Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi tárcavezető a kolozsvári könyvhét megnyitóján. A tárcavezető kifejtette: a magyar könyvkiadás minden gazdasági nehézség ellenére talpon tudott maradni Romániában is, ami elsősorban annak köszönhető, hogy az erdélyi magyar emberek továbbra is az írott szót, a nyomtatott könyvet értéknek és nem luxusnak tartják. „Határozottan vallom, hogy a könyvkiadást nem lehet kitenni a piac kénye-kedvének, mert nem azért vannak könyvek, kulturális intézmé-

Könyvekből „kortyolgathatnak”. A Mátyás szülőháza előtti teret ellepték a könyvkiadók A szerző felvétele

nyek, hogy azok profitot termeljenek, hanem azért, hogy kulturális értéket teremtsenek. A mai alkalom 70 év után szimbolikus térfoglalás Kolozsváron, egy olyan városban, ahol a normalitás és az aberráció váltogatják egymást. Nekünk az a kötelességünk, hogy a viszonylagos normalitást megerősítsük” – hangsúlyozta ünnepi beszédében Kelemen Hunor.

Az ünnepi alkalom egyik díszmeghívottja, Csoóri Sándor író volt, aki idős korára és betegségére hivat-

kozva azonban nem jelent meg a könyvhét megnyitóján. Az idős író üdvözlő gondolatait Szép Gyula, a Kolozsvári Magyar Opera igazgatója tolmácsolta. „Az első alkalommal megrendezett kolozsvári könyvhét díszvendége Móricz Zsigmond volt. 2011-ben, a nagy író után én lehettem volna a következő. Mentségemre csak az szolgál, hogy ő akkor hatvankét esztendő volt, én pedig maholnap hússzal több. Szerettem volna önnel lenni a Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten,

mert ennek a városnak mindig különleges helye volt a nemzet életében. Ma is szellemi központ” – fogalmazott az író üzenetében.

A kolozsvári eseményen, a Mátyás király szülőháza előtti téren több mint húsz erdélyi és magyarországi könyvkiadó mutatja be új kiadványait. A vasárnapig tartó eseménysorozat nemcsak könyvbemutatókat és író-olvasó találkozókat kínál az érdeklődőknek, hanem könnyűzene-koncertek, borkóstolók és más események is lesznek. ◀

550 fős kórus
Szentgyörgyön

Kovács Zsolt

550 fős kórus fellépésével, és 550 perces biciklistafétával folytatódik ma Sepsiszentgyörgyön a város 550. születésnapja alkalmából szervezett rendezvénysorozat. A helyi önkormányzat ma több látványos eseményt is szervez: egyrészt visszaállítják a hajdani határjelző fát arra a helyre, ahol egykor Sepsiszentgyörgy és a vele összenőtt Szemerja határa húzódott, ezt követően pedig az 550 fős énekkar előadását lehet meghallgatni. A határfa avatására ma 17 órakor kerül sor a Székely Nemzeti Múzeum előtt. Ugyanakkor a városról többet tudhatunk meg azok, akik az avatóünnepség előtt Kisgyörgy Zoltán helytörténész vezetésével körbejárják a Szemerja városrészt. Látványos és maradandó élményt nyújt az 550 fős énekkar fellépése is, a népes kórus a városban és környékén működő tucatszáz erdélyi és magyarországi tagjaiból áll össze. Közreműködik a rétyi Kovács András Fúvószenekar. Ugyancsak ma délelőtt kezdődik az 550 perces kerékpáros stafétázás. A résztvevők a stadion elől indulnak és az Erzsébet parkba érkeznek, és ezt kerülik meg 550 perc leteltéig, miközben 40 percenként váltják egymást. ◀

„Kincses” multikulturalitás

ÚMSZ

Kolozsvár felkészítési folyamata az *Európa Kulturális Fővárosa* cím megpályázására, a kultúrához való hozzáférés, illetve a köztéri kultúra képezték a *Kultúra. Kolozsvár 2020* elnevezésű konferencia fő témakörét, amelyet tegnap tartottak az Ecssetgyárban. Az ülésen a központi és helyi közigazgatás, a magán- és a civil szektor képviselői, valamint különböző kulturális és városfejlesztési szakértők vettek részt. Bár meghívottként szerepelt Kelemen Hu-

nor művelődésügyi miniszter és Sorin Apostu polgármester is, egyikük sem vett részt a konferencián, ezzel elkerülve azt is, hogy személyesen is megbeszélhesék az elmúlt napok „forró témáját”, a Mátyás szoborcsoport elé illegálisan elhelyezett bronzplakett sorsát.

Jelen volt azonban Hegedűs Csilla miniszteri tanácsos, aki Kelemen Hunor üzenetét tolmácsolta, éles szavakkal bírálva a „Iorga-tábla” elhelyezését és a nemrégiben lezajlott főtérrendezést is. Hegedűs Csilla szerint annak a városnak,

amely az Európa Kulturális Fővárosa címre pályázik, be kell tartania a saját szabályait, ugyanis a főtér felújítását nem az eredeti terveknek megfelelően hajtották végre (továbbra is a parkoló autók uralják a város főtérét), és a Mátyás-szobor restaurálásával kapcsolatos szabályokat is áthágták.

A miniszteri tanácsos beszédére Răzvan Rotta, az Európa Kulturális Fővárosa cím megpályázásának egyik kezdeményezője irritáltan reagált, kikérve magának Hegedűs Csilla élesen bíráló hangnemét. ◀

Egyhetesre bővülnek
a Kolozsvári Magyar Napok

S. M. Z.

A tavalyihoz képest egyhetesre bővül a második alkalommal megrendezésre kerülő Kolozsvári Magyar Napok rendezvénysorozat. A szervezők gondoskodtak a bő és igényes programokról is: az augusztus 15-e és 21-e közt zajló fesztiválon az érdeklődők rengeteg, főként kulturális program közül válogathatnak. „A jó értelemben vett fesztivál jellegű programsorozat elsősorban azt célozza meg, hogy a Kolozsvárról elszármazott magyarok hazajöjjenek, és egy kellemes és hasznos hetet tölthessenek el az itthon maradt hozzátartozóikkal. De úgy gondoljuk, Kolozsvár nem csak a kolozsváriaké, minden érdeklődő erdélyi és magyarországi magyart szívesen várunk ide, a kincses városba” – fogalmazott tegnapi sajtótájékoztatóján Gergely Balázs, a rendezvény egyik szervezője. Idén a különböző kulturális programokon kívül a programsorozat fesztivál jellege is nagyobb hangsúlyt kap.

A Kolozsvári Magyar Napok szervezői idén is sokoldalú programmal készülnek, amely minden korosztály számára szórakozási és kapcsolódási lehetőséget nyújt. A programban képző-

művészeti és fotókiállítások, ifjúsági- és gyermekprogramok, szabadidős és sportrendezvények, gazdasági, politikai kerekasztalbeszélések, könyvbemutatók, szabadtéri filmvetítések szerepelnek, ingyencenek pedig gasztronómiai és borászati bemutatókkal kedveskednek. A rendezvénysorozat számos előadó teszi idén is színessé. A meghívottak között lesz a 100 Tagú Cigányzenekar, Charlie, a Kistehén Tánczenekar, Rúza Magdi, Benkó Dixieland Band, Déák Bill Gyula Blues Band, Kolompos, illetve a Kolozsvári Filharmonia és a Kolozsvári Magyar Opera.

A szervezők elmondása szerint idén is ragaszkodnak

elveikhez: a koncerteket a Főtérren tartják, és ezúttal sem lesznek sörsátrak. Az idei Kolozsvári Magyar Napok programsorozatát több kulturális rendezvény is átfedi. Ilyen az augusztus 22-én tartandó Hungarológia Konferencia, amelyet idén Schmitt Pál és Traian Băsescu államelnökök fővénkönségével tartanak. Ugyanakkor a Magyar Napok keretén belül – a Szarkaláb Néptáncgyűttes és a Heltai Gáspár Alapítvány közös szervezésében – tartják, a XIII. Szent István-napi Néptánctalálkozót. Az ünnepi rendezvényeknek a Farkas utca, a Romkert, a Fogoly, illetve a Virág utca, az Ovár és a Főtér szolgál majd helyszíntül. ◀

Véget értek a Kolozsvári Napok

Tegnap értek véget az önkormányzat által szervezett Kolozsvári Napok, amelyen kevesebb magyar rendezvény kapott helyett. A szervezők elmondása szerint a rendezvényt kizárólag szponzorok támogatták, akik inkább a román programokra kívántak áldozni, másrészt következnek a Kolozsvári Magyar Napok, amely majd kizárólag magyar programokat szervez. Mindazonáltal a Kolozsvári Napokon felléptek a magyarországi *Megasztár* döntősei, a Kolozsvári Magyar Opera művészei, továbbá a kirakodóvásáron magyar kézművesek, és különböző alapítványok is bemutatták termékeiket. Ma kezdődik a város életében ma már központi helyet elfoglaló, Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF), ahol ismert színészekkel, rendezőkkel és nem utolsósorban a nemzetközi filmgyártás kiemelkedő alkotásaival találkozhat a közönség.

HIRDETÉS

2011. JÚNIUS 2-5. • MÁTYÁS SZÜLŐHÁZA ELŐTTI TÉR

KOLOZSVÁRI ÜNNEPI
KÖNYVHÉT

Egy korty könyv.

1941-2011: A magyar könyvek ünnepe 70 év után ismét Erdélyben
Öt helyszínen előadások, bemutatók, dedikálások, változatos kulturális és szórakoztató műsorok. További információk itt:

Médiapartner: új magyar szó www.unnepikonyvhet.ro

„Puskaporos” érettségi

Antal Erika, Kovács Zsolt

► Mobiltelefon, érintő képernyős óra, videokamerával és adóvevővel ellátott golyóstoll – végtelen az érettségiző diákok fantáziája és a technika vívmányai által nyújtott puskázási lehetőségek sora. Az idei érettségi előtt oktatási szakértők figyelmeztetnek, hogy egyre szélesebb a tiltott segédeszközök köre és elterjedtsége. Erre próbálja felkészíteni a vizsgázatókat Daniel Funeriu tanügyminiszter is; mint arról hírt adtunk, a tárcavezető az érettségin a korábbi években tapasztalt visszaélések visszaszorítására szólított fel a vizsgabizottságokat.

Az érettségi egyébként hétfőn, a román szóbeli vizsgával kezdődik; a lapunknak nyilatkozó pedagógusok beszédközpontú felmérésre számítanak. Szövérfi Judit, a Marosvásárhelyi Református Kollégium románánára úgy véli, viszonylag egyszerű lesz az első vizsganap.

Ez csak vizsgadrukk

„A szóbeli érettségi úgy történik most is, mint tavaly. Ismeretlen szöveget kapnak a maturandusok, szövegértési kérdésekre kell majd válaszolniuk, ez egyszerűbb, mint az írásbeli” – részletezte

„Körmükre néznek” az idei érettségin a vizsgázóknak, szigorúan büntetik a puskázást

Fotó: archív

lapunknak a pedagógus. Mint hozzátette: ezen a vizsgán jegyet nem, csak minősítést kapnak a végzősök, attól függően, hogy alap-, közép-, vagy felsőfokon teljesítenek.

Székely Emese, a tanintézmény vezetője nem számít kellemetlen meglepetésekre. „A diákok biztosan tartanak a szóbelitől, de ez a normális vizsgadrukk. Abban bízom, hogy nem lesznek problémák: olyan eddig még nem történt, hogy a szóbelin elváltak volna valakit” – fogalmazott az iskolaigazgató.

A vásárhelyi Kovács Tímea végzős diák nagyon izgul. „Persze, hogy félek a szó-

belitől. Az elmúlt 12 év nem arról szólt, hogy megtanítsanak az iskolában románul” – drukkol Tímea, aki legalább a közepes minősítés megszerzésében reménykedik.

Nincs pénz kamerákra

Háromszéken Keresztély Irma főtanfelügyelő összegezte lapunknak az idei érettségi adatait: a záróvizsgára 2013 diák iratkozott be, ebből 642 román és 1371 magyar nemzetiségű. 211 olyan diák is jelentkezett, akik a korábbi években végeztek. Keresztély Irma elmondta: Kovászna megyé-

ben 500 pedagógus vesz részt a vizsgázatásban javítóként és vizsgabiztosként.

Daniel Funeriu tanügyminiszter figyelmeztetésével kapcsolatban a háromszéki főtanfelügyelő arról tájékoztatta, hogy több biztonsági céggel is tárgyaltak, ajánlatokat is kértek, de nincs elég pénzük ahhoz, hogy mind a 130 vizsgaterembe megfigyelő kamerákat szereltesse fel. Keresztély Irma kifejtette: egyelőre nem is akar állást foglalni a kamerás felügyelettel, mert ha bejelenti, hogy bekamerázzák a termet, akkor az érettségizőket stresszeli, ha meg azt mond-

ja, hogy nem lesznek kamerák, akkor a diákok elkezdnek különböző „segédeszközökkel” készülni a vizsgára.

„Hightech” puskák

Ami a tiltott segédeszközöket illeti, Cristian Alexandrescu bukaresti főtanfelügyelő a vizsgaidőszak kezdete előtt jelezte: detektorokkal követik a tiltott technikai felszerelések használóit. Az előző évek tapasztalata szerint változó, hogy mennyire tisztességes a vizsga: vannak olyan központok, ahol rendszeresen a visszaélések, és vannak olyan iskolák, ahol még nem fordult elő panasz – állítja Kovászna megyében. Keresztély Irma abban bíz, hogy a felügyelő tanárok is megértik: nemcsak saját szakmai előmenetelüket veszélyeztetik, hanem a diákok esélyegyenlőségét is, ha teret engednek a puskázásnak. A tavalyi érettségi eredményei rendkívül rosszak voltak országszerte és Kovászna megyében is, ezért a helyiek abban bíznak, hogy idén – tanulva a kudarcokból – sokkal jobban teljesítenek a diákok. Egy évvel ezelőtt például a sepsiszentgyörgyi Pusztás Tivadar és Gámán János szakközépiskolák végzősei közül senkinek sem sikerült az érettségije. ◀

Szigorítják a drogtörvényt

ÚMSZ

► Minden eddiginél szigorúbb törvényt terjesztett a szerda este kormány a parlament elé a tudatmódosító szerek forgalmazásának visszaszorítása érdekében. A tervek szerint két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztésre ítélik azt, aki engedély nélküli, úgynevezett etnobotanikus szereket árusít. Ha a tudatmódosító szer a fogyasztó halálát okozza, akkor a forgalmazót 10 évtől 20 évig terjedő szabadságvesztésre ítélik. A rendelkezések értelmében a hazai hatóságoknak bármikor jogukban áll majd ellenőrizni a forgalmazókat, és kivonni a piacról minden olyan árut, amelyről az illetékesek megállapítják, hogy káros az egészségre. Ha a frissen előterjesztett jogszabály jogerőre lép, az ellenőrzéseket a Szervezett Bűnözés- és Terrorrelhárító Ügyosztály is segíti. A szigorításokhoz tartozik az is, hogy a távközlési minisztérium elrendelheti azoknak a webhelyeknek a tiltását, amelyeken tiltott tudatmódosító szereket forgalmaznak vagy ezek fogyasztását népszerűsítik. A kormány szerint azért van szükség a szigorú intézkedésekre, mert a vártnál jobban nő a kábítószergyógyászok aránya Romániában. ◀

Kiéheztetik a rendőröket

Hírösszefoglaló

► Sztrájkra készülnek a belügyi alkalmazottakat tömörítő érdekvédelmi szervezetek, miután a szaktárca illetékesei tegnap bejelentették: újabb megszorításokra készülnek. Forráshányra hivatkozva Traian Igaş belügyminiszter 550 lejjel csökkenti júniusban például a rendőrök étkezési hozzájárulását. Az élelmezési pótlék 720 lejről 130 lejre csökken, és nem tudni, hogy a következő hónapban is érvényes marad-e a határozat. A tárcavezető azt ígéri, hogy a pótlék összegét a hónap végén, legkésőbb a jövő hónap elején átutalják az alkalmazottaknak, de az érdekvédelmi szervezetek jelezték: félő, hogy hosszú távú megszorításról van szó.

„Érdemtelen” érdemfizetések

A bérmegemelés megvonásával a rendőrök alapfizetése maximum 1200 lej lehet, a legalacsonyabb bércsökkenés is meghaladja azonban a havi 800 lejt. A Pro Lex szakszervezet vezetője, Vasile Lincu úgy nyilatkozott, a belügyminisztérium jogszerűen csak a rendkívüli juttatások és jutalmak összegét csökkentheti, a fix összegű pótlékok (mint például az étkezési juttatás) mérséklésére azonban az ér-

vényben lévő jogszabályok nem adnak lehetőséget. Az érdekvédők szerint a tárcavezetőnek az érdemfizetések és a jutalombérekkel kellene csökkentenie. Vasile Lincu emlékeztetett: a jutalombér az alapbér ötven százalékos kiegészítését jelenti, a rendőri állomány öt százaléka kap havonta ilyen emelt összegű járandóságot. A jutalmazottak 90 százaléka – hangsúlyozta a szakszervezeti elnök – vezető beosztásban van.

Meddig tart a túrésküszöb?

A belügyminisztérium által előírt mértékű megszorítás százazert embert – a teljes állományt illeti. „Nem hiszem, hogy ez a pénzmegvonás a valódi megtakarítást szolgálja. Sokkal inkább arról szól ez a történet, hogy a belügyminisztérium teszteli az állomány teherbírást” – vélekedett Lincu. A szerződéses állományban lévők országos szakszervezetének vezetője, Toader Paraschiv arra figyelmeztetett, hogy az étkezési hozzájárulás nagyon régóta működő támogatási forma, amelyhez a teljes állomány ragaszkodik, és a körülbelül 30 százalékos bércsökkenést nem fogják elfogadni az érintettek. Emil Boc miniszterelnök május 19-én ellenőrzés-so-

rozatot rendelt el a belügyminisztériumban annak érdekében, hogy átlátható legyen, milyen kritériumok szerint határozzák meg a kötelekhez tartozók fizetését. Traian Igaş tárcavezető a hét elején hangsúlyozta: a rendőrség átszervezése évek óta húzódozó, és tovább nem halogatható feladat. A belügy 9500 rendőr, és összesen 19 ezer belügyi alkalmazott elbocsátását tervezi. Az illetékes miniszter jelezte: Romániában száz rendőr felülvizsgálata állampolgár biztonságát, és ez az arány jelentősen meghaladja az európai átlagot. Az elbocsátás mértékéről jelenleg is folynak a tárgyalások, Traian Igaş figyelmeztetett: ha a szakszervezetekkel nem sikerül megegyezni, decemberben a teljes állomány fizetését 30 százalékkal kénytelen csökkenteni a kormány. Kedden a képviselőház elutasította az elbocsátásokra vonatkozó jogszabálytervezetet. Ennek ellenére a belügyminiszter tegnap úgy fogalmazott, a belügyi átszervezést mindenképpen végre kell hajtani, mert erre a Nemzetközi Valutaalappal kötött megállapodásban kötelezettséget vállalt az ország. Várhatóan egy hónapon belül megkezdik az elbocsátásokat, és felülvizsgálják a rendőri állományban lévők érvényes szerződéseit. ◀

HIRDETÉS

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

14,05%*
éves változó kamat
a lej alapú hitelekre
THM: 14,99%

Ön tudja, miről álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, ráadásul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42.000 lej;
- előleg és kezesség nélkül;
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtörlesztési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 10.000 lej értékű személyi kölcsön 7 éves futamidőre, THM: 14,99%, teljes visszafizetendő összeg: 15.765,12 lej.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

személyi kölcsön

SZOMBAT
2011. június 4.

A nap filmjei

DUNA TV, 22.00
A kincses sziget kalózái

Jim Hawkins, egy fogadó ifjú tulajdonosa arról álmodzik, hogy hajót szerez és kalandokat kergetve tengerre száll. Monoton élete egy csapásra megváltozik, amikor birtokába kerül a kalózok titkos térképe, amely egy mesebeli kincseket rejtő sziget paramétereit tartalmazza. Jómódú pártfogókat talál az expedícióhoz, de barátja hiába figyelmezteti a veszélyre.

m2, 22.00
Jack és Rose balladája

1986-ot írunk. Jack és 16 éves lánya, Rose egy az Amerikai Egyesült Államok keleti partjainál lévő szigeten élnek egy valaha szép napokat látott volt hippi kolónia területén. Idilli életük azonban teljesen felborul miután Jackről kiderül, hogy halálos beteg. Aggódni kezd, hogy mihez kezd majd Rose, ha teljesen magára marad. Megoldásként odaköltözteti a házba az addig gondosan titkolt szeretőjét.

RTL Klub, 0.15
Vitathatatlan 2.

George Chamberst, a nehézsúlyú bokszvilágbajnokot drogcsempészs vádjával egy kegyetlen orosz börtönbe zárják. Odabenn elvesznek a jogai, lépten-nyomon megalázzák és megkínözzák. Csak egy módon szabadulhat, ha megküzd a ringben a maffiavezér pártfogoltjával, a kegyetlen Bojkával. Itt nincsenek szabályok és semmit nem érnek az eddigi címek.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!
Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó
Aranyemberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvít nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Térerő
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ism.)
8.05 Hol volt, hol nem volt... (ism.)
8.30 Cimbara Retro
9.00 A nemzeti összetartozás napja (élő)
9.30 Kicsi Macius király
10.55 Gyulafehérvártól Trianonig (dokumentumf.)
11.40 Divathét
12.10 Carlo és vendégei
12.45 Híradó
13.00 Kapcsoljuk Űpusztasert, az állami ünnepség helyszínét (élő)
14.00 Isten kezében
14.30 EtnoKlub
15.25 Dakteri (am. kaland sor.)
16.20 Délvidéki Trianon (dok. f.)
16.55 Trianon az irodalomban
17.10 Napok, évek, századok
18.00 Űkumenikus istentisztelet
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Ünnepi stúdió
22.00 A kincses sziget kalózái (am. kalandf., 2006)
23.25 Dunasport
23.45 Guca! (Trombitaverseny) (szerbosztrák-német vígj., 2006)
1.15 Talentum

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Delta
10.30 Marco és Gina
10.55 A bűvös körhinta
11.05 Magyar népmesék
11.15 Lülü, a teknőc
11.40 Derek, a fenegyerek (kanadai ifjúsági sor.)
12.00 Sandokan (rajzf. sor.)
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Sztársáv
Fiatalokról - Fiataloknak
14.20 Mozdulj!
14.50 Kul-túra 2011
15.20 Magyarország
15.50 Szellem a palackból...
16.20 Aranyfestsés
17.15 Magyarország története
17.45 A legbátrabb város (magyar dok. játékf.)
19.25 Bús dűledékeiden (ism. f.)
20.30 Híradó
20.55 Sport hírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
22.05 Ábel a rengetegben (magyar f., 1994) 1-2. rész
0.00 Hírek
0.05 Sport hírek
0.10 Vézró Magyarország
2.05 Koncertek az A38 hajón

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Hogy volt!?
11.30 Fötér
12.20 Arborétumok, gyűjteményes kertek
12.30 Csendül a nóta
13.01 Natúra
13.25 Arcok a médiában
14.15 Markó Iván-Keveházi Gábor: Emberi himnusz
15.30 Marilyn Monroe legendája (dokumentumf.)
16.15 Assunta Spina (olasz filmdráma, 1. rész)
17.55 Két zsarú egy pár (olasz krimisor.)
18.55 Rocklexikon
19.45 Esti mese
19.55 A két egér
20.00 A kiscsacsi kalandjai
20.10 Robog az úthenger (magyar sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Könyveskép
22.00 Jack és Rose balladája (am. filmdráma, 2005)
23.50 Assunta Spina (olasz filmdráma, 1. rész, 2006)
1.30 Szélesváson Filmes magazin
1.55 Vézró Magyarország (dok. f.)
3.25 Stingers (krimisor.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér, Szilveszter és Csőrike kalandjai, Hupikék törpikék
11.05 Flúgos csapat (anim. sor.)
11.30 Asztro Show
12.25 Házlan kívül (ism.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Tuti gim (am. drámasorozat)
14.40 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
15.40 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
16.05 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
17.05 Sheena, a dzsungel királynője (am.-angol kalandf., 1984)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.45 Csillag születik - Űt a döntőig
21.30 Csillag születik - Döntő (élő)
Utána: RTL-hírek
0.15 Vitathatatlan 2. (am. akcióf., 2006)
2.10 Smith (am. krimisor.)
3.20 Fókusz Plusz (ism.)

TV2 TV 2

7.00 Az idő őrvényében
7.25 Tv2 matiné
Benne: Őslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.30 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
12.45 Bajnokok Ligája magazin (ism.)
13.15 Két Testőr
13.45 Babavilág
14.15 Szobaszerviz - A trend
14.45 Sliders (am. sor.)
15.45 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.40 Rűzs és New York (am. sor.)
17.35 Bűbajos boszorkák (am. sor.)
18.35 Vátszott szülők (am. vígj. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Sabrina (am. rom. vígj., 1995)
23.05 Fejlesztés (am. thriller, 2004)
Közben: Kenőrsorolás
0.50 A szerencseforgató (am. vígj., 2003)
2.35 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
3.35 Kalandjárat (ism.)
4.00 Teleshop
4.30 Animációs filmek

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Paletta válogatás (am. sor.)
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Panaszkönyv (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Ősök tere (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből

TVR 1

6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusz
7.10 Az ember és az idő
8.30 A románok hagyatéka
9.00 Disney klub
9.30 Babamágia
10.00 Hannah Montana (amerikai sor.)
10.35 A gyerekek televíziója
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Határok nélkül
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney klub
15.00 Egyszer az életben - szórakoztató műsor
16.55 A Delta emberei
17.00 Találkozunk a TVR-ben
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport, időjárásjelentés
21.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor
21.55 Ovidiu Rom kampány
22.00 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor
23.00 Profeszionisták
0.00 TIFF beszámoló
0.15 Fortapache (olasz filmdráma, 2009)
2.05 Népi hagyaték
3.00 Sport (ism.)

TVR 2

6.00 Biznisz óra - gazdasági magazin (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Építészet (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek - kultúrális magazin
9.00 Balkáni szokások
10.00 Aeroshow
10.30 Túlélő a városi dzsungelben (ism.)
11.00 Szabad a szembejövő sáv
12.00 IT Zon@
12.30 Jamie Oliver
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Canterville-i kísértet (német vígjáték, 2005)
16.50 Lehet, hogy nem tudtad
17.00 Dzsudó világbupa
18.30 Román útlevél
19.30 A végéig nevetünk
20.10 Elisa lánya (olasz sorozat)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gitárok ideje
0.00 Extrém (amerikai kaland sorozat)
1.00 Olimpiai magazin
1.35 Rendőrök kamerával (ism.)
2.30 Elisa lánya (ism.)

PRO TV

5.30 Happy Hour (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Tolvajok hercege (luxemburgi-angol-német kalandfilm, 2006)
12.00 Pro Motor - autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A pletykafészek (amerikai filmsorozat)
14.00 David Blaine: MI a mágia? (reality show)
15.00 Airplane 2. - A folytatás (amerikai vígjáték, 1982)
17.00 Spionfióka (am. akció-vígj., 1991)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Ellenséges terület (am. akcióf., 2001)
22.45 A gyűjtő (amerikai thriller, 1997)
1.15 Ellenséges terület (am. akcióf., 2001) (ism.)
3.00 Pro Motor - sport magazin (ism.)

ANTENA 1

5.30 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Tinikadét (amerikai-kanadai vígjáték, 2002)
11.00 Big Man: Diva (francia-NSZK-olasz akció-vígjáték, 1988)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Arn, a templomos lovag (svéd-angol-dán-norvég- finn-német akciófilm, 2007)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Szakítani tudni kell (amerikai romantikus vígjáték, 2004)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Ovzсарu (amerikai akció-vígjáték, 1990)
22.30 Féltolt 2. (amerikai akciófilm, 2007)
Sz.: Bill Goldberg, Ricardo Kuru Brown
0.30 Ovzсарu (amerikai akció-vígjáték, 1990) (ism.)
2.15 Big Man: Diva (francia-NSZK-olasz akció-vígjáték, 1988) (ism.)

PRIMA TV

6.00 Vad rózsák (kanadai sorozat)
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Mind the Gap (amerikai vígjáték, 2004) (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok - life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az 5 csillagos otthon
12.30 Otthon (dok. f.)
14.30 Kaszakó (amerikai vígjáték, 1993) (ism.)
16.30 Anyacsere - reality show (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Légcsavar (amerikai akciófilm, 2005)
22.30 Gyilkosságba hajszolva (amerikai-kanadai akciófilm, 2009)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 Gyilkosságba hajszolva (amerikai-kanadai akciófilm, 2009) (ism.)
3.30 Sport, diéta és egy sztár (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - VW Type 25
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Állítólag...
- Kocsi a vízben
11.00 Piszkos munkák
12.00 Aranyláz
Alaszkában
- Arany, puszkák és medvék
13.00 Halálós fogás
- Ember a vízben!
14.00 Mocsári favágók
- Célegyesben
15.00 Hogyan készült
16.00 Állítólag...
Autó kontra eső, lész...lehet, hogy tévedtünk
18.00 Tettkovádász
- Hawaii
19.00 Gyalogszerrel az Amazonas mentén
- Perutól Brazíliaig
20.30 Piszkos munkák
21.00 A túlélés törvényei
22.00 Édesvízi szörnyek
- Amazonasi húsevők
23.00 Lehetséges lenne?
0.00 Piszkos munkák
Peter Schmeichellel
1.00 Rács mögött külföldön
- Pokol a Paradicsomban
2.00 Verminators
- Egy irtó jó csapat

VIASAT 3

11.10 Segítség, szülő vagyok!
12.10 Trendközélt
12.40 Tim Gunn
13.35 Zsírregetők
14.35 Topmodell lesznek!
15.35 Smallville (sorozat)
16.30 Columbo: A becsületbeli ügy (am. krimi)
17.05 Beugró Plusz
18.05 A furfangos részvényes (am. vígjáték)
20.00 Pluto Nash - Hold volt, hol nem volt... (am.-auszt. vígjáték)
22.00 Esküdt ellenségek (sorozat)
23.00 Kabinláz (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
9.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Labdarúgás: Örüljünk a focinak
15.05 Pontos sportidő
16.00 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
20.15 Ne kezd ki Seagal-al!
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK, Showtime
23.00 Fogadás a félelemmel
0.00 Poker European Open

ACASĂ

8.30 Analia másik arca (sorozat)
10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat)
13.00 Lázadó szerelem (sorozat)
14.00 Csak a szerelem (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Az ígért (sorozat)
18.30 Bella Calamidades (sorozat)
19.30 Teresa (sorozat)
20.30 Cassandra (venezuelai sorozat)
22.30 Ördögi kör (am. sorozat)
0.30 Csak a szerelem (román sorozat)
2.30 Igaz történetek

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Menneie prófécia (amerikai film)
13.05 Örökifjak (amerikai thriller)
14.45 Bazi nagy gringó lagzi (kol.-am. vígjáték)
16.45 Aranyeső Yuccában (olasz vígjáték)
18.30 A három testőr viszatér (francia kalandfilm, 1. rész)
20.25 Las Bandidas (francia-mexikói-amerikai vígjáték)
22.10 St. Trinian's - Nem apácázárda (angol vígjáték)
0.10 Zsarubőrben (holland krimi)

KANAL D

8.30 Harc a konyhában
9.15 Történetek dinókkal
10.30 Chipkatonák (am. akció-vígj.)
12.30 Hírek
13.30 Jönnek a biciklisek (román vígjáték)
15.15 A sors kezében (sorozat)
16.45 Szerelem.ro (isméltés)
18.00 D-Paparazzi (isméltés)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Ez Románia!
20.30 Esküvő meglepetésekkel - reality show
22.30 A szerelem átka - reality show

ETV

8.00 Reggeli Terefere
ism.
8.30 Zene
8.45 Izelítő
ism.
9.00 Reggeli Terefere
ism.
9.30 Hitélet
ism.
10.00 Néptánc
16.00 Hitélet
ism.
16.30 Piacter
ism.
17.00 Kultúrcsepp
ism.
17.30 Több szemközt
ism.
18.00 Hitélet
ism.
18.30 Híradó
19.00 Erdélyi Kávéház
ism.
19.30 Híradó
20.00 Piacter
ism.
20.30 Híradó
21.00 Több szemközt
ism.
21.30 Híradó
22.00 Kultúrcsepp

VASÁRNAP

2011. június 5.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.00

A Fekete Gyöngy átka

A XVII. században a Karib-tenger a kalózok birodalma volt, akik megfélemlítették az angol királyi flottát is. Elizabeth Swannt, az angol kormányzó lányát elrabolja a rettegett kalóz, Barbossa kapitány. A lány gyerekkori barátja és szerelme, Will Turner a lány megmentésére indul, és akarva-akaratlanul a kalózok segítségét kell kérnie.

TV2, 21.05

A magus

Eisenheim, az ünnepeelt mágus nem csak egész Bécset kápráztatja el mutatványaiával, hanem az ambiciózus Leopold herceget, Ferenc József fiát is. Amikor Leopold menyasszonya, Sophie megpillantja gyerekkori szerelmét, Eisenheimet, és újra fellobban iránta a tűz, a herceg érdeklődése megszállottsággá válik. Uhl, a város főfelügyelője hirtelen egy sokkáló bűncselekmény közepén találja magát.

DUNA TV, 23.15

Caracas - Szerelmek mindhalálig

Egy izzig-vérig urbánus film, valós röntgenlátlet a mai Venezueláról, egy fiatal pár sorsán keresztül. A főhős Aixa, egy tündézszerű lány, aki terhes és megpróbál valahogy eligazodni ebben a mai világban, egy dél-amerikai nagyvárosban. Szerelme Ramon, a harmadik évezred lázadó, vad figurája, aki a rendőrség és a maffia között órlódik.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekek műsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.03 Operettparádé
16.30 Aranyhangok
17.00 Nosztalgiamuzsika
17.25 Rádióistentisztelet ökumenikus
17.55 Hírek, adászárs

DUNA TV

8.15 Janosch álommeséi
8.45 Cimborá Retro
9.45 Szamárbőr (mesef.)
10.35 A kisdédvők védangyala
10.50 Telesi Blanka emlékezete
11.00 A tudomány műhelyében
11.30 Dülök szolgái
11.50 Univerzum
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Tanulmány a nőkről (magyar vígj., 1967)
16.05 Dunáról fúj a szél
16.15 Múltidéző
16.40 Orbán Balázs, az ifjúság pártfogója
16.55 Illés
17.25 Vannak vidékek
17.55 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Kikötő - Extra
20.45 Heti Hírmondó
21.30 Klubszoba
22.30 Lélek Boulevard
23.00 Dunasport
23.15 Caracas - Szerelmek mindhalálig (venez. filmdráma, 2000)
0.45 Péterfy Bori & Love Band
1.50 Kikötő - Extra (ism.)

TVR 1

7.00 Disney Klub
7.30 A hit világa
8.20 Zarándokhelyek
8.30 A hit világa
9.30 Hogyan elő van írva
10.00 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Disney Klub
15.00 TVR 55
16.00 TIFF 2010, Making of
16.30 Cirkusz
17.00 Danutz S.R.L. (live) - szórakoztató műsor
18.00 50 perc Plesuval és Liceanuval
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 A gyászaság tollai (am.-angol háborús filmdráma, 2002)
23.25 100%-ban garantált
0.20 TIFF beszámoló
0.35 Nosztalgikus évek - talk show
2.30 Hogyan elő van írva (ism.)
2.55 Sport (ism.)
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.55 Meztelenül is szép vagyok! 11.00 Gigamad
11.30 Jól nézek ki! 12.35 Merlin (amerikai-angol kalandfilm) 14.25 A nagy házalakítás 15.25 Columbo: Szemfényvesztő (amerikai krimi) 17.15 Angel (angol-belga-francia dráma) 19.15 Sunday School Musical (amerikai zenés film) 21.00 Vészhelyzet (sorozat) 22.00 Miami trama (sorozat) 23.00 Fészes fenevadak (am.-angol vígjáték, 1997)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Engedjétek hozzám
10.05 Így szól az Úr!
10.15 Katolikus krónika
10.40 Tanúságtevők
11.05 A sokszínű vallás
11.20 Evangélikus magazin
11.45 Református ifjúsági műsor
11.50 Útmutató
12.20 Mai hitvallások
12.45 Zsinagógák
13.01 Hírek
13.05 Telesport - Sport 7
13.35 Út Londonba
14.05 Fogadóóra
14.35 A hat lépés hatalma (dokumentumf.)
15.30 Az Ushuaia expedíció
16.20 Szerelmi láz (magyar játékf., 1943)
17.40 Hogy volt!?
18.50 Anno
19.20 Telesport (élő) Németország - Magyarország női kézilabda világbajnoki selejtező mérkőzés
21.10 Híradó este
21.35 Sporthírek
21.45 A karvaly csendje (sor.)
22.40 Az Este
23.35 24 (amerikai sorozat)
0.25 Panoráma
1.10 Hírek
1.20 Aranyetszés

TVR 2

8.00 Román útlevel (ism.)
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Hobby, szokások (ism.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 ABBA Revolution, *Making of
12.30 Jamie belevág (ism. sor.)
13.00 ABBA Revolution
15.10 Jó lovam, Mississippi (német vígjáték, 2007)
16.50 Lehet, hogy nem tudtad
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Balkáni szokások
18.30 Dzsudó
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón - kulturális magazin
19.55 Adio
20.10 A Rózsaszín Párduc bosszúja (angol-amerikai vígjáték, 1978)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Dobro urban (ism.)
0.30 Építész (ism.)
1.00 Jamie belevág (ism.)
1.30 Szentek és mesterségek (ism.)
2.00 IT zon@ (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti-i harcosok 14.30 Pontos sportidő 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 WWE Film, John Cena 0.00 Sport.ro Hírek 0.10 Pontos sportidő

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Rejtélyek
Tesz-Vesz városban
10.20 Inami
10.45 Kristályküldetés
11.10 Balett ABC Henriettel
11.20 A gimista nagyapa (fr.-belga vígj.)
13.01 Engedjétek hozzám
13.15 Katolikus krónika
13.40 Tanúságtevők
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Evangélikus magazin
14.45 Református ifjúsági műsor
14.50 Útmutató
15.20 Mai hitvallások
15.45 Zsinagógák
16.00 A Fesztiválenekar koncertje
16.35 Pillér
17.30 Kultúrkontroll
17.55 Don Matteo (sor.)
18.50 A Teremtéstől az Emberig
19.20 Ők tudják, mi a szerelem (magyar dráma)
20.15 Esti mese
20.40 Telesport
21.10 Híradó este
21.40 Rocklexikon
22.35 A Mester és Margarita (sor.)
0.05 Telesport (ism.)
0.30 Ők tudják, mi a szerelem (magyar dráma)

PRO TV

5.00 Mi történik doktor úr?
5.30 A pletykafészek (amerikai sorozat)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Egy lépéssel előre (román sorozat)
11.00 Airplane 2. - A folytatás (amerikai vígjáték, 1982)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Spionfióka (am. akció-vígj., 1991)
15.00 Fantom (am.-auszt. kalandf., 1996)
17.00 Szupersuli (amerikai kalandf., 2006)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek
20.30 Die Hard 3. - Az élet mindig drága (amerikai akciófilm, 1995)
23.15 Düh és dicsőség (amerikai akcióf., 1992)
1.15 Die Hard 3. - Az élet mindig drága (amerikai akciófilm, 1995) (ism.)
3.30 Düh és dicsőség (am. akcióf., 1992) (ism.)

ACASĂ

8.30 Analia másik arca (sorozat) 10.00 A libák nem mennek a mennybe (sorozat) 13.00 Lázadó szerelem (sorozat) 14.00 Csak a szerelem (sorozat) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Sztárok és legendák 18.30 Bella Calamidades (sorozat) 19.30 Teresa (sor.) 20.30 Tövismadarak (am. sorozat) 22.30 Meséljünk! - szórakoztató műsor 23.30 Ördögi kör (sorozat) 0.30 Csak a szerelem (sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Éliás, a kis mentőhajó, Stuart Little kisegér, Szilveszter és Csőrike kalandjai, Hupikék törpikék
11.00 Trendmánia
11.35 Asztro Show
12.30 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Az Iguacu vízesések (ismerett. f.)
14.10 Magyar autósport-magazin
14.30 WTCG - Túraautó-világbajnokság - Hungaroring, Mogyoród
15.15 Doktor Addison (am. sor.)
16.15 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.20 Filofax (am. vígj., 1990)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 A Karib-tenger kalózái - A Fekete Gyöngy átka (am. kalandf., 2003)
22.50 Csali (kan.-am. akció-vígj., 2000)
Utána. RTL-hírek
1.20 Portré
1.55 Sötét vizeken (am. thriller, 2005)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Arn, a templomos lovag (svéd-angol-dán-norvég- finn-német akcióf.) (ism.)
11.00 Összekutyulva (am. családi vígj., 2006)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Fel az összes vitorlát (román kalandfilm, 1976)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Csilaghaló - szórakoztató műsor
21.45 A fenébe is - szórakoztató műsor
23.00 Dupla dinamit 2. - Robbanáspont (amerikai akciófilm, 2001)
1.00 Smaragdördő (angol filmdráma, 1985)
3.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.45 Dupla dinamit 2. - Robbanáspont (ism.)

FILM+

11.10 Agymenők.com (am. vígjáték) 13.05 Az ötödik hős (amerikai akciófilm) 14.45 St. Trinian's (angol vígjáték) 16.40 Yamakasi 2. (francia-angol-spanyol akciófilm) 18.25 A három testőr visszatér (francia kalandf., 2. rész) 20.10 Az arany markában (am.-kan. akciófilm) 22.15 Largo Winch - Az örökös (francia kalandf.ilm) 0.20 A Karib-tenger foglyai (amerikai-angol-Luxemburgi thriller)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.30 Nagy Vagy!
12.25 Stahl konyhája
12.55 Kalandjárt
13.25 Talpig nő
13.55 Borkultusz
14.25 Sliders (amerikai sor.)
15.15 Monk - Flúgos nyomozó (amerikai krimisor.)
16.15 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
17.10 Édesek és mostohák (amerikai filmdráma, 1998)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 A mágus (cseh-amerikai filmdráma, 2006)
23.15 Frizbi - Hajdú Péterrel
Közben: Kenősorsolás
0.15 Knight Rider (am. sor.)
1.10 Next (magyar játékf., 2000)
2.40 EZO-TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
3.10 Napló (ism.)
3.35 Napló Extra (ism.)
4.00 Animációs filmek

PRIMA TV

7.00 Egy kapcsolat szabályai (amerikai sorozat)
8.00 Focus Monden (ism.)
9.30 Ház, építés, design - szórakoztató műsor
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szerezz!
12.30 Kacsamesék (rajzfilm sorozat)
13.00 Kandikamera
13.30 A legszebb vidéki srác
15.30 Kötelkedők Krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
- reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 Titkos szerelmek (román telenovella)
22.45 Titkos szerelmek (román telenovella)
23.30 Titkos szerelmek (román telenovella)
0.30 A Marilyn Gambrell sztori (amerikai filmdráma, 2005)
2.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.30 Jugaru tréfái (ism.)

KANAL D

9.00 A csontok útja (román film) 11.00 Nem ér a nevem (sorozat) 11.30 Reaper - Démonirtók (sorozat) 12.30 Hírek 13.30 Ez Románia! 14.15 A szakács mentette meg 15.15 A sors kezében (sorozat) 16.45 Esküvő meglepetésekkel 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékból 22.00 Vissza a jövőbe 3. (am. sci-fi) 0.00 Wishmaster 3 (kan.-amerikai horror)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapédia (ism.)
9.30 Ingatlanpiac (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
Hűsbavogó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
17.30 GyógyHír
Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktetés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült? Ceruza / Kávé / Fémfeldolgozás
8.00 Autókereskedők - Lancia Delta Integrale
9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Amcsi motorok - Karácsonyi szán
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Sivatagi autókirályok - Galaxis útikalauz stopposoknak
13.00 Autókereskedők - Frogeye Sprite
15.00 Európai ipartörténet
16.00 Állítólóg... - Libikókás történet
18.00 Édesvízi szörnyek - Portyázó ragadozó
19.00 Sztépitők - Ablak a világra
20.00 Lehetséges lenne? - Röntgenszemüveg és más csodák
21.00 Halálos fogás - Dermesztő pillanatok
22.00 A tenger gladiátorai
23.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
0.00 Meggrázó történetek
1.00 Futballhuligánok
2.00 Titkok a fekete dobozból
- Pilótahibák

ETV

8.30 Zene 8.45 Izelítő, ismétlés 9.00 Reggeli Terefe, ismétlés 9.30 Több-szemközt, ismétlés 10.00 Híradó, ismétlés 10.30 Népzene 16.00 Piacról, ismétlés 16.30 Több-szemközt 17.00 Hitelet, ismétlés 17.30 Erdélyi Kávéház, ismétlés 18.30 Híradó 19.00 Kultúrsepp, ismétlés 19.30 Híradó 20.00 Több-szemközt 21.00 Piacról, ismétlés 21.30 Híradó 22.00 Erdélyi Kávéház 22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. június 6.

A nap filmjei

TV2, 13.35
Egy hét Pesten és Budán

Egy idős férfi negyven év elmúltával kényelmes nyugalmából egy különös telefonhívás hatására visszatér szülőhazájába. Találkozik régi szerelmével és megtudja, hogy múltjukban számos titok rejtőzik, mellyel szembesülnie kell. Nem csak kettőjük sorsát érinti a múlt, hanem még két másik nő életét is gyökeresen megváltoztatja ez a látogatás.

RTL Klub, 15.20
Rádió

Robert (Cuba Gooding Jr.) a kisváros bolondja, akit mindenki csak Rádióknak szólít, elviseli, hogy mindenki csúfolja, futball nélkül azonban nem tud élni. Fogyatékosága ellenére megcsinálja a lehetetlent. Harold Jones (Ed Harris), a középiskolai futballcsapat edzője segítségével a csapat segédezője lesz, és hősies küzdelem árán elérik, hogy a bajnoki címért mérközhetnek.

DUNA TV, 22.00
Zseni az apám

Lawrence Wetherhold professzor, meglehetősen brilliáns elme, de a szerelem és a család dolgában olyan, mint egy analfabéta. Ügyetlenségének egyik oka, hogy évek után sincs túl felesége elvesztésén, mániákusan őrzi még ruháit is. Csipős nyelvű tinédzser lánya túlságosan teljesítményorientált, s mivel apja a példaképe, igazi mizantróp.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.55 Térkép (ism.)
7.35 Isten kezében (ism.)
8.05 Magyar első
8.30 Híradó - Reggel
8.40 Család-barát
9.35 Dívathét (ism.)
10.05 Főzés? Gyerektévé!
10.25 Kicsi Maciusz király
10.40 Pirkadat (magyar sor.)
11.05 A dzsungel könyve (anim. f.)
11.30 Daktári (sor.)
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Heuréka! Megtaláltam!
16.30 A nap lovagjai
17.05 Lyukásóra (ism.)
17.30 Páva variációk
18.05 Doc Martin (ang. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sport hírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Zseni az apám (am. rom. vígj., 2008)
23.30 Sportaréna
0.15 Mrs. Ratcliffe forradalma (magyar-angol vígj., 2007)
2.05 Forrás-befoglalás
2.10 Közbeszéd (ism.)

TVR 1

6.55 Románia himnusa
7.00 Reggeli híradó
9.00 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
10.00 Danutz SRL (ism.)
12.00 TVR 55
12.40 A királyi ház titkai (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Curier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor Vega Video, Heti Krónika, Bookfest beszámoló
17.00 A megfelelő pár
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 A királyi ház titkai (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show) (live)
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
22.55 TIFF beszámoló
23.10 Visszajátszás
0.30 Éjszakai beszélgetések
1.30 La vie en rose (life-style magazin) (ism.)
2.25 Prim Plan (talk show) (ism.)

VIASAT 3

11.15 Angel (angol-belga-francia romantikus dráma, 2007)
13.10 Amerika csilagai
14.55 Dawson és a haverok (sorozat)
15.50 A médium (sorozat)
16.45 Gyilkos számok (sorozat)
17.40 A dadus (sorozat)
18.05 Christine kalandjai (sorozat)
18.30 CSI (isméltés)
19.25 A nagy házalakítás
20.25 Két pasi (sorozat)
21.25 Doktor House (am. sorozat)
22.25 CSI: Miami helyszínelők (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Az Este (ism.)
10.55 Nappali
11.55 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délből
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Átjáró
14.30 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Mindentudás Egyeteme
16.30 Kastélyok és kúriák
17.00 Szomszédok (magyar sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.50 India - Álomok útján (braz.-ind. sorozat)
19.40 Futótűz (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 Nápolyt látni és... (magyar vígj., 1972)
22.30 A fehér nyíl (magyar tévéf., 2010)
23.05 24 (am. sor.)
23.55 Az Este
0.30 Urbanisták - Paksy Gábor
0.55 Hírek
1.00 Sport hírek
1.10 Telesport (ism.) - Motorsport
1.40 Ma Reggel (ism.)
Közéleti műsor

TVR 2

6.00 Hobby, szokások (ism.)
7.00 Teleshopping
8.10 DP 2 tonomat - szórakoztató műsor
10.00 Csavargó halász (ism.)
10.30 Kaland és természet
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 ABBA Generation (ism.)
13.30 Jamie vendéglője
14.00 Miért ABC
14.35 Együtt Európába
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Bűvölet (olasz sorozat)
17.00 Hírek
17.30 Vallomások
18.30 A Simpson család (amerikai anim. sor.)
18.55 Adio
19.00 Biznisz óra
20.00 Három királyság (kínai sor.)
21.00 Késhegyen - informatív műsor
22.00 Hírek, sport
23.00 Aeroshow
23.35 Titkos Szolgálat - MI5 (angol thrillersor.)
0.35 Három királyság (kínai sor.) (ism.)
1.30 Lehet, hogy nem tudtad (ism.)
1.35 Vallomások (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Külön kiadás
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Ukrajna - Franciaország labdarúgó mérkőzés (live)
0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Körzeti magazin - Pécs
10.50 Rondó
11.15 Együtt
11.40 Körzeti magazin - Miskolc
12.30 "...hol élsz Te?"
13.01 Híradó délből
13.15 Sporthírek
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Múzeumtúra
17.55 Magyar rock
18.55 1100 év Európa közepén (ism. sor.)
19.20 Esti mese: Malackó (angol rajzfilm sor.)
19.35 Zöld Föld (olasz rajzfilm sor.)
19.45 Robbie, a foka (sor.)
20.30 Barangolások öt kontinensen
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Mindentudás Egyeteme
22.25 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
23.20 Záróra
0.15 India - Álomok útján (sor.)
1.00 Futótűz (am. sor.)
1.45 Nápolyt látni és... (magyar vígj., 1972)
3.05 Magyar rock

PRO TV

6.00 Egy lépéssel előre (román sorozat) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató, Mi történik doktor úr?
10.00 Fantom (am.-auszt. kalandf., 1996) (ism.)
12.00 Fialtal és nyugtalan (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Szupersuli (am. kalandf., 2006) (ism.)
16.00 Fialtal és nyugtalan (amerikai sorozat) (ism.)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Hidden Camera (spanyol thriller, 2007)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 A mentalista (amerikai krimisorozat) (ism.)
0.00 Hidden Camera (spanyol thriller, 2007) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

8.30 Otthoni receptek
10.00 Csak a szerelem (román sorozat)
12.45 Mesés hölgyek (sorozat)
14.15 Clase 406 (sorozat)
15.30 A család (mexikói sorozat)
16.55 Igaz történetek
17.30 Vad sziv (mex. sorozat)
18.30 Bella Calamidades (sorozat)
19.30 Teresa (sorozat)
20.30 Szerelmek és tisztesség (sorozat)
21.30 Cassandra (sorozat)
22.30 Éjszakai történetek
23.30 Ördögi kör (am. sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Rádió (am. filmdráma, 2003)
17.20 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 Ezel - Bosszú mindhaláláig (török sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A mentalista (am. krimisor.)
21.05 Fókusz Közszolgálati magazin
21.35 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.15 Showder Klub Vidám show-műsor Utána: RTL-hírek
0.30 Face the Pro Tournament
1.35 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
2.30 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani szórakoztató műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeavval
11.00 Knight Rider (amerikai akció sor.) (ism.)
12.00 Az elveszett ereklyék fosztogatói (amerikai-francia-német sorozat)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték sorozat)
14.30 Csilaghaló
16.00 Híradó, Sport
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Mutassalak be a szüleimnek
22.00 Vad nárcisz (román telenovella)
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Bűnös show - Dan Capatos szóra
1.00 A cár küldönce (francia-olasz kalandfilm, 1961)
3.15 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték sorozat) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Aranyeső Yuccában (olasz vígjáték)
12.55 Az arany markában (am.-kan. akciófilm)
14.55 A Midsummer gyilkosságok (sor.)
16.55 Extralarge: Fekete és fehér (amerikai-német-olasz film)
18.40 Független játssza 3. (kanadai-amerikai kalandfilm)
20.30 Kickbox terminátor (am. akciófilm)
22.15 Hajsza! (am. akciófilm)
0.10 Őld meg a sógort (japán akciófilm)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.35 Stahl konyhája
11.00 Babapercek
11.10 Teleshop
12.35 Második élet (am.-kol.-mex. sor.) (ism.)
13.35 Egy hét Pesten és Budán (magyar f. dráma, 2003)
15.15 EZO.TV
16.25 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
17.25 Seherzádé (török drámasor.)
18.05 Update Konyha
18.25 Seherzádé (török drámasorozat)
19.30 Tények
20.20 Aktív
21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.25 NCIS (am. krimisor.)
23.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Aktív
0.25 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.25 Tények Este
1.55 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
2.30 Célkereszt (am. akcióf., 2004)
3.45 Magellán (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 A Marilyn Gambrell sztori (amerikai filmdráma, 2005) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozási (indiai sorozat)
10.30 Aki tud az nyer!
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress!
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (amerikai rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozási (indiai sorozat)
15.00 Vad rózsák (kanadai sorozat)
16.00 A cseresznye a tortán
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 A legszebb vidéki fiú - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.00 Lebilincselő karácsony (amerikai vígjáték, 2007)
1.00 Hírek (ism.)
2.00 Aki tud az nyer (ism.)

KANAL D

7.30 Reggeli kávé
10.00 Családi történet
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Légy az enyém
15.00 Teleshopping
15.15 A sors kezében (török sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 Nevessünk
20.30 Szerelmek és büntetések (török film)
22.30 Szemek az árnyékban - reality show
0.00 Farkasok völgye (török sorozat)
1.00 Kanal-D Hírek

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ingtalanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
- Ipari üveg
8.00 Autókereskedők - Range Rover
9.00 Hogyan csinálják?
Beton, gumibroncs, edzőcipő, fogkrém, hajók
10.00 Hogyan készült?
11.00 Szétpéptők - Munkalapok
12.00 Amcsi motorok - Military motor
13.00 Autókereskedők
14.00 Állítólag...
- Nézők javasolták
15.00 Piszkos munkák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - Családban marad
18.00 Les Stroud és a túlélés titkai
19.00 A túlélés törvényei
- Szahara
20.00 Állítólag...
- Robbanó lökhárítók
21.00 Szétpéptők
21.30 Hogyan készült?
22.30 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
23.30 Elraboltak - megmentettek
- Project Child Save
0.30 Autókereskedők - Subaru Impreza WRX
2.30 Szétpéptők
3.00 Állítólag...

ETV

9.00 Kultúrcsepp
ism.
16.00 Délutáni Híradó
16.15 Kultúrcsepp
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Átjáró
17.30 Délutáni Híradó
17.40 Izeltől
14.45 Kalendárium
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
18.00 Reggeli terefe
18.30 Híradó
19.00 Piac-tér
19.30 Híradó
20.00 Zagoni Bálint: Janovics Jenő, a magyar Pathé, dokf.
20.35 Zene
21.00 Piac-tér
ism.
21.30 Híradó
22.00 Átjáró
22.30 Híradó

Június 3., péntek

Az év 21. hete és 154. napja, hátravan 211 nap

Ma **Klotild, Cecília és Károly** napja van. A Klotild női név germán eredetű. Jelentése: dicsőséges, híres + harc.

A Cecília latin eredetű női név, a Caecilius római nemzetségnévből származó férfinévek női párja. A név alapszavának jelentése: vak.

A Károly régi magyar személynév, a török eredetű karul, karvaly madárnévből származik. Már a középkorban azonosították azonban a germán eredetű német Karl névvel, melynek jelentése: szabad (férfi), legény.

Holnap a **Bulcsú** és **Kerény** nevűeket köszöntjük. Vasárnap a **Fatimák** és **Bonifácok** ünnepelnek.

Évforduló

Június 3-án:

• 1965 – Az amerikaiak első űrsétája: Edward White, a Gemini-4 űrhajósa 20 percet töltött az űrben, két hónappal az első űrséta (a szovjet Alekszej Leonov) után.

• 2006 – Szerbia és Montenegró a május 21-i népszavazást követően hivatalosan is feloszlik; mindkét tagja független állammá válik.

Június 4-én:

• 1920 – Versailles-ban, a Nagy-Trianon palotában

aláírják a Magyarország területének kétharmadát elcsatoló trianoni békediktátumot.

Június 5-én:

• 1446 – A pesti országgyűlésen Hunyadi Jánost kormányzóvá választják. Helyettese Újlaki Miklós főkapitány.

• 1705 – a lőcsei Breweryomdában kinyomatta Ráday Pál a *Mercurius Hungaricus*, az első magyarországi újság nyitó számát.

Vicc

– Miért nevezik szalmaövegnek azt a férfit, akinek a felesége elutazott?

– Mert könnyen lángot fog...

Recept

Mentás-joghurtos hal

Hozzávalók: 40 dkg vöröshagyma, 5 dkg vaj 40 dkg tengerihalfilé, 1 csapott kiskanál só, 2 dl natúr joghurt, 6-8 szál menta.

Elkészítése: A hagymát meghámozzuk, mossuk, majd vastag karikákra vágjuk. Tűzálló edény vagy tepszi aljára szórjuk, rámorzsoljuk a vajdarabkákat, és a tetejére fektetjük az enyhén beszózott halszeleteket. A joghurtba belekeverjük az apróra vágott mentát, és vékonyan rákenjük a hal tetejére. Fedő alatt 200 °C-on 15-20 perc alatt puhára pároljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:

10, 19, 32, 39, 35, 13.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Egyik barátja felelősségteljes munkába csábítja. El kell döntenie, hogy az a nagy lehetőség lesz-e, amelyről oly sokat álmodozott, vagy még várnia kell arra.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Eddig életében szinte kizárólag a gyakorlati oldalra összpontosított, és arra, hogy másoknak megfeleljen. Most ráébred, hogy a saját érzései a legfontosabbak.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ráébred arra, hogy a külső siker nem minden. Sokkal fontosabb az, hogy az emberekhez érzelmi szálakkal kötődjön. Nem elég az, hogy nap mint nap találkoznak.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Őn jobban a szívére veszi a megfontolatlanul kimondott szavakat, mint párja. Mihelyt megtanul harcolni a jogaiért, tüstént jobban érzi magát.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Munkahelye nehézfejtű emberek gyülekezete. Mosolyával bárkit levehet a lábáról, de ne kritizálja azokat, akiket nem ismer.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Szerelmi kapcsolatát ideje lenne felülvizsgálni, mert két külön világban élnek, mindketten mást akarnak. Most még nem késő, hogy „kitergessék a lapjaikat”.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Bármennyire súlyosak is veszteségeink, az élet nem áll meg. Most szedje össze az erejét, mert nagy szüksége lesz rá.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Minden fortélyt bevet, hogy viszszaadja kedvesét. Családi gondok miatt lehetnek viták, de végül a helyzet, mindkettejük melegegéttségére megoldódik.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Munkahelyén még fontosabbá válik, mint korábban, amitől nő az önbizalma. Végre le tudja győzni szorongását és döntésre juthat egy régóta húzódozó kérdésben.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

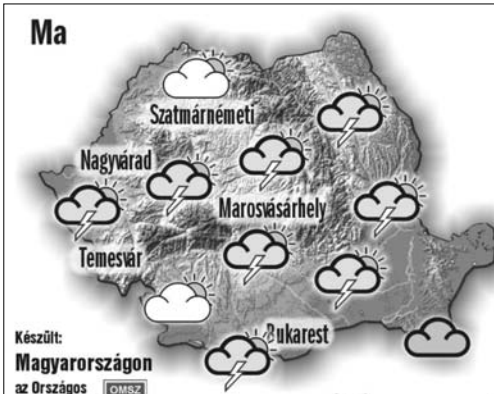
Egy üzleti kapcsolat rendkívül ígéretesnek tűnik. Partnerével hosszú távú tervet vitatnak meg. Közös erővel sokat kereshetnek. Kedveséhez legyen őszinte.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A csillagok segítik ma minden lépését. Azonnal átlát a bonyolult helyzeteken, amelyeket megold, s ezáltal a többiek előtt megnő szakmai presztízse.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Úgy érzi, hogy túl sok stressz halmozódott fel önben. Az is megzavarja, hogy korábbi kedvesével álmodott. Elemezze álmát, és vesse el a negatív gondolatokat.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A sok napsütés mellett az erőteljes nappali gomolyfelhő-képződésből nyugaton kevesebb helyen, másutt többfelé várható zápor, zivatar. A hegyekben és zivatarok környékén megerősödik az ÉK-i szél.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	29°C	17°C
Brassó	25°C	12°C
Bukarest	28°C	16°C
Csikszereida	24°C	12°C
Kolozsvár	25°C	15°C
Marosvásárhely	27°C	14°C
Nagyvárád	29°C	16°C
Szatmárnémeti	31°C	18°C
Temesvár	29°C	17°C

Antiszociális elem

Horváth István

***	OLIVA	VÁGYODÓ	FENYEGE-TŐZVE KER	A TARGY RAGJA	DOLGOZ-TAT A REGESZ	A KÁLYHA SÚTOJE	KISSE SELYPITI	CSIKOS ALLAT	TEMLOMBAN HAL-LATSZIK
EGYFÉLE ÜZEMREZ									
ANGELES; VAROS				SZOBAT TISZTIT					
JAMES CAMERON FILMJE				OROSZ NŐI NEV			BAGO EGYNEMŰ!		
BUSZ MENETE						SZELLEMI ALKOTÓ	LEKERE-KITETT		
HALOGÉN ELEM					OROSZ FERFINEV				
AZ OXIGÉN VEGYJELE		NORVÉG FERFINEV			LONDONI NEGYED			AZ EGYIK VITAMIN	
MÉGSE KETTŐ!		SZATELLIT (RÓV)	DERŰS HANGULAT					AGNES BECEZVE	
JAPAN MOTOR-MARKA			MILLIAM-PER (RÓV)				LAGZIBAN VANNAK!		
EVEK ... HOSSZU IDEJE				VÁLASZTÁ-SI JOG			SZEN VEGYJELE		

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Sláger Rádió
fm 105.9

95 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 FM PROFI RÁDIÓ
A ZENE ARAD BELŐLE

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
FM 95.6
www.radiocluj.ro

Bosnyák mumus Bukarestben

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Ma és holnap összesen húsz mérkőzést rendeznek a 2012-es labdarúgó Európa-bajnokság selejtezősorozatában. Románia válogatottja a bosnyák csapatot fogadja Giulești-en, míg a magyarok ezúttal Luxemburgban barátságos meccsen lépnek pályára.

A **D csoportban** a Románia-Bosznia-Hercegovina-találkozó mindkét csapat számára a továbbjutási remények életben tartását jelenti, Răzvan Lucescu szövetségi kapitány számára pedig minden bizonnyal a búcsút. Bár ez egyértelműen még nem hangzott el, szakberkekben már biztosra vélik, hogy a bosnyákok elleni mérkőzést követően „Kicsi” Lucescu felől a kispadról.

A ma esti lesz a negyedik román-bosnyák összecsapás. A 2004-es Európa-bajnokság selejtezőiben Szarajevóban 3-0-ra, Craiován pedig 2-0-ra nyertek a triklórok, akik azonban legutóbb (március 26-án) vereséget szenvedtek: 1-2 Zenicán. A visszavágónak támadó szellemű taktikával vág neki a román csapat, Lucescu szerint a Mutu-Marica-csatárpáros játéka lehet meghatározó. A kapitány nem hirdetett ugyan kezdőcsapatot, de szinte biztosra vehető, hogy a Tătărușanu – Săpunaru, Tamaș, Papp, Raț – Torje, Mureșan, Bourceanu, Zicu – Mutu, Marica tizenegynék szavaz bizalmat.

Safet Susic szövetségi kapitány vezetésével a bosnyákok tegnap délelőtt érkeztek meg Bukarestbe, élükön sztárjátékosukkal, Edin Dzekóval. A pénteken 21 órakor kezdődő mérkőzésen svédek

fűjják a sípot, élükön Jonas Erikssonnal.

Szintén ma este a franciák a fehéroroszkhoz látogatnak. A két mérkőzést megelőzően a sorrend: 1. Franciaország 12 pont/5 mérkőzés, 2. Fehéroroszország 8/5 (3-1), 3. Albánia 8/5 (4-4), 4. Bosznia-Hercegovina 7/4, 5. Románia 5/5, 6. Luxemburg 1/6.

Június 7-én, kedden a bosnyákok az albánokat fogadják Zenicán, a románok viszont legközelebb már csak szeptember 2-án lépnek pályára, Luxemburgban.

Egervári Sándor magyar szövetségi kapitány magabiztos játékot vár tanítványaitól a ma esti, luxemburgi barátságos és a jövő keddi San Marino-i Európa-bajnoki selejtezőmérkőzésen is. Elárulta, mindkét találkozóval kapcsolatban azt tartja a legnehezebb feladatnak, hogy mentálisan megfelelően felkészítsék a csapatot.

A válogatott tegnap utazott el Luxemburgba.

Négyet kaptak a „pumák”

A nigériai labdarúgó-válogatott 4-1-es győzelmet aratott Argentína felett, míg Mexikó 3-0-ra verte Új-Zélandot a szerda esti barátságos mérkőzések során. A vasárnap kezdődő Arany Kupára, az Észak- és Közép-Amerikai, valamint a karibi térség kontinentális tornájára készülő, címvédő mexikóiaknál Giovanni dos Santos nyolc perc alatt két gólt szerzett, a végeredményt pedig

– még az első félidő lefújása előtt – Andres Guardado állította be. A júliusban sorra kerülő Copa Americára készülő csapatok közül Ecuador Kanadában ért el 2-2-es döntetlent. A jövő kedden a világ- és Európa-bajnok spanyolokkal találkozó venezuelai válogatott Guatemalában nyert 2-0-ra. További eredmények: Japán-Peru 0-0, Ukrajna-Üzbegisztán 2-0.

A magyarok eddig mind a kilenc alkalommal győztek Luxemburg ellen. Az 1938-as premieren 6-0-ra nyertek Luxembourgonban a magyarok, legutóbb pedig nyolc éve, a Megyeri úton, 5-1-re. A legnagyobb különbségű diadal (8-1) 1975-ben született, az összgólarány pedig 46-10.

A további menetrend

A **csoport** (pénteken): Kazahsztán-Azerbajdzsán, Ausztria-Németország és Belgium-Törökország. Az állás: 1. Németország 15 pont/5 mérkőzés, 2. Belgi-

um 10/6, 3. Törökország 9/5, 4. Ausztria 7/5, 5. Azerbajdzsán 3/4, 6. Kazahsztán 0/5.

A **csoport** (szombaton): Oroszország-Örményország, Szlovákia-Andorra és Macedónia-Írország. A csoport állása: 1. Írország 10 pont/5 mérkőzés (9-6), 2. Oroszország 10/5 (6-3), 3. Szlovákia 10/5 (5-4), 4. Örményország 8/5, 5. Macedónia 4/5, 6. Andorra 0/5.

A **csoport** (pénteken): Feröer-szigetek-Szlovénia és Olaszország-Észtország. Az állás: 1. Olaszország 13 pont/5 mérkőzés, 2. Szlovénia 8/6 (7-4), 3. Szerbia 8/6

(8-9), 4. Észtország 7/5, 5. Észak-Írország 6/5, 6. Feröer-szigetek 1/5.

A **csoport** (pénteken): Moldova-Svédország és San Marino-Finnország. A csoport állása: 1. Hollandia 18 pont/6 mérkőzés (21-5), 2. Svédország 9/4 (11-5), 3. Magyarország 9/6 (15-13), 4. Moldova 6/5 (6-5), 5. Finnország 3/4 (10-6), 6. San Marino 0/5 (0-29).

A **csoport** (pénteken): Horvátország-Grúzia (pénteken), Lettország-Izrael (szombaton) és Görögország-Málta (szombaton). Az állás: 1. Görögország 11 pont/5 mérkőzés, 2. Horvátország 10/5 (8-2), 3. Izrael 10/6 (8-6), 4. Grúzia 9/6, 5. Lettország 4/5, 6. Málta 0/5.

A **csoport** (szombaton): Anglia-Svájc és Montenegró-Bulgária. A csoport állása: 1. Anglia 10 pont/4 mérkőzés (9-1), 2. Montenegró 10/4 (3-0), 3. Svájc 4/4 (5-5), 4. Bulgária 4/4 (1-5), 5. Wales 0/4.

A **csoport** (szombaton): Izland-Dánia és Portugália-Norvégia. A csoport állása: 1. Norvégia 10 pont/4 mérkőzés, 2. Portugália 7/4 (10-7), 3. Dánia 7/4 (5-4), 4. Ciprus 2/4, 5. Izland 1/4.

A **csoport** (pénteken): Liechtenstein-Litvánia. Az állás: 1. Spanyolország 15 pont/5 mérkőzés, 2. Csehország 9/5, 3. Skócia 4/4 (4-5), 4. Litvánia 4/4 (3-6), 5. Liechtenstein 0/4.

Răzvan Lucescu szövetségi kapitány biztos benne, hogy csapata megszerzi a három pontot Fotó: Tofán Levente

Tízen egy továbbjutó helyért

Kosárlabda

T. J. L.

Románia és Magyarország női kosárlabda-válogatottja máától jövő szerdától az olaszországi Tarantóban, illetve Sopronban vív körmérkőzést a június 18. és július 3. között Lengyelországban sorra kerülő Európa-bajnokságon való részvételért.

A pótseljtezőn induló tíz csapatot két csoportba osztották. Románia a B jelű kvintettbe került, és ma Szerbiával, szombaton Németországgal, vasárnap Belgiummal, kedden pedig Olaszországgal játszik, míg az A csoportban levő Magyarország ma Hollandiával, szombaton Finnországgal, vasárnap Ukrajnával, a hétfői pihenőnapot követően kedden pedig Bulgáriával játszik. A körmérkőzések első helyezettjei egy összecsapáson

döntenek az egyetlen továbbjutó hely sorsa felől, a tízcsapatos pótseljtező győztese a kontinensviadal katowicei C csoportjába kerül, Spanyolország, Montenegró és Lengyelország mellé. Az A csoportban Törökország, Litvánia, Oroszország és Szlovákia, a B-ben Fehéroroszország, Nagy-Britannia, Csehország és Izrael, a D-ben pedig Görögország, Lettország, Franciaország és Horvátország küzd a legjobb 12 közé jutásért, Bydgoszczban és Katowicében.

Stacey Nolan román szövetségi kapitány és segédje, Călin Anton az alábbiaknak szavazott bizalmat a tarantói megmértetésre: Florina Pașcalău (Priolo), Elisabeth Pavel (Napoli), Gabriela Mărginean (Panathinaikosz Athén), Cristina Ciocan (Aradi ICIM), Ancuța Stoianescu (Temesvári Bega Danzio), Claudia Pop (Szatmárnémeti), Tarța Enikő (SCM

CSS Craiova), Mészáros Anita (ICIM), Anne Marie Părău (Sepsi BC), Alexandra Uiuu (Gyulafehérvár), Viola Rus (CST Alexandria), Florina Diaconu (Rapid), Anca Șipoș (Craiova), Andreea Orosz (Szatmárnémeti), Andreea Huțanu (Sepsi BC), Florentina Ardeleanu (Sepsi BC). A csapat már szerdától Olaszországban tartózkodik.

Székelly Norbert magyar szövetségi kapitány választása az alábbiakra esett: Fegyverneky Zsófia (Pécs 2010), Honti Kata (Sopron), Vajda Anna (Prága), Krivacsevics Tijána (Sopron), Fűrész Diána (Sopron), Varga Zsófia (Sopron), Horti Dóra (Sopron), Horváth Zsófia (Győr), Szécsi Orsolya (Duquesne University), Rasheed Rita (Szeged), Laklóth Anna (Szeged), Simon Zsófia (Győr), Czank Tímea (Sopron), Raksányi Krisztina (Pécs 2010), Vida Anna (Győr).

Halasztás a licencügyben

Labdarúgás

T. J. L.

Bár szabályosan összeült, a Román Labdarúgó-szövetség végrehajtó bizottsága nem hozott döntést a Temesvári FC kizárásának ratifikálása ügyében: erről csak június 20-án dönt majd.

A végrehajtó bizottság a licenc megadásának szabályzatát módosította, oly módon, hogy a jövőben a kluboknak maguknak kell rendezniük az állammal idevágó anyagi gondjaikat. A temesváriak egész biztosan nem indulhatnak a BL-ben, viszont megvan az esélyük arra, hogy a fenti szabályzatmódosítás nyomán megőrizték helyüket az élvonalban.

Az RLSZ végrehajtó bizottságának tehát 18 napja van arra, hogy minden oldalról mérlegelje az áldatlan helyzetet és döntsön. Igazából nem sok változás várha-

tó, ennek ellenére az érintettek tiltakoznak. A temesvári szurkolók száza már szerdán délután tüntettek a város főterén, és teszik ezt ezután is, mindennap 19 és 22 óra között – a karhatalmiaktól engedélyük is van rá.

Amennyiben a temesvári csapatot mégis kizárják a Liga-1-ből, úgy két variáns van a megürülő hely pótlására: vagy a Liga-1 Nyugati csoportjában jelenleg harmadik CS Mioveni jut fel, vagy pedig a CS Mioveni-Delta Tulcea osztályzó győztese. A másodosztály két-két legjobb csapata alanyi jogon indulhat össze az élvonalban.

Tegnap Mircea Sandu RLSZ-elnök is megszólalt, ő és többek között elmondta: sem rajong a „zöld asztali” döntésekért. Eppen ezért azt szorgalmazza: az UEFA igenis világítson át minden európai kupasorozatban induló román csapatot, így a Dinamót és a Steauiat is.

Röviden

Signori őrizetben

Az olasz labdarúgó-bajnokság korábbi háromszoros gólkirálya, Giuseppe Signori az egyike annak a tizenhat személynek, akiket őrizetbe vett az olasz rendőrség mérkőzések manipulálásának vádjával. A 43 éves, 1994-ben világbajnoki ezüstérmes csatár mellett jelenleg is aktív másod- és harmadosztályú labdarúgókat, valamint klubvezetőket és fogadásokkal foglalkozó embereket tartóztattak le a nagyszabású akcióban, melyet Cremonából irányított a rendőrség, és összesen tíz városra terjedt ki.

Hárman két helyért

A labdarúgó-Liga-2 hétvégi 30. fordulójában dől el a Nyugati csoport két feljutója. A három pretendens közül a Petrolul Ploiesti a CSM Râmnicu Vâlcea-t fogadja, míg a Bihar FC Craiovara, a CS Mioveni pedig Tordára látogat. A záróforduló többi mérkőzése: FC Argeș Pitești–Gyulafehérvári Unirea, UTA–Poli Iași, Szebeni Voința–Aradi ACU. A Dévai Mureșul szabadnapos, az ALRO Slatina pedig játék nélkül, 3-0-s gólaránnyal kapja a visszalépett szilágyosmolyóiak elleni mérkőzés három pontját.

Zárás a Liga-3-ban is

A 30. forduló műsora: 5. csoport: Borossebes–Aradi Gloria, Karánsebes–Temesgyarmat, Piski CFR–Tegyeszentmiklós, Dr. Turnu Severin–Belényes, Vajdahunyad–Temesrékás, Kisbecskerek–Temesvári Poli II. A Resicabányai Scolari FC és a Nagyvárad Lucaefarul szabadnapos. 6. csoport: Brassó CSM–Nyáradto, Besztercei Gloria II–Aranyosgyéres, Medgyesi Gaz Metan II–Székelyudvarhely, Nagydísnód–Tatrangi Unirea, Szászfenes–Szászrégeni Avântul, Zilah–Zalatna, Dési Unirea–Máramaros FC. A Kolozsvári Sanatatea szabadnapos.

Bölönit menesztették

A francia élvonalból kiesett RC Lens vezetősége szerződést bontott dr. Bölöni Lászlóval, a csapat új edzője Jean-Louis Garcia. A 49 éves szakembert kedden mutatják be, s két héttel később kezd el munkáját.

Kínai-olasz döntő

A 6. heyen kiemelt kínai Li Na és az 5. favorit olasz Francesca Schiavone jutott a francia nyílt teniszbajnokság szombati döntőjébe. A 29 éves ázsiai 6-4, 7-5-re nyert az orosz Marija Sarapova (7.), a címvédő pedig 6-3, 6-3-ra a francia Marion Bartoli (11.) ellen. A mai férfi elődöntőben a szerb Novak Djokovic (2.) a svájci Roger Federerrel (3.), a spanyol Rafael Nadal (1.) a skót Andy Murray-jel (4.) találkozott.

Székelyföld mint életforma

Takács Péter magyarországi történész szerint a globalizáció ellenhatásaként is fokozódik a régiók iránti érdeklődés

Interjúalanyunk többször járt már Marosvásárhelyen, de előadást most első alkalommal tartott ebben a városban, az Erdélyi Múzeum-Egyesület meghívására, a Kultúrpalota kistermében. Értekezésének témája a székelyföldi gazdasági múlt, annak a története, ahogyan a székely kisközösségek, mindennapi nehézségeikkel küzdve, egymásnak adták át tudásukat, tapasztalataikat, ahogyan életmódjukból adódóan szervezték meg azt az önfenntartó létformát, amely évszázadokon át jellemezte őket.

Antal Erika

► **A Székelyföld múltját kutatja, pontosabban gazdaságának történetét. Honnan ered érdeklődése?**

– A Székelyföld mindig is periférián volt. Amikor a magyar királysághoz tartozott, akkor is topográfiailag is a határszélen, és ha igaz a középkori történetírásnak az az állítása, hogy a Dunántúl nyugati részéből, az Őrségből telepítették őket ide határőri feladatra, akkor eleve olyan feladattal látták el, amely a központot védte volna, annak zavarását megakadályozta volna. Egyesek kétségbevonják, hogy határőrök voltak, éppen a Székelyföldben jelent meg ez, de én hiszem, hogy határőri szerepet töltöttek be, csak nem azt a reguláris katonaságot, amelyet a 20–21. század elképzelt magának. Mindig érdekelték az ilyen, perifériára szorult közösségek a történelemben, ugyanis a modernizáció is késvé érkezik meg ide, a polgári társadalmi átalakulás is lassúbb ütemű, mint a nagyvárosokban vagy centrumokban. Külön íze-zamata van a Székelyföldnek, egészen a 20. század derekáig, a viszonylag szolid létszámú településeknek, a falusi mentalitásnak, annak, hogy a lakosság nyolcvan-kilencven százaléka 1000–1500 vagy ez alatti létszámú településen, falvakban lakott, és ez olyan hagyományörző típusa az emberi közösségeknek, amelyet a történészek nagy kíváncsisággal szoktak vizsgálni, ha ráéreznek az ízére. Nemcsak a magyarországi, de az itáliai vagy a Pireneusokban lévő falvak, a francia apró települések vagy éppen Svájc településstruktúrája is izgalmas. Az, ahogyan olyan emberi ragaszkodások alakultak ki a tájhoz, a lokalitáshoz, a lakóhelyhez, a környezethez, a vidékhez, amelyek majdnem elszakíthatatlanok. Svájcban példá-

ul a kialakult pápai őrség tagjait hathónaponként le kellett cserélni, mert ha nem, a honvágtyól megbetegedtek. Most a modern vándorlás az 1989-es forradalom után sok székelyt kivitt Spanyolországba, még többet Kanadába. És akikkel én találkoztam, vagy akikkel sikerült érintkezésbe kerülnöm, vágnak haza. Pedig Kanadában is vannak fenyőfák, apró falvak, de nem Székelyföld, nem az a vonzása. Most idefele épp egy Németországban dolgozó marosvásárhelyi hölgygel utaztunk, akiben ugyanez fogalmazódott meg, haza kellett jönnie most egy hétre Székelyföldre, hogy feltöltődjön azokkal az élményekkel, gyökerekkel, tapasztalatokkal, amik itt vannak. Van a tájnak egy ilyen vonzereje, energiája, amit a történész megint csak valamilyen okból kifolyólag előszerivel vizsgál. A másik, hogy itt az önellátás sokkal fontosabb még ma is, mint az államtól való könyörgés, segély. Itt az ember, ha más-ként nem, kimegy az erdőre gombát szedni, vadgyümölcsöt, a gyűjtögetést vállalva inkább, de szégyell kéregetni. Tehát ez afféle önmegtartó erő, ami a nagy szegénységben vagy nagyobb szegénységben sokkal másabb mentalitást alakít ki az önmagunkról, családjunkról való gondoskodás keretében, mint, mondjuk, egy nagy városban.

► **Miben másak az ilyen kistelepülések, mint a nagyvárosok?**

– Azt tapasztaltam, hogy az ilyen típusú települések mindig fegyelmesebbek. A transzcendentális ragaszkodás is sokkal erősebb ezek esetében, mint a városban, a nagyvárosokban, sokkal kevesebb itt az ateista, a világot csak materiális szinten szemlélő, itt a lélek is él az emberekben. Ezek azok, amik idehoztak engem, már

a téma szerint vizsgálni ezt a területet, még akkor is, ha tudom, van a székelyekben olyan büszkeség is, hogy, mondjuk, anyagcsere-végtermékek tekintik a magyart, szóval nem mindig a legszebben nyilatkoznak, de hát az ilyen jellegű elszólások minden etnikumnál, minden faluban megvannak, nem ideológia, ez csak egy mérges kiszólás, vicc, vagy a magam sorsát cipelve a nyomorúságot próbálom vele csökkenteni, enyhíteni, vagy a fájdalmaimat feldolgozni vele. Ezek azok, amik olyan érdekessé tették Székelyföldet, ami engem izgatótt, foglalkoztatott, és most éppen Székelyföld gazdasági életéről tartok előadást, éppen annak a hagyományos tapasztalati kultúrájának a továbbélését pendítem meg, próbálom elmesélni, amit én megtapasztaltam a történeti források, az itteni székely parasztnak vallomásaiból, úrbérrendezéskor. Ezek révén ráláttni arra a kultúrára, amit a családi élet, a gazdálkodás, ruházatkodás, a vándorlás, a népi mesterségek jelentenek. Az, hogy legalább tíz-tizenötféle mesterséget űzött egy családanya, legalább nyolc-tíz mesterséget egy férfi, és ez tartotta őket.

► **Debrecenből érkezett ide. Vannak székelyföldi gyökerei?**

– Nagyon távoli gyökereim vannak, az édesanyám nagyapja innen került el, a Székelyföldről, Kornis nagyságos úr kádármesterének, valamikor az 1850-es években. De mi olyan körülmények között éltünk, hogy a családi legendárium esténként az egymással való beszélgetésben vagy mesében fordult elő, de nem készítettünk ezekről feljegyzéseket, a szóban terjedő kultúrát őriztük családon belül. A nagyanyám emlegette ezeket, de a napi munka, a gyermeknevelés, a

A szerző felvétele

sok gyerek együtt azt eredményezte, hogy ezek az életperifériáján meghúzódó motívumok ugyan befolyásolhatták az embert, de semmiképpen sem tudatosult úgy, hogy most emiatt célszerűen teszünk valamit. Inkább a szakmai felkészülésem során, az európai és a magyar történelmet tanulmányozva találtam rá azokra a szigetekre, amelyeket nem csak úgy lehet vizsgálni, hogy hány tonna acélt termelnek, milyen vasutat építenek, mikor építik meg az autópályát, milyen a modernizációs ütem, hanem úgy is lehet vizsgálni, hogy hogyan él egy olyan közösség, amelyik apáról fiúra hagyományoz életelveket, gyakorlatot, mesterséget, az élet fenntartását és a hétköznapiakkal való küzdelmet.

► **Hol végezte a kutatásait, milyen forrásokat használt a tanulmányaihoz?**

– Többször is jártam a Székelyföldön, de én a 18. századdal foglalkozom, a 19. század első felével, tehát 48–49-ig, ezért inkább levéltárakban kutattam. Az volt a szerencsém ebből a szempontból, hogy a gubernium levéltára az erdélyi kancellária levéltára is. Annak idején, amikor az unió megtörtént

1867-ben, és 68-ban életbe lépett, akkor bekerült az országos levéltárba, amely Mária Terézia óta működik, és annak állományára vigyáztak. Úgyhogy nem nagyon nyúltak hozzá, majd Trócsányi Zsolt rendezte az 1950-es évektől az 1980-as évekig, haláláig. Ezeket a forrásokat használtam.

► **Mekkora munkája van ebben?**

– Nem lehet lemérni, körülbelül két évtizedes tudatos gyűjtőmunka, aminek következtében az 1820-as parasztvallomások mindenike megjelent már forráskiadványként, most az 1784–85-ös parasztvallomások adom ki, de mellette a székely oklevéltártól kezdve a különböző forráskiadványokig, a székelységről szóló irodalomig minden 22 éves koromtól foglalkoztatott, a szépirodalom is, meg a történelmi tanulmányok is. Leginkább a forráskiadványok, mert én a történelmet az eredeti forrásokból szerettem felépíteni, nem elveket, elméleteket gyártva és azokhoz igazodva.

► **Van még anyag, ami nincs felkutatva ebben a témában?**

– Nagyon sok, kimeríthet-

len a levéltári anyag. A határőrök életéről szóló források zöme Bécsből került haza Trianonkor, bizonytalan sorsral a többsége ott maradt Bécsben, mert annak az országnak kellett kiadni, amelyhez tartozott Trianon után. Romániát nem nagyon érdekelte akkor a székely határőrökről készült feljegyzéssorozat, Magyarország másnal volt elfoglalva, konszolidálni kellett a gazdaságát, társadalmát egy ilyen tragédia után. Tehát ezeknek a kutatása még majdnem szűz terület, majdnem ismeretlen a levéltárban is. És, ugye, a nagyenyedi hadtestparancsnokságtól bekerült a bécsi hadtörténelmi levéltárba, válogatni sem lehetett a haditanács iratai között, ott hevernek most is, nem nagyon fűdögálgják a port róla sem a németek, sem az osztrákok, sem a magyarok.

► **Mi a magyarázata a régiók iránti fokozottabb érdeklődésnek?**

– Ez a kommersz multinacionalizálás, a nemzetek eltörlése keltette fel fokozottan az emberek lelkében, gondolkodásában, érzelmi viszonyulásában a régiók iránti érdeklődést.

Folytatása a 14. oldalon

Takács Péter (1941, Bükksgentmihály)

Történész, egyetemi docens. Szülőfalujában végzett általános iskolai, Tiszalökön abszolvált középiskolai tanulmányokat követően Debrecenben szerez egyetemi diplomát. Ugyanott doktorál, majd megvédi kandidátusi, utóbb pedig nagydoktori dolgozatát, amelynek témája szintén a Székelyföld, főként gazdaságtörténelmi szempontból. Jelenleg a Debreceni Egyetem Történelmi Intéze-

te Történelmi Segéd tudományok Tanszékének munkatársa. Egyéb munkái mellett társszerzője az Erdély-történelmi Alapítvány kiadásában megjelent több fontos könyvnek (*Uvárhelyszék parasztvallomásai 1820-ból – 2001; Marosszék parasztvallomásai 1820-ból – 2001; Háromszék parasztvallomásai 1820-ból – 2002; Csík-, Gyergyó-, Kászonszék és Aranyos-szék parasztvallomásai 1820-ból – 2002*).

Szabó Róbert Csaba

Andersen halott

Jelen sorok írója sosem volt katoná, hallomásból ismeri a bakaságot, nagyapái, apja és barátai történetei alkotják benne a katonaságról való tudását, illetve az a néhány érintkezési pont, amikor az elkerülhetetlen és kötelező jelentkezés a megyei koszlott katonai központokban (kátrányos padló, húgy- és cigarettaszag) felvillantotta előtte a bakaság rémítő közelségét, és amit végül mindig az egyetemről kapott felmentő igazolás oldott semmivé. Arra is félelemmel gondol, hogy a huszadik század legfőképp katonatörténetekkel

fívá válás iskolája, az élet iskolája stb., könyveket, regényeket emlegetünk, ha a katonaság kerül szóba, *Iskola a határon*, *Törless iskolaévei*, *A város és a kutyák*, *A krampusz halála* stb., amelyek azért mégiscsak a szolgálati idő le-töltésének kritikáját hozzák el, és viszonylag árnyaltabbá teszik a bakaélet romantikus képzetét. Ebbe a sorba illeszkedik most Garaczi László új regénye*, az *Arc és hátraarc*, legalábbis ezzel a szöveghagyománnyal lép párbeszédbe.

Persze, rögtön meg is szakitja a párbeszédet, letöltetlen szolgálati időről (is) beszél, az emlékezést hirdelen egy külső nézőponttal erősíti meg, mérhetetlen humorral és iróniával távolodik el az elődök beszédmódjától. A címet alkotó vezényszavak értelemmel való feltöltését kísérli meg, értelemmel akarja kitölteni az értelmetlennek tetsző, fölöslegesnek tűnő cselekvéseket, amelyeket a parancsszó hatására végez. Ugyanakkor mégiscsak szavakról van szó, a főhős szógyűjtő mániájáról,

Szerző és műve: Garaczi László új könyve a bakaság szöveghagyományával lép párbeszédbe

amikor lázasan jegyzeteli fecnikre a frissen hallott szavakat. Szavakon keresztül ismerkedik az új, gyökeresen más világgal, ám mivel a gyűjtés szenvedélye a civil életből származik, a gyökeresen más világ sem jelenthet többet szavaknál, ahogy a civil élet is csupán szavakból, egymás mellé hordott szavakból áll, amikkel készülni lehet és kell a „bármilyen” attitűdre.

„Leszereltem, elvesztettem a szüzességem, és még csak

fél négy.” Ez a mondat áll az *Arc és hátraarc* hátsó borítóján. „Mindig elolvastam előre egy véletlenszerű mondatot a könyvek közepéről, vártam a meglepetést, mikor odaérek. Mást jelentett, mint először, önmagában.” Ez pedig egy másik mondat, a regény első oldalairól, amiben akár meg is kapaszkodhatna jelen sorok írója, mert bizony, amikor az olvasással eléri ezt a mondatot, nehéz önflelden nevetni, az előzőleg könnyűnek gondolt

mondat súlyossá válik, ne-hézkedése mögött megaláztatás, keserűség, értelmetlennek tetsző cselekvési sorok állnak. Ugyanakkor az sem kerülheti el a figyelmét, hogy ezt a mondatot számára a könyv írója kereste ki, ezt a könnyednek mutatkozó vágyó mondatot, ami a könyvet olvasva csöppet sem lehet könnyed, és akkor arra kell gondoljon jelen sorok szerzője, hogy ez az étellel sincs másképp, hogy a kívülről csont nélküli, lazának mutató dolgok belül jóval másabbak, és ha van egy elképzelés, azt mindig fölülírhatja egy másik. Így fordul vissza ez az általános, köz-helyesnek tűnő tapasztalat a bakaságra, a kötelező szolgálati idő bennünk, civilekben felhőtlenül élő képére, miközben sorsok mennek tönkre, emberek nyomorodnak meg, mert a rendszer hozzászoktat valami, az egyéntől idegen csordaszeltet a könyvek közepéről, vártam a meglepetést, mikor odaérek. Mást jelentett, mint először, önmagában.” Ez pedig egy másik mondat, a regény első oldalairól, amiben akár meg is kapaszkodhatna jelen sorok írója, mert bizony, amikor az olvasással eléri ezt a mondatot, nehéz önflelden nevetni, az előzőleg könnyűnek gondolt

van benne, mint amennyi szomorúság.

Azt sem hallgathatjuk el, milyen örömmel izelgette jelen sorok írója az *Iskola a határon*mal való hasonlóságok, utalgatások felfejtését, és élvezve csócsálta az egyes szám első személy átváltását egyes szám harmadikba, majd újra vissza, az Ottlik-tól is ismerős élethelyzeteket, karaktereket, az elküldött, de rá alig reflektált naplóoldalaikat. És azt is nehéz elhallgatni, hogy jelen sorok írója, ha társaságban volt, sem állhat meg, hogy a magányos olvasást ne váltsa fel néhány perces felolvasással, örömmel nyugtázva, a társaság egyéb tagjai is hasonlóan szórakoztatónak, zseniálisnak és talán letehetően jól-jónak, esetleg Garaczi László legjobb könyvének tartják az *Arc és hátraarc*ot. Annak ellenére, vagy tán pont azért, hogy a katonai szolgálatnak ismétlődő történetei, sémái vannak, és a barátoktól, ösöktől hallott, szüntelenül egymást kergető szüzsék fel-frissülését éppenséggel egy jól megírt regény hozhatja el. „Nincs mese, Andersen halott.”, most már csak az olvasás maradt hátra. Persze, „bármilyen lehet”.

Garaczi László: *Arc és hátraarc*. Magvető, Budapest, 2010

Mozivászón

Az ügyvéd ördöge

Farkas István

A bírósági tárgyalások és az ítélet-végrehajtások, helyesebben ezek nép elé tárt eljárásmodja mindig hatalmas érdeklődésre tartott számot. Visszhangos perek szövik át az emberiség kultúrtörténetét, így nem csoda, hogy filmes berkekben külön műfajt (courtroom drama/tárgyalótermi dráma) szenteltek a bíraskodási-pereskedési helyszín- és cselekménykonvenciót alkalmazó filmeknek. A műfajnak való-ságos klasszikusai is vannak, gondolunk itt Sidney Lumet *12 dühös embere* (1957), *Az ítélet* (1982), Billy Wilder *A vád tanúja* című alkotására, John Grisham regényeinek mozifilmes adaptációira, *A Pelikán-ügyirat* (rendezte: Alan J. Pakula, 1993) vagy Joel Schumacher két klasszikusára, *Az ügyfél* (1994) és a *Ha ölni kell* (1996) címűekre. A legtöbb ilyen típusú film Amerikában készült, illetve játszódik, ám a műfaj a kilencvenes évek végén már egyre kevesebb filmmel gyarapodott, leszámítva a *JAG – Becsületbeli ügyek* tévésorozatot, amely 1995 és 2005 között dobogtatta meg a Hollywood-típusú igazságszolgáltatásra áhító szívet. Mostanában csak mutatóba kaptunk néhány (!) olyan alkotást, mint a Gary Fleder rendezte *Az ítélet eladó* (2003), ezért kivételesen üde színfolt Brad Furman *The Lincoln Lawyer* (*Az igazság ára*) című alkotása.

Középpontjában egy bűnügyi védőügyvéd, Michael Haller áll, aki egy Lincoln limuzin hátsó üléséről csupán piti ügyekkel foglalkozik, de tyúkperit és gyilkossági ügyeit sorozatban nyeri meg. Most azonban adódik

gédeit, sőt, a bíróságot és az esküdtszékét is. Az imitt-amott akadozó forgatókönyv ellenére nem lanygul el a film ritmusa, mert a háttérben tevékenykedő, néha motiválatlanul is be-bekapcsolódó amerikai szövetségi

egyszerre elkényeztetett selyemfű és kegyetlen bűnöző, ugyanakkor átlagon felül intelligens. Megfőkezése épp ezért csak áldozatok árán lehetséges, és sajnos, ez a film egyik leggyengébb fonala: a súlyosabbnál súlyosabb ese-

A magabiztos ügyvédnek, Mickey Haller-nek (Matthew McConaughey) kiadós fejtörést okoz egy ravasz selyemfű *Az igazság ára* című filmben

számára egy remeknek ígérkező alkalom: egy gazdag Beverly Hills-i playboy, Louis Roulet ügyét bízzák rá, akit emberölési kísérlettel vádolnak. Személyében az ügyvéd emberére akad, azt hiszi ugyanis, könnyű dolga lesz, ám nagyot téved, a piti ügy halálos játszává alakul, amelynek téje saját lelkiismerete. Roulet ugyanis dupla szerepet alakít: tökéletes illúzióban tartja a nézőket, de orránál fogva vezeteti Hallert, annak nyomozóse-

nyomozók kísértő jelenléte végig arra enged következtetni, hogy nemcsak egy prostituált életéről/haláláról van szó, hanem a múlt olyan eseményeiről, amelyeket Roulet és tehetős családja hatékonyan rejtettek. A Roulet és anyja közötti viszonyban szinte tapintható az ödipális komplexus – ezt a kitűnően férjhez ment aszszony túlzott gondoskodásából és a fiú frusztrált viselkedéséből lehet lesűrni. Roulet veszedelmes, mert

teknél csodaügyvédünk a „kérj egy barát segítségét” típusú műsorokból ismert módszer alapján rángat elő egy-egy „deus ex machina” ász, amelynek segítségével végül megbünteti Roulet-t. Érdekesebb lett volna, ha magányos farkasként küzd, mert a sok mellékszereplő kissé póriássá teszi az amúgy emészthető szkriptet, a film ennek ellenére több mint nézhető, ugyanis érdekes kontextusba helyezi a hazai bírósági pereket is.

Székelyföld mint életforma

Folytatás a 13. oldalról

– Namármost, tipikusabb régiót Európában keveset talál a történész, mint a székely régió, nemcsak azért, mert egy meghatározott lokális térségben foglal helyet, hanem azért mert lakói idetelepüléstől kezdve mindig autonómiával rendelkeztek. A székely nemzet, addig, amíg el nem törölték és nem polgárisították, és az osztálytagozódás meg nem te-remtődött az emberek életében, addig mindig homogén egységet alkotott, és hát erre büszke is volt, mert ehhez társult egy foglalkozás, életmód, sajátos tájegységen való elhelyezkedés és az egymásrautaltság úgy, hogy az ilyen ritka a történelemben.

► Nyíregyháziként lát-e hasonlóságot az ottani és a székelyföldi életstílus között?

– Van, éppen ilyenféle autonómia és szabadság volt a hajdúk esetében is. Csak az úgy hatszáz évvel később keletkezett, mert, ugye, a székelyek a honfoglalástól vannak itt, akkor is, ha még törté-nésszemmel, történészi esz-közökkel nem tudjuk ezt bizonyítani, mert a régészet még ezen a területen késlekedik, nincs pénz kiánsi azokat a tárgyi emlékeket, amelyek hozzájuk kötődnek, de 1606-tól a Bocskai által letelepített hajdúk majdnem ugyanígy éltek. Vagy hasonlatos a jász-kunok élete, annyiban más, hogy ők hamarabb befejezték a katonáskodást, mint a székelyek, és később, a tartárjárás után kerültek be a Duna–Tisza közé, aztán

távozás után visszajöttek, és a törökök kiűzése után megszűnt a közösségük. De már amikor a törökök megszállták azt a területet, akkor sem alkalmazták azt a katonai szerepkört, azt a féle elkülönülést, mint a székelyek. Van hasonlatosság több helyen.

► Mindezt az egyetemen is tanítja?

– Tartottam erről szemináriumokat, és érdeklődnek is a diákok, bár a mai világ viszonyai között, amikor nem hiszem, hogy Erdélyben más lenne a diákok mentalitása, mint Magyarországon, mert valószínű, itt sem kapnak azonnal állást, ahogy kilépnek az egyetemről, a perspektívtalanság miatt azt az érdeklődést, ami egy ilyen témával kapcsolatban 20–25 évvel ezelőtt felébredt volna a hallgatókban, most nem lehet kiváltani. Mert nem tudják mire hasznosítani. Szóval úgy végzi el a hallgatók sokasága az egyetemet, hogy biztos abban, hogy nem lesz állása. Ez visszafogja az időben való szellemi ráfordítást a dolgokra, amelyek csak-ugyan érdeklik őket. Mindig több van egy-kettőnél, akit érdekel, csak aztán az ember keserű szájjal veszi tudomásul, hogy a végzés után öt-hat évvel kint mosogat Írorszá-gban, kocsmában dolgozik, mert ott többet keres. Ezek a volt szovjet térségnek a mába átnyúló nagy tragédiái, hogy nincs olyan anyagi biztonsága a magyarországi és – gondolom – az erdélyi értelmiségi fiataloknak sem, hogy a választott pályán kedvük szerint tölthessék el életüket nyugdíjas éveikig.

Bizonyosság és kétely

Kövek a Szamosban

Tamás Gáspár Miklós

Gyimesi Éva (kritikus, irodalomtörténész, a kolozsvári egyetem tanára, a romániai/erdélyi demokratikus fordulat egyik legjelentősebb alakja) megtöltött egy hátizsákot kövekkel, és elszülyedte a Szamosban.

Elsülyedt vele együtt sok minden.

Nem csak a kövek.

Az a hit például, hogy „a romániai magyar irodalom” önálló létező, és rettenetesen fontos, élet és halál, minden. Én még emlékszem, milyen érzések vették körül ezt a hitet – azon kívül, hogy „a romániai magyar irodalom” a romániai magyar életet helyettesítette –, magában a magyar írásban rejlett akkor valami lázadó titok. Korolenko mondta, hogy „hazám az orosz irodalom”; hazánk „a romániai magyar irodalom” volt – volt. Ma már alig vesznek erdélyi magyar könyvet az erdélyi magyar olvasók, ma már nem nagyon fizetnek elő erdélyi magyar lapokra. Ezek szerint az erdélyi magyar olvasóknak már van másik hazájuk. Csak nem tudni, hol. „A romániai magyar irodalom” avval, hogy modern volt, modern hazát adott a romániai magyar olvasóknak abban az országban – a Ceausescu-rezsim Romániájában –, amely agresszívan épült, mégis omladozott, amely a maga korszerűtlen ipari civilizációjával eleve romnak készült, s amelyben mindent elfoglalt a korszerűtlenség lényege, a szegénység. S amely ennél fogva nem tetszett modernnek. Hiszen a Nyugat, a modernség foglalta, nem volt szegény. Ma már modern Kelet-Európa is, de megmaradt szegénynek. Ma a Nyugat – Romániában mindenképp, de hovatovább Magyarországon is – nem annyira a modernség középpontja, mint egyszerűen menekülési, kivándorlási célpont, nem a vágyak tárgya, hanem a szűkösség kényszerű következménye. Nem a szabadság képzetes hona, hanem a megélhetés eshetősége. Ám akkor – 1968 és 1989 között – a modernség szabadságeszmény volt, s mivel magyarul szölt, pedig a magyarság, ha nem is volt mindig üldözött, elismert se volt soha, lázadó eszmény is. „A romániai magyar irodalom” nevezetű konstrukció akkor is a lázadás színinómája volt, magadvált a Más, akkor is, ha maga egyáltalán nem lázadt, s ha a hátrahagyott művek zöme, mint mindig, triviális (ha az ehhez az irodalomhoz fűződő hiteket feledjük), de nekünk, akkori és ottani olvasóknak csak ritkán tűnt föl ilyennek.

Gyimesi Éva ennek az irodalomideológiának volt a

leghatásosabb, legőszintébb hitvallója. Nem közvetlenül. Őt a strukturalizmus ütötte résen betóduló új poétikák ihlették, a modernizmusnak ő modernista kritikus volt, distancia nélkül. A kelet-európai modernizmus 1968 és 1989 között nem volt kritikus és kritikai önmagával szemben – ezért se volt semmikorra hatása a frankfurti iskolának –, s ezért se gondol a kelet-európai „későmodernizmus” többnyire az égvilágon semmit a kapitalizmusról. A kelet-európai modernizmusnak a kapitalizmus nem problémának látszott, hanem „a Nyugatnak”, Kelet-Európából nézve „a Nyugat” tisztán kapitalista, ami súlyos tévedés. A kelet-európai modernista Nyugat-paradigma szerint a Nyugat (tehát az, ami kívánatos): demokratikus, kapitalista, szabad, racionális és antinacionalista. Ez „a nyugati civilizáció” leírásának ugyan nem jó, de az 1989 előtti diktatúrákban a maga módján hősi eszmény volt. És Gyimesi Éva megtestesítette ezt a hősiességet. Olyan kultúrában élt, sőt: olyan kultúrának volt vezető alakja, amelyet egy másik, „többségi” nemzeti kultúra utált és megvetett anélkül, hogy ismerte volna. Az úgyszólván mindenki által lényeginek hitt román–magyar ellentét életünk alapténye volt, a rendszer sovén propagandájában mi voltunk az ellenség. Ebben a helyzetben – s abban a helyzetben, amelyben „a romániai magyar irodalom” kultusz volt és kultusz tárgy – Gyimesi Éva soha nem válaszolt ellenirányú nacionalizmussal, s ez eldöntötte nyilvános élete irányát. Tanúsíthatom, a félig öntudatlan magyar nacionalista kísérteket nehéz volt elhárítani. Hiszen óhajaink nemzetiségi természetűek voltak, és szemben álltak a Ceausescu-féle román etnikai állam legalapvetőbb törekvéseivel.

Gyimesi Éva és a „legjobb” válasza erre is a kelet-európai ellenzéki válasz volt: a demokrácia. A szabad nyilvánosság, a cenzúrazatlan szó teremtő erejének mítosza, a „szóbeli tett” ősi reményességének szabadelvű változata. Azonban – szemben másokkal – ezt a hitet akkor is megőrizte, amikor az etnosztálinista diktatúra összedőlt, amikor a szabadság hősök egy részéről kiderült, hogy a maguk kisebb-nagyobb körletében merev, sovén, tekintélyelvű etnicisták. Gyimesi Éva a nyolcvanas évek második felében egyre nyíltabban és bátrabban volt ellenzéki (s így jóval többet kockáztatott, mint magyarországi elvbarátai), s a romániai forradalom idején s utána rengetegen csodálták, rengetegen követték s hallgattak rá.

Ez nem tartott sokáig. Gyimesi Éva kénytelen volt

immár a magyar nacionalizmussal és etnicizmussal hadakozni. Ez egészen más dolog volt, mint a morálisan egyszerű korábbi konstelláció – a gyöngye és támadott kisebbség védekezik a többségre hivatkozó, irtózatosszerű államhatalommal szemben –, itt már bonyolult hatalmi összefüggésekkel kellett volna megküzdenni, amelyben magyar szervezetek, román pártok, budapesti kormányok egyaránt

Cs. Gyimesi Éva
– lázadás, tudás, titok

aktorok; itt már a pusztán humanista tiltakozás és jó ízlés erőltet volt, s megszűnt „a romániai magyar irodalom” (amelyhez Gyimesi Éva tartozott) kultikus befolyása és a regionális magyar közösség számára volt érthetővé. A professzor asszonynak nemzetfőbiája van – írta Tőkés László volt püspök, az Európai Parlament alelnöke. (Nagyjából ugyanahhoz a kolozsvári generációhoz tartozunk mind a hárman, Balla Zsófiával négyen, a kissé fiatalabb Cselényi Lászlóval és Szócs Gézával egyetemben...)

A pesti szabású magyar nemzeti frenézis Erdélyben is elterjedt, miközben egyre gyorsul a magyar kisebbség jobbra önkéntes asszimilációja, a Székelyföld lelki és politikai elszakadása Belső-Erdélytől és a Partiumtól – és a kivándorlás. Mi a hivatása ebben a szabadelvű demokráciának, az emberi jogi ellenzék hagyományára letéteményesének? Nehéz megmondani.

Marad a ragaszkodás, a hűség, a konokság. *Gyöngy és homok* c. híres írásában Gyimesi Éva megpróbálta – már kritikusan ugyan, de mégis, még egyszer – a kisebbségi magyar kultúra legáltalós heroizálását, később az erdélyi kulturális érték(világ)ok elemzését, benne a transzilvánizmussal, egyebekkel. De ez történetírás volt, ha Gyimesi Éva ifjúságáról szölt is, nem társalkotói munka a kortárs irodalomban, amelyben a különféle funkció és karakter – a mesterséges határok föloldásával – egyre inkább elmosódnak látszik. A regionális jelleget Ugron Zsolna grófkisasszonyos bestsellere nyújtja harmincéves svábhagyú öreguraknak. Értékes munkák Gyimesi Évának ezek az írásai – kései írások? –, de ami legjobb bennük, az

szakma, ezt meg már mások is művelik, nem rosszul.

Elsülyedt a Szamosban annak a megértése is, hogy a hovatovább avított tetsző demokratikus, emberi jogi meggyőződés, antinacionalizmus, emberi szolidaritás, a felebarátaink méltóságának védelme, a szabadság hit – csupa banalizált, trivializált, elkoptatott tartalom – miatt a világ egyik legfélelmetesebb titkosrendőrsége követhette az embert, behatolhatott élete intimtáiba, ráállíthatott fizetett ügynököket. A Román Szocialista Köztársaság állambiztonsági szolgálata komoly összegeket áldozhatott – tanú rá Gyimesi Éva életében megjelent utolsó könyve, a Szem a láncban – a szerző megfigyelésére és cselekedeteinek összehasonlító módszerrel végzett értékelésére. Ennek a tudatában éltünk; mindig a nyomunkban voltak; nem lehettek titkaink. Életünk a titkoszolgálat színpadán játszódott: busásan honorált ellenségeink voltak a nézők. A szereplők nem kaptak gázsit; ők fizettek. Éva nagyon jól észrevette, hogy ez nem volt titkos megfigyelés, hiszen az üldözött majdnem mindig tudott róla. Hiába ezerlaposak a személyi dossziék, a cél nem információgyűjtés volt, hanem elnyomás.

Éva kolozsvári munkakörnyezetből jött, ha nem is éppen munkácsaládból, megmaradt benne valami plebejus érdesség, vadság, keménység, amely tisztán szociális volt ebben a túlértékény, mindig megbántott, mindenfajta rosszaságot magára rántó asszonyban. Rossz házasság, boldogtalan szerelmek, testi és lelki betegségek, alkohol, nyugtatók, altatók, s a végén nagy szegénység is; koronként valóságos rajongás, révület; istentelenül nehéz élet. Az én korosztályomban ezek a stigmák nem ritkák.

De kevés embernek volt akkora tehetsége a szenvedéshez, mint Évának. A legkorábbi emlékem róla: kamasz lány piros úttörőnyakkendőben, áll a Brassai (az egykori és jelenlegi unitárius kollégium) folyosóján kariak szemmel, duzzogó szájjal, a fehér blúza kicsúszott a sötétkék szövetszoknyából. Haragszik. Mindig számíthattam Éva neheztelésére, a jóisten tudja már, miért. Biztos igaza volt. Megvolt benne a proli bizonyosság: nem kétséges, hogy mindez rosszul fog végződni. Elfogy a pénzünk, megfájdul a derekunk, odakozmal a levelesünk, lekéssük a csatlakozást, elhagy a szeretőnk. Előbb-utóbb minden elromlik. S ez mindig beválik, a szegény asszonyok évezredek tapasztalata. A szabadság pillanata elillant, a derekfájás megmaradt. A patika bezárt az orrunk előtt, az utolsó troli defektet kapott.

Éva megölte magát, ahogy

mindig is sejtettük, hogy meg fogja ölni magát. Nem hitte el azoknak, akik szerették, hogy szeretik – de elhitte a közönyt, a rosszhiszeműséget, az irigy vetélkedést. Az biztos. A Gonosz soha nem hagyta cserben.

Nem is tudom, akarom-e, hogy megértsék azok, akik ilyen világot nem láttak, akik sosem éreztek mosókonyhaszagot, akik soha nem álltak sorba – órákig – kenyérért. Nem titok ez pedig, csak az érdeklődés hiánya tartja meg annak. De legalább így legyen titka, ha már életében nem volt.

Hiányozni fog? Hát ne hiányozzék. Hagyjátok meghalni.

Tamás Gáspár Miklós cikke az Élet és Irodalom múlt heti számában jelent meg.

A másság poklai

Bíró Béla

Nem hiszem, hogy a világháborút követően volt még erdélyi magyar értelmiségi, aki pedagógusként, tudósként és közíróként olyan mély nyomokat hagyott volna a hatvan év alatti nemzedékekben, mint Cs. Gyimesi Éva. Tanítványainak és olvasóinak többsége ma is úgy véli, hogy jószerével minden, ami személyiségének, emberi tartásának, szakmai ismereteinek végső formát adott, tőle származik. Egyik tanítványa e-mailjéből idézek: „Borzasztó fájdalmat érezek, mert számomra továbbra is ő volt a legnagyobb...”

Éva már a Ceausescu-rezsimmel való szembehelyezkedést megelőzően legendává vált. Azzá tették irodalmi elemzései, a *Teremtett világ* című könyve, amely az irodalom elméletének a korábbiaktól radikálisan különbözött, az irodalom sajátságára koncentrált változatát tette a romániai magyar irodalomtudomány számára elérhetővé. Az irodalomtudomány alapproblémáit vaskövetkezőséggel és mély esztétikai intuícióval gondolta végig. Tehette, hiszen a formalista-strukturalista megközelítés hajlamaival is pontosan egybevágott.

A következetes végiggondolás szenvedélye vezetett el a rezsimmel való szembehelyezkedéshez is. Éva minden körülmények között mert és tudott más lenni. Sőt a másság iránti vonzalma fokozatosan szenvedélyévé vált. A fordulat előtt és után a romániai magyar társadalom áporodott kollektívizmussal is az egyén szabadságát és méltóságát helyezte szembe. Teljesen logikusan, hiszen a másság legtisztább formája az egyén, aki mindenki másától különbözik.

Csak hogy ez a fajta másság ön- és közveszélyes létállapot. Annak a márnak

az élménye ugyanis, amely vele jár, szenvedélyként hatalmasodhat el a személyiségen. Aki különbözik, az – legalábbis szubjektíve – különb is. Igaz, Éva ebben is következetes maradt, keményen megdolgozott nem csak a különbségért, de a különbségért is. Az ő számára nem volt elég elsajátítani egy pózt vagy szakmai zsargon, hogy máris különbb válhasson, s aztán szánakozva tekintsen le azokra, akik a póztól idegenkednek vagy a zsargon nem beszélnek. Mint sokan mások. Pontosán tudom, miről beszélek, magam is átesem ezen a fertőzésen. Persze nem mindegy, hogyan válunk „különbé”. A modernitásnak erre is megvan a maga receptje: korszerűnek lenni mindenestől. Azaz rögeszmésen lépést tartani a „fejlődéssel”.

A lépéstartásnak ez az ét-hossza redben is volna addig, amíg a fejlődés megkülönböztethető a hanyatlástól. Ha azonban a történelem a rációt, az egyetemességet, a humanizmust elutasító utakra téved, etikus ésszel követhetlenné válik. A túlsarkított elméletekhez túlzásokra hajlamos elme szükségeltetik. Miközben továbbra is minden hit kérdése marad. Csak hogy a modernitás az összetartozó elveket sorra poláris ellentétekké feszítette. Melyekben nem lehet ugyan egyidejűleg hinni, de kell. Az ember sajnos csak abban hihet, amiben hisz. Secundum non datur.

Az a létállapot, melyben az embert sorsa arra kényszeríti, hogy a credo quia absurdum mélyebb racionalitását tagadón egymást kizáró dolgokban higgyen, nemcsak bénító, de elviselhetetlen is. Effélére csak hitetlenek lehetnek képesek. Éva azonban hívó volt. És független értelmiségi, és érző nő és önmagát tökéletesnek akaró anya és feleség. A kötelesség szerelmese. Ez adta személyiségének hasonlíthatatlan varázsát. De mert olyan szenvedéllyel hitt a közösségben, hogy egzisztenciáját is képes volt érte kockáztatni, az individualizmusban is hasonló szenvedéllyel kellett hinnie. Hogy aztán az acsarkodó politika fanatizmusokká züllessze őket. Létét ezért érezte annyira elviselhetetlennek. Oly mértékig autonóm személyiség volt, hogy a kételyek súlya alatt folyton kifordult önmagából.

De korántsem azért maradt egyedül, mert a percmberké magára hagyták, kevés ember van, akivel (határon innen és túl) annyian és oly kitaróan és oly hiába próbáltak volna „együtt lenni”, mint ővele. Nem emberbarátjai, a kor hagyta magára. Őt is, mint mindannyiunkat. A – szó szoros értelmében – éssz bontó dilemmákkal. S mert különb volt mindenikünkénél, ő képtelen volt szőnyeg alá söpörni őket. Léleken legalábbis. Akárcsak kedvenc költője, Szilágyi Domokos.

Önmagát marcangolta szét.

Alkalmazottak nyilvántartása

Czédly József

2006 első évnegyedében egységesítették az alkalmazottak nyilvántartását és tették kötelezővé minden vállalkozás/intézmény számára, hogy ennek érdekében a szabályozásban előírt nyilvántartási naplót (regisztert) hozzon létre és naprakészen vezesse. Nehézkés, bürokratikus feladatot rótt ez a regisztert kezelőkre mert az adatokat időrendi sorrendben kellett beírni, szoros határidőben közölni ezeket, ugyancsak papírfórmában, a területi munkafelügyelőségeknek. A nyilvántartás megadott kötelező formája nem adott lehetőséget az alkalmazottak listájának rendszerezésére, névsor, szakmai felkészültség, besorolás vagy más kritériumok alapján.

Ezen a helyzeten kíván segíteni a *Hivatalos Közlöny* május 27-i, 372. számában megjelent 500/2011 sz. kormányhatározat, mely 2011 augusztus 1. hatállyal az alkalmazottak kötelező nyilvántartását új rendszer szerint írja elő. A határozat megerősíti a Munkatörvénykönyvben lefektetett alapelvet miszerint természetes személyeket csak egyéni munkaszerződés alapján lehet alkalmazni melyben rögzítik a munkavállaló kötelezettségét meghatározott feladatok elvégzésére a munkaadó számára (ez lehet jogi vagy természetes személy), feltüntetve a szerződésben az ezért járó javadalmazást (fizetést).

A munkaadó kötelezettsége létrehozni és naprakészen vezetni az alkalmazottak nyilvántartását, ennek egy

példányát eljuttatni a területi munkafelügyelőségnek és kérésre bemutatni a munkafelügyelőnek. Azok a munkaadók, akik fiókvállalatokat, alegységeket, kirendeltségeket működtetnek és ezeket felhatalmazzák arra saját hatáskörükben alkalmazottakat vegyenek fel és munkaszerződéseket köthessenek, megbízást adhatnak, hogy az alkalmazottakat az alegység különálló regiszterében tartsák nyilván. A munkaadó írott végzésben (decizíciá) nevezi ki azt a személyt/személyeket, akit/akiket kijelöl az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regiszter kezelésére.

Az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regisztert kötelezően elektronikus formában kell létrehozni és vezetni.

Mivel vannak kis és mikro-vállalatok, családi vállalkozások, egyéni vállalkozók (pfa), melyek nem rendelkeznek megfelelő elektronikus felszereléssel és ezt kezelő személyzettel, a határozat lehetővé teszi, hogy az alkalmazottak nyilvántartását erre szakosított, a területi munkafelügyelőségen bejegyzett, szolgáltatóra bízzák. Ezek a szolgáltatók nem ruházhatják át vállalt kötelezettségeiket más alvállalkozóra. Amennyiben a munkaadó szolgáltatóra bízza az alkalmazottak nyilvántartását erről köteles értesíteni a területi munkafelügyelőséget, és továbbra is felelős marad azért, hogy a határozatban előírt kötelezettségek maradéktalanul megvalósuljanak.

A regiszterbe az alkalmazások időrendjében kell be-

vezetni a következő adatokat:

a) az alkalmazottak azonosítására szolgáló adatok: vezeték- és keresztnév, személyi kódszám (CNP), állampolgárság és a származás országa, ez lehet Európai Unió (EU), unión kívüli ország (non-UE), Európai Gazdasági Térség (SEE);

b) munkafelvétel időpontja;

c) kihelyezés (detasare) időtartama és a munkaadó megnevezése, ahová a kihelyezés történt;

d) a betöltött állás/munkahely megnevezése a Romániai Foglalkozások Osztályozása (Clasificării Ocupațiilor din România-COR) szerint;

e) az egyéni munkaszerződés jellege (tipul);

f) a munkaidő tartama és beosztása;

g) fizetés és bérpótlékok nagysága;

h) a munkaszerződés felfüggesztésének időtartama és okozója, kivéve a betegszabadság miatt történt felfüggesztést;

i) a munkaszerződés megszűnésének időpontja.

A felsorolt adatok bejegyzése a regiszterbe a következőképpen kell hogy történjen:

– a munkavállalók alkalmazása esetében az a)-g) bekezdésekben felsorolt adatokat az alkalmazás előtti munkanapon kell beírni;

– a már alkalmazásban lévő személyek számára a g) bekezdésben jelölt adatokat a határozat életbelépésétől számított 90 napon belül, tehát 2011. október 31-ig kell bevezetni;

– felfüggesztés esetében ennek időpontja utáni 20 munkanapon belül kell ezt beírni a regiszterbe;

– a munkaszerződés megszűnését ennek érdekelt tudomásulvétele napján kell regisztrálni;

– a kihelyezésről szóló adatokat ennek megkezdése előtt kell bejegyezni;

– az a) és c)-g) bekezdésekben jelzett adatokban történt változás esetén ezek bejegyzése a változás időpontjától számított 20 munkanap

alatt kell hogy megtörténjen. Kivételt képez, ha a változásokat bírói határozat vagy egy jogszabály idézte elő, ez esetekben akkor kerül sor a bejegyzésre amikor az érdekelt tudomást szerzett róluk;

– bármilyen téves bejegyzést akkor kell kijavítani amikor a munkaadó erről tudomást szerzett.

Az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regisztert a területi munkafelügyelőségre elektronikus formában kell eljuttatni a következő lehetőségek egyikének felhasználásával: on-line a munkafelügyelőség honlapjára, e-mailen keresztül elektronikus aláírással, elektronikus formában közvetlenül a területi munkafelügyelőségre, mellékelve ehhez a munkaadó által aláírt benyújtó levelet.

A regisztert elektronikus formában a munkaadó, adott esetben a fiókvállalat székhelyén kell vezetni. Ugyanakkor a munkaadó kötelezettsége minden egyes alkalmazott számára egy személyi adatokat magába

foglaló irattárt (dosszié) létrehozni. Ennek tartalmaznia kell legkevesebb: az alkalmazáshoz szükséges okmányokat, az egyéni munkaszerződést, az ehhez kapcsolódó pótszerződéseket (contract adițional), szakmai és tanulmányi végzettséget igazoló okiratokat, bármilyen más a munkavállalással kapcsolatos okmányt.

Az alkalmazott írásbeli kérvénye alapján a munkaadó köteles másolatot kibocsátani a kérvényező személyi dossziéjában levő okiratokról, valamint a regiszterben a személyére szóló bejegyzésekről. Ha igénylik, ugyancsak írásban, 15 nap alatt igazolást kell kiadni, mely tartalmazza a munkavállaló által végzett tevékenységet, ennek időtartamát, a megállapított javadalmazást, a szolgálatban és a szakmában töltött időt, mindezeket a regiszterbe beírt adatok alapján. Amennyiben objektív okok miatt a munkaadónak nincs lehetősége az igényelt igazolást kibocsátani, ennek kiadását lehet kérvényezni a területi munkafelügyelőségtől is.

A kormányhatározat szigorú büntetéseket ír elő azok számára, akik nem tesznek eleget az alkalmazottak nyilvántartására szolgáló regiszterrel kapcsolatos kötelezettségeiknek, a regiszterbe a valóságnak nem megfelelő adatokat vezetnek be, nem tartják be az előírt határidőket. Az alkalmazottak nyilvántartására eddig felhasznált regisztereket a munkaadó székhelyén kell megőrizni a törvényben előírt feltételek betartásával.

Válaszolunk olvasóinknak

Jogérvényesítés földügyben – gondokkal

Deák Levente

(Sz. I.-nak, Maros megye)

A nekünk telefonon bementett tényállás – ami így nem biztos, hogy teljes –, azt példázza, hogy a restitúciós földtörvények alkalmazása kiváltotta, a hatóságok és az igényjogosultak, valamint a rokonok közötti érdekellentétek még jelenleg is, húsz évvel az 1991. évi 18. földtörvény és tizenegy évvel a 2000. évi 1. törvény (az erdővel kapcsolatban) hatálybalépése után még mindig nem oldódnak, nem csitulnak. Az olvasó ebben az ügyben azt nehezményezte, hogy igényjogosult örökösöként a visszaszolgáltatott erdőterületre kiállított birtoklevélben nevük nem szerepel, mert a hatóság szerint ő és testvérei az örökösök egykori tulajdonosnak csak V. fokú rokonai, azaz örökös hivatottsággal (vocajie succesoră) nem rendelkeznek.

Anélkül, hogy a tényállás egészét ismerném, néhány olyan jogi problémát fogok ismertetni, magyarázni, amelyek akár ebben az ügyben is felmerülhetnek.

Az egymást követő földtörvények abban következtek, hogy az igényjogosultak írásban megfogalmazott és benyújtott visszaigénylési kérelmét az örökség-elfogadási határidőbe történő visszahelyezésnek minősítették és minősítik (reputa in termenul de acceptare a succesiunii). Az 1991. évi, azóta számtalanszor módosított és kiegészített 18. földtörvény 13. szakaszában olvasható előírás értelmezésével kapcsolatban a Legfelső Semmitő- és Ítélszék a 2007. február 5-én hozott XI. számú jogegységi döntésében (a 2007. október 30-i 733. *Hivatalos Közlönyben*) csak azoknak az örökösöknek ismerte el a kérelembenyújtási jogosultságát a fenti módon, akik az örökösök,

egykori tulajdonos után megnyílt örökséget nem fogadták el a Ptk. 700. szakasza szerinti elévülési határidőben. Akik viszont az örökségről kifejezetten lemondtak, a Ptk. 696. szakaszában fogaltak szerint, és ezzel közokirati formában szerkesztett lemondó nyilatkozatuk van, a földtörvények alapján nem lehetnek igényjogosultak, és rájuk a 13. szakasz előírása nem vonatkozik. Az indoklás szerint ebben az esetben is érvényesül az az általános jogelv, hogy a lemondó örökös visszamenőlegesen olyan személynek kell tekinteni, aki örökös soha nem volt, és aki az örökségen kívüli személy volt és maradt. Összefoglalva: amennyiben a néhai tulajdonos után lefolytatott hagyatéki eljárásban (még akkor is, ha azok a föld, erdő, amelyekre most igényt póbált bejelenteni, nem szerepeltek a hagyatéki vagyontömegben, mert azok

nem képezték, nem képezhették a polgári földforgalom tárgyát) az örökösök közül valaki vagy többen is kifejezetten lemondó nyilatkozatot tett/tettek, kiesett/kiestek az igényjogosultak köréből! Ezt a földtulajdon-visszaállító bizottságoknak, a közigazgatási eljárásban első- és másodfokon, majd a további jogorvoslattal megkeresett bíróságoknak vizsgálniuk kellett, illetve máig eldöntetlen ügyekben vizsgálniuk kell.

A törvényi öröklés rendje szerint egyenes ágon az örökség a leszármazókat (gyermek, ezek elhunyt esetén ezek gyermekeit, azaz az örökösök unokáit, és így tovább), illeti meg, mellettük pedig az elhunyt örökösök, a néhai tulajdonos túlélő házastársát. Az öröklési képviselő az első örökös osztályba tartozó leszármazóknál maradéktalanul érvényesül. Egyik régebbi írásomban ismertettem

egy olyan tordai jogesetet, amikor a dedunoka dedunagymamája után kapta vissza a földet, miután a másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú ítéletet. A dedunoka előbb elhalt anyja és nagymamája helyébe lépve lett a földök egyedüli örököse. Egyenes ágon tehát a rokonsági foknak (az örökösök és az örökös között) nincs jelentősége!

Más a helyzet az oldalági öröklésnél, közelebbről a testvér utáni öröklés esetében, mely helyzetben az öröklési képviselő intézménye csak IV. fokkal bezárólag érvényesül. Ha tehát az egykori föld- vagy erdőtulajdonos testvér után ennek testvérei az egyedüli örökösök, esetleg az elhunyt özvegye mellett, és amennyiben az örökös testvér sem él, ennek gyermekei (unokaöccs és hűg, akik III. fokú rokonai az örökösöknek), majd ha ezek sem élnek már, ezek gyermekei (IV. rokonai az

örökösöknek) a törvényi örökösök. De ezek gyermekei, akik már V. fokú rokonok, a Ptk.676. szakaszát egy 1921. évi törvény által módosított 4. szakasza szerint már nem törvényi örökösök, és így örökös hivatottság nélküli személyek. Ez a rendelkezés aztán bekerült az 1944. évi, a túlélő házastárs öröklési jogát szabályozó 319. törvény 6. szakaszába is.

A konkrét jogesetre vizsatarterve, az örökösök, amennyiben ők vagy elhunyt felmenőjük kérelmére a megyei bizottságtól máig nem kapták meg az elutasító választ, szorgalmazniuk kell ennek kikézésítését, ami ellen aztán további jogorvoslattal élhetnek a terület fevése szerinti bíróságon záros, 30 napos határidőn belül. Ezt mind a 18., mind pedig az 1. törvény biztosítja minden olyan személy számára, aki úgy érzi, jogsértést szenvedett!

Tarolt a Fiat TwinAir

A Fiat kéthengerese négy kitüntetést kapott az idei Nemzetközi Év Motorja díj átadásán

Az olaszok összesen öt kitüntetést zsebelték be a 2011-es Nemzetközi Év Motorja díj átadásán, s ezzel megelőzték az idén négy trófeát szerző BMW-t.

Az olaszok vitték el a pálmát az autómotorok idei nemzetközi díjazásán. Az összesen 76 szakújságíróból álló zsűri a Stuttgartban rendezett Engine Expón hozta nyilvánosságra a végeredményt: a 2011-es év legjobb motorja elismerést a Fiat kéthengeres turbófeltöltésű TwinAir blokkja kapta. A 500-asba beszerelt erőforrás természetesen kategóriájában, azaz az 1000 cm3 alatti motorok mezőnyében is első lett, de emellett az olaszoké lett a 2011-es év legjobb új motorja cím is, ráadásul még a „zöld kategóriában” is győzni tudott. Utóbbiban az elektromos Nisan Leafet és a Mitsubishi i-MiEV villanymotorját utasította maga mögé. „Négy díj egyazon évben? Ez valóban rendkívü-

li eredmény” – lelkesedett Dean Slavnic, a verseny elnöke is, aki szerint ezzel a sikerrel a TwinAir beírta nevét a Nemzetközi Év Motorja díj történelemkönyvébe.

Az olaszok örömet tetéztek, hogy a Fiat-csoporthoz tartozó Ferrari is bezsebelte a kategóriájához tartozó trófeákat: a 458 Italia 570 lóerős, 4,5 literes V8-asa elnyerte az év 4 liter feletti motorja címet, és mostantól az év nagy teljesítményű motorja díjat is magáénak tudhatja.

Köbcentit meghazudtoló teljesítmény

De mitől is olyan jó a TwinAir? A kéthengeres a tavalyi Genfi Autószalonra lett szériaérett, s rögtön fel-

A Fiat 875 köbcentis kéthengeresét választották az év motorjává

is „tuningolták” vele a Fiat 500-asát. Ez persze senkit se csapjon be, hiszen a TwinAir nem 500, hanem 875 köbcentis erőforrás, jelenleg 85 lóerős változatban. 145 Nm-es nyomatékon van maximalizálva, főtörszelep nélküli, változó szelepezérlésű, a kéthengeresekre jellemző vibrációt pedig kiegyensúlyozó tengellyel enyhítették. Kifeje-

zeten szereti a 2000 feletti fordulatot és remekül gyorsul. Persze a fogyasztása nem éppen gazdaságos, városi használatban 7-8 liter is megeshet százon. Hamarosan az új Lancia Ypsilon modellje is megkapja a TwinAir-t, s tervezik a 65 lóerős szívó, a 105 lóerős turbós, valamint a 80 lóerős bi-fuel kettős üzemű változatát is.

A retróhatás ellenére nem kísért sem a Trabantok, sem pedig a kis-Polskik kéthengereseinek a hangja, így a Fiat pedig komoly sikereket remél a TwinAirtól. Ráadásul nemcsak Európát akarja meghódítani, hanem az izomautókra hangolt Egyesült Államokat is elcsábítaná vele. A Fiat 500-as legnagyobb riválisa természetesen a Mini, s a Fiat Lancia Unlimited klub elnöke, John Montgomery össze is állított egy listát amely 75 indokot sorol fel hogy az amerikaiak miért inkább a Fiat 500-ast válasszák a Mini Cooperrel szemben.

Négy díj jutott a BMW-nek

Az Év Nemzetközi Motorja díj átadásán persze azért a németek sem maradtak le a listáról, s a hagyományokhoz híven a BMW is megszerzett néhány címet: az 1,4-től 1,8 literig terjedő kategóriá-

ban az 1,6-os turbómotorja nyert, az 1,8-2 literig terjedő csoportban a 123d és az X1-es kétliteres, duplaturbós dízele, a 2,5-3 literes mezőnyben a háromliteres, duplaturbós dízel győzött, míg a 3-4 literes tartományban az M3-as négyliteres szívó V8-asát választották a legjobbnak. Utóbbi valóban erős motor, de a lapunk által megkérdezett szakértő szerint a régebbi M3-asokat nem éppen a romániai rossz városi utakra tervezték. „Úgy ráz, mint a gokart, nagyon merev, az ülések pedig kényelmetlenek” – jelezte tesztelőnk.

A 1-1,4 liter közötti kategóriáját továbbra is a Volkswagen uralja, akárcsak az elmúlt két évben, az idén is a Polo GTI 1,4 literes, kettős feltöltésű (turbó és kompresszor) négyhengerese győzött. Az Audi a TT RS 2,5 literes, öthengeres turbómotorjával aratott sikert a 2-2,5 literes kategóriában.

Csak a Volvo kapott nagyon jó minősítést

A Volvo mindig is híres volt a biztonságáról, s most ismét sikerrel vett egy tesztet. Ezúttal az ADAC, Európa legnagyobb autókлубja hasonlította össze hat autógyár ütközésmegelőző rendszerét. A Volvo V60-as, az Audi A7-es, a Mercedes-Benz CLS, a BMW 530-as, a Volkswagen Passat és az Infiniti M37-es került górcső alá, s közülük egyedül a svédek értek el „nagyon jó” minősítést.

A tesztet végző szakemberek szerint a Volvo V60-as ütközésmegelőző rendszere lényegesen csökkenti a sebességet, így a városi forgalomban jelentősen csökken

A Volvo egyértelműen legyőzte riválisait ütközésmegelőzésben

a balesetveszély, az autó figyelmeztető rendszere, a hangjelzések és a szélvédőre vetített villogó fények pedig nagyon hatékonyak. Az érzékelők segítségével az adaptív tempomat a sofőr által meghatározott értékek szerint automatikusan az autó előtt haladó járműhöz igazítja a sebességet és a követési távolságot, a gyalogosészlelési opció pedig akkor is működik, ha a menetstabilizáló ki van kapcsolva. A távolságot az azonos irányban haladó járművek esetén 120 méterig, az álló járművek esetében pedig 65 méterig érzékeli. „Az ADAC következetesen

megvizsgálta a valódi közlekedésben megtörténhető helyzeteket. Az általuk kiválasztott tesztek hasonlóak azokhoz, amelyeket mi magunk is számon tartunk a rendszer fejlesztése során” – magyarázta Jona Ekmark, a Volvo Car Corporation biztonságért felelős vezetője.

Az ADAC tesztjét követően a második helyen a Mercedes CLS 350 CGI végzett, de az Audi A7 3.0 TFSI és a VW Passat Variant 2.0 TFSI DSG rendszere is jó minősítést kapott. A BMW 530d és az Infiniti M37S Premium csak a kielégítő kategóriába fért bele.

Programajánló

Színház Nagyváradon

Június 3-án, 17 órától a *Közellenséget* mutatja be a Szigligeti Társulat a színház színpadán, szombaton 19 órától pedig a *Leonce és Léna*-ra kerül sor a Fekete Sas palotában lévő Szabadság moziban. Utóbbi produkciót utoljára játssza az évadban a társulat.

Miniévd Marosvásárhelyen

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen hagyomány, hogy az évad végén a végzős hallgatók évadzáró előadásokkal búcsúznak el az egyetemtől és a kö-

zönségtől. Idén június 2-4. között miniévd keretében, tömbösítve láthatók a vizsgaelőadások.

Június 3., péntek

10.30 óra – Al. T. Popescu: *A játékbolt*, Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház (Posta u. 2. sz.)

12 óra – Az erdélyi színházak és a POSZT – kötetlen beszélgetés Márta Istvánnal, a POSZT művészeti vezetőjével – Stúdió Színház előcsarnokában

19 óra – Szophoklész: *Antigoné* – Stúdió Színház

Június 4., szombat

10 óra – Kovács István: *Gomolyka és Huncituz varázsló* – Művészeti Egyetem Bábszínháza (Levél u. 9. sz.)

11 óra – Beszélgetés a színjátszás állapotáról, a kortárs drámáról, a művészeti oktatásról – a Stúdió Színház előcsarnokában

19 óra – Szilágyi László-Eisemann Mihály: *Én és a kisöcsém* – Stúdió Színház

Dzsesszkonzert Marosvásárhelyen

Két ismert, New Yorkban élő dzsesszenész: Mat Maneri és Lucian Ban jótékonysági jazz koncertjén vehetnek részt a marosvásárhelyi Kulturpalotában június 5-én, vasárnap 19 órától mindazok, akik különleges zenei élményre vágnak, és a helyi művészeti liceum zenetagozatát kívánják támogatni. A dzsesszestre ingyenes a belépés, meghívót az Ariel Színház titkárságán (Posta u. 2.) lehet igényelni.

Előadás Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Osónó Színház műhely *Ahogy a víz tükrözi az arcot* című előadását ma 19 órától a Bod Péter Megyei Könyvtár Gábor Áron-termében mutatja be. Rendező: Fazakas Misi.

MeseHetes koncertek

A MeseHetes együttes ma 11 órától a kézdivásárhelyi Vigadóban, 18 órától a sepsiszentgyörgyi Kónya Ádám Művelődési Ház parkjában koncertezik. A belépés ingyenes.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

Petrás Mária csángó keramikumművész alkotásaiból nyílik kiállítás ma 18 órakor

a Míves Házban *Mária erejével* címmel. A tárlatot Cseke Gábor publicista méltatja.

Filmvetítés Sepsiszentgyörgyön

Ma 19 órától a Lajtha László Stúdióteremben az érdeklődők megtekinthetik a filmtörténet egyik leghíresebb Shakespeare-filmjét, az Orson Welles rendezte *Othellót*. A vetítés után beszélgetés Shakespeare *Othelloja* színpadon és vásznon témával.

Táncgyűttesek találkozója

Vasárnap a Székelyföldi Napok nyitórendezvényeként a kézdivásárhelyi Perkő zarándokhelyen tartják az Erdélyi Perkő Gyermek- és Ifjúsági Táncgyűttesek

Találkozóját, amelyre 24 csoport hivatalos közel 700 fellépővel Hargita, Maros és Kovászna megyéből, valamint két magyarországi és egy vajdasági csoport. A rendezvény kiemelt programjait a 11 órakor kezdődő Gryllus Vilmos-koncert. A szabadtéri előadások mellett a találkozót programját színesíti a Guzsaly Alapítvány jurtájának felállítása, a kézművesmesterek termékiállítás és bemutatói, a Regös Egyesület mesebarangolása, a Perkő Néptáncgyűttes által vezetett népi játékok (zsákban futás, kötélhúzás, „tojásfutás”), a barantacsapat bemutatója, a Csiporkázó Játsszóház által vezetett kézműves foglalkozások (kötélverés, karkötőkészítés és szalmafonás).

Amerikai konyha

Észak-Amerikában a magas színvonalon álló tartósító- és élelmiszeripar termékeinek köszönhetően friss nyersanyagot szinte alig használnak fel. A húsokat főleg roston vagy grillen sütvé fogyasztják, sokféle salátát, sült burgonyát esznek.

Szívesen készítenek szárnyasokat is, csirkét, kacsát, de legkedveltebb az érlelt rostélyoszelet átsütve vagy félangolosan. A húsokat szívesen fogyasztják párolt gyümölcs-csel. Villásreggelivel kezdik a napot, melynek a főfogása valamilyen tojás-, hal- vagy húsfétel. Délben rostonsültet vagy szendvicset, hot dogot, hamburgert esznek. A vacsora kiadósabb, levestel kezdik, valamilyen hideg vagy meleg előételt is fogyasztanak. Ezután halétel vagy mártásban párolt hús következik. Az édességek közül a gyümölcsös tésztákat, a fagyaltokat, a pudingokat, a krémekeket szeretik legjobban.

Amerikai klubszendvics

Hozzávalók: 2 csirkemell, só, 2 ek. olaj, 12 dkg bacon-szalonna, 1 fej saláta, 4 paradicsom, 4 főtt tojás, 10 dkg majonéz, 16 szelet toast kenyér.

Elkészítés: A kicsontozott, félbe vágott csirkemelleket megsózzuk, és az olajon mindkét felüket megsütjük, és lecsöpögtetve félre rakjuk. A maradék zsírban a szalonnát ropogásra sütjük, majd lecsöpögtetjük. A salátát ujjnyi széles csíkokra vágjuk. A paradicsomot és a tojást felszeleteljük. A kenyérből pirítóst készítünk, és a héjat vékonyan levágjuk, majd forrón megkenjük majonézzel. A szalonna egyharmadát, az első négy megkent kenyérré terítjük, amire a vékonyan felszeletelt hús kerül. Kenyér, egyharmadnyi saláta, majd szalonna következik. Erre ismét kenyér kerül, amin a maradék

saláta foglal helyet. A paradicsomszeletekkel és a főtt tojáskarikákkal beborítjuk, végül a szendvicseket egy-egy majonézes kenyérszelettel lezárjuk. Végül az emeletes kenyereket átlósan félbevágjuk és mindegyikbe egy-egy fogvájót szúrunk.

Amerikai palacsinta

Hozzávalók: 1 bögre finomliszt, 1 tk. cukor, 1 tk. só, 1 tk. szójababkarbóna, 1 csomag vanillincukor, 2 egész tojás, 1 bögre tej, 1 tk. lágy margarin.

Elkészítés: A száraz hozzávalókat összekeverjük: lisztet, cukrot, vanillincukrot, sót és a szójababkarbónát. Másik edényben összekeverjük a maradék hozzávalókat: tojásokat, tejet és a margarint. Ehhez a keverékhez adjuk a lisztes keveréket és addig kavargatjuk, amíg sima tésztát nem kapunk. Bőven olajozott, forró serpenyőben evőkanálnyi mennyiségeket mindkét oldalán megsütjük. Friss vagy konzervgyümölcscsel, juharsziruppal, csokiöntettel tálaljuk.

Zöldes marhasült

Hozzávalók: 1 kg marhasült, só és bors, 3 burgonya, 2 sárgarépa, 2 zellergyökér, 1 vöröshagyma, 1 fehérrépa, 2 babérlevél, 1 tk. szárított rozmaring, 1/2 tk. szárított kakukkfű, 1/2 csésze marhasültleves.

Elkészítés: A húst megtisztítjuk, felvágjuk, majd meghintjük sóval és borssal. Szeleteljük fel a répákat, a zellergyökereket, a hagymát vágjuk fel, a burgonyát pedig kockázzuk fel, majd rakjuk őket egy párolóedénybe. Babérlevéllel, rozmaringgal és kakukkfűvel fűszerezzük. A húst is tegyük bele, öntsük fel a levestel, helyezzünk rá fedőt

és pároljuk 8-9 órán át takarékon.

Márványos brownies

Hozzávalók: 1 ek. puha vaj, 2 ek. cukrozatlan kakaópor. A csokis masszához: 127 g 60%-os csokoládé, 127 g vaj, 2 nagy tojás, 3/4 pohár cukor, 1/2 pohár liszt, egy csipet só. A krémsajtos masszához: 1/4 pohár cukor, 250 g Philadelphia sajtkrém, 1 tk vaníliaesszencia.

Elkészítés: A muffin formákat kivajazzuk, kakaóporral meghintjük. A krémsajtos masszát robotgéppel kikavarjuk. A csokis masszához vízfürdő felett felolvasztjuk a vajat és a csokoládét. Mikor kissé kihűl, hozzákavarjuk a többi hozzávalót. Csak épp addig keverjük, amíg homogén nem válik. A kis formákat kétharmadig töltjük a csokis masszával, majd egyenlően elosztjuk a sajtkrémet is a tetejükön. Egy villával 2-3 kavarázó mozdulattal márványos mintát varázsolunk és betesszük a 150 fokos sütőbe. Kb. fél órát sütjük.

Pepperoni roll

Hozzávalók: A tésztához: 25 dkg liszt, 2 ek olívaolaj, 1 mk cukor, 1 tk só, 1,5 dl víz,

kb. 1,3 dkg friss élesztő. Töltelékhez: kb 16 dkg szeletelt pepperoni, kb 15-20 dkg reszelt mozzarella sajt. Tálaláshoz: kb 2 dl pizzaszósz. Kenéshez: pici olaj.

Elkészítés: A cukrozott langyos vízben felfuttatjuk az élesztőt. A sót a liszttel elkeverjük. Amikor felfutott az élesztő, összekeverjük a liszttel, majd lisztezett gyűrődéskán meggyúrjuk, miközben adagoljuk hozzá az olajat. Cipót formálunk belőle, kettévágjuk, és újra cipót, azaz cipókat formálunk belőlük. Legalább 45 percig kelesztjük letakarva, meleg helyen. Miután szépen megkelték a cipók, lepényt formázunk belőlük, sodrófával kicsit kinyújtjuk nem túl vékonyra, ovális vagy kör alakra. A közepére pár centi széles sávban elterítjük a pepperonit, megszórjuk reszelt mozzarellával, két szélét középen egymásra hajtjuk (lapított tekercs a kinézetük), és még 10 percig kelni hagyjuk. Ezt követően kb. 270 fokra előmelegített sütőbe tesszük őket. Alsó-felső sütéssel 8-10 perc alatt megsütjük, majd miután megsülték, egy pici olajjal megkenjük a rollok tetejét. Pizzaszósszal tálaljuk.

Kert-ész

Az almafa betegségei

A családi kertekből általában nem hiányzik az almafa. De számos betegség károsíthatja, melyek ellen védekezniünk kell. Gyakori a lisztharmat, az agrobaktériumos gyökérgolyva, almasöprűsödés, az ervíniás elhalás, a ventúriás varasodás és a moníliai betegség. De a gyümölcsön jelentkezhet az alma keserűfoltosság vagy az almamozaik. Az alma keserűfoltossága ellen úgy védekezhetünk, ha 3-4 alkalommal, 7-10 napos periódusokban kalciumtartalmú levéltrágyával permetezzünk. Ugyanis a betegség kiváltó oka a kalciumhiány és a savanyú talajokon jelentkeznek a tünetek. Az almamozaik vírus jelenléte a gyümölcsön foltozást okoz, a leveleken viszont sárgásfehér, kerek vagy szabálytalan alakú mozaikfolt, az érmentén sárgás elszíneződés jelentkezik. Oltással vihető át egyik növényről a másikra, a növényben szisztematikusan terjed, a csücsi rész rügyei gyakran vírusmentesek maradnak. A lisztharmat

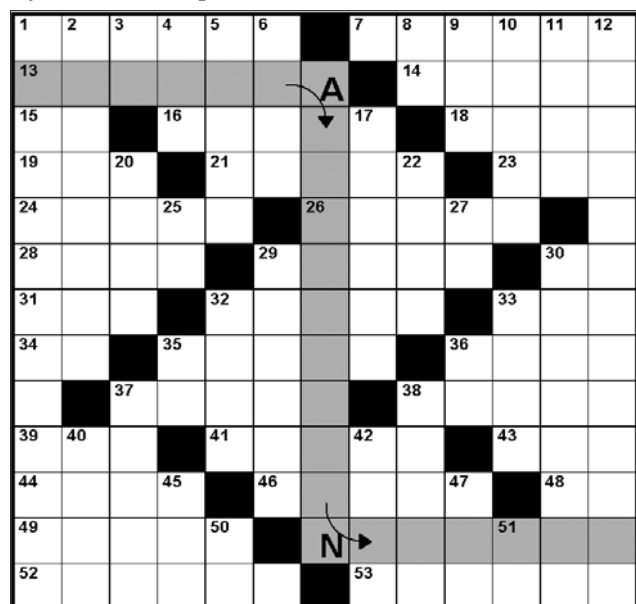
visszaszoríthatjuk, ha a fertőzött részeket eltávolítjuk. A ventúriás varasodás esetén a levelek gyűjtésével, étetéssel és a talajba forgatásával védekezhetünk. A nitrogéntartalmú műtrágya elősegíti a rothadást. Ha ervíniás elhalás fenyegeti a gyümölcsfát, a beteg részeket vágjuk le, közben a metszőollót rendszeresen fertőtlenítsük. Ha előrehaladott a támadás a fákát meg kell semmisíteni. Megelőzőként permetezzünk réztartalmú, kontakt permetezőszerekkel.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Különös óhaj

Bemegy egy ember a kávéházba. Azt mondja a pincérnek:

– Hozzon nekem egy hideg kávét és egy száraz kiflit, aztán üljön ide mellém panaszkodni.

– Igen uram, de miért?
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. Forgalom jelzője. 7. Konyhai mennyiség. 13. A vicc poénja. 14. Beszélő. 15. Nemzeti Vállalat (röv.). 16. Nagyszülő kedvence. 18. ...marad; veszít. 19. Ótörái ital. 21. Valódi. 23. Magyar ősvészér. 24. Daganat ló lábán. 26. ... Royce; autómárka. 28. Értékes szörme. 29. Szövetadó személy. 30. Hajsza része! 31. Én, latinul. 32. ... and Garfunkel; együttes. 33. Levest ízesít. 34. Nyúlfülek! 35. Kés élezése. 36. Gyenge pontja. 37. Iskolát elvégez. 38. Gödröt kapar. 39. Évi párja. 41. Mulatt. 43. Olasz hármas. 44. Egyszer fenn, egyszer... 46. Finom az étel. 48. Nanoliter (röv.). 49. Átnyújtja nekem. 52. Mélyen megdöbönt, megrendít. 53. Földművelő eszköz.

Függőleges:

1. Szárazföldi. 2. Minimális többség százaléka. 3. Köztér közepe! 4. Bagolyféle. 5. Keserű ital. 6. Bizonytalanul áll. 8. Kassel centruma! 9. Észak-erdélyi folyó. 10. Vízilabdás. 11. Megeléget. 12. Arany János műve. 17. Egyforma. 20. Kicsi. 22. Mikszáth Kálmán neje. 25. Óceánban van! 27. Némán leír! 29. Horvát hegyek. 30. ... nem kell cégér. 32. Arab törzsfő. 33. Börtön a szlengben. 35. Róka kicsinye. 36. Boldogság kezdete! 37. ... a pap, ... a papné; közmondás. 38. Vidék időjárása. 40. Óvoda. 42. Olajzöld. 45. A - nek társa. 47. Fenn az ernyő, nincsen 50. Dolgozni kezd! 51. Gerincszakasz!

9			6	4							1
2	5	6			1		8	9			
									7		
8	9		1	4							6
3			9				1				
				6				4			
		4	7	8		2	3	1	5		
					7	6			8		
5											7

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

9	1	2	8	6	3	7	4	5
7	3	8	5	4	2	1	6	9
6	4	5	9	7	1	2	3	8
5	6	3	1	8	9	4	7	2
2	9	4	7	3	6	8	5	1
1	8	7	2	5	4	6	9	3
3	7	1	6	9	8	5	2	4
4	2	6	3	1	5	9	8	7
8	5	9	4	2	7	3	1	6

Mese a vörös tehénről 1.

Élt egyszer egy ember meg a felesége. Volt két gyermekük – kislány és kislány. Ezenkívül volt egy vörös tehénük is. Az ember pásztorkodott. Amikor egy idő múlva meghalt a felesége, megnősült másodsor. A mostoha nem szívelte a két gyermeket. Mikor az ember kérdezte a feleségét, miért nem viseli gondját a gyermekeknek, az asszony így felelt:

– Jobb lesz, ha hallgatsz, a gyermekeket nem én szültem, miért viseljem gondjukat!

A pásztor látta, hogy az asszony üti, kínozza a gyermekeket, kiküldte a nyájjal őket a legelőre, hogy ne legyenek odahaza.

A vörös tehén így szólt a gyermekekhez:

– Ne féljétek, gyermekekém, majd én vigyázok a nyájra.

És csakugyan: a tehén egész nap őrizte a csordát, este pedig összeterezte, a gyermekeknek csak haza kellett hajtani. A mostoha a gyermekeknek mindennap egy darabka száraz kenyeret adott. De ahányszor csak leültek megenni a kenyerüket, a vörös tehén mindig odaballagott hozzájuk, hagyta magát megfajni, így mindig tejjel ették a kenyeret.

Telt-múlt az idő, és a mostohának is született egy kislánya. Mikor betöltötte a tizedik évét, az anyja őt is kiküldte a csordával a legelőre, de amikor elbocsátotta hazulról, az árváknak megparancsolta:

– Amit ti magatok esztek, azt adjátok enni az én leánykáimnak is, hadd hízzon meg ő is olyan jól, mint ti.

Mindennap adott a mostoha a saját lányának négy-öt kis cipót.

Akkor a vörös tehén azt mondta az árváknak:

– Nem baj, hadd igya csak a tejemet ez a kislány is. Nektek édes, de neki keserű lesz a tejem.

A mostoha leánya csak egyre sorvad, míg a pásztor árvái szépen cseperedtek. A pásztor vénségére már nem is járt ki a nyájjal.

Azt kérdi egyszer a mostoha a lányától:

– Hogy lehet az, hogy neked mindennap öt cipót adok, nekik meg kettőjüknek

egy-egy lepényt, ők mégis híznak, te meg csak sorvadsz?

– Anyám, a vörös tehén teje nekem keserű, ők meg azt mondják, hogy nekik édes.

– Nos, ha így van – szólta a mostoha –, csak jöjjön haza az a vörös tehén!

Másnap kora reggel azt mondja a mostoha az urának:

– Látod, hogy sorvad a leányom. Álmomban megjelent egy szent, aki azt mondta, hogy ha levágjuk a vörös tehénét, és feláldozzuk a leánykáért, akkor meggyógyul.

– Miből élünk meg akkor, ha levágjuk a vörös tehénét? Ki ad nekünk tejet meg túrót?

– Tégy, ahogy akarsz, de a

vörös tehén le kell vágnod.

Az asszony addig erősködött az urának, míg rá nem szánta magát, hogy levágja a vörös tehénét. Mikor ezt a vörös tehén megtudta, nagyon bának eresztette a fejét.

– Mért vagy olyan bús, tehénkém? – kérdezték az árvák, amint odament hozzájuk, hogy táplálja őket.

– Drága gyermekek, az az átkozott mostohátok azt követeli, hogy engem vágjanak le, áldozatul a lányának.

– Tehénke anyácska, mi estére megkérjük, megcsókoljuk kezét, lábát, csak hogy téged meg ne öljenek.

– Nem, gyermekek, azt ne tegyétek, mert még megver benneteket, az pedig nekem fájna. De hallgassatok ide,

mit tanácsolok én nektek: amikor engem megölnek, véremmel titokban kenjétek be arcotokat, úgy ragyog majd tőle, mint az aranyszövet: utána szedjétek össze csontjait és patáimat, s ássátok el a jászol alá. Valamikor még szükségetek lehet rájuk.

Az árvák keservesen sírva fakadtak.

Nehéz volt a tehén szíve, odament hozzájuk és megkérdezte:

– Miért sírtok, gyermekeim?

– Ki visel majd gondot ránk, ki táplál bennünket, ha téged levágnak, tehénkém?

– Gyertek velem, van itt egy öreganyó, majd rábízlak benneteket.

A vörös tehén elvezette a gyermekeket az anyókához, kihívta, és kérdezte tőle:

– Tudod-e, hogy engem meg akarnak ölni?

– Tudom.

– Íme, gondjaidra bízom a gyermekeimet. Az isten nevére kérek, szeresd őket.

– Jól van, jól van, tehénke.

Visszatérve az anyókától, a vörös tehén megparancsolta a gyermekeknek, hogy a fejéről vágják le az egyik szarvát.

– Amikor enni akartok, csak szívjátok meg s jóllaktok. A mezőn meg majd ez az anyóka vigyáz rátok.

Reggel a tehén leölték. Az árvák felfogtak vérből egy csuporral, titokban magukkal vitték, bekenték vele arcukat, s nem lehetett rájuk ismerni, mintha csak aranyszázból szótták volna őket,

úgy ragyogtak.

Mikor a mostoha leánya megkóstolta a tehén húsát, az annyira ízletlen volt, mintha csak szalmát rágott volna. Amikor pedig az árvák kóstolták meg, olyan ízletes volt, mintha mézet ennének. Azután a gyermekek úgy, ahogyan a tehén meghagyta nekik, összeszedték csontjait, koponyáját, patáját, és elásták a jászol alá. Azután mindig, valahányszor megéheztek, odamentek a jászolhoz, megszórták a szarvát és jóllaktak. A mostoha aztán etette bőségesen a leányát, de az árváknak még egy darabka kenyeret sem adott.

Mikor a tél beállt, meghívták őket lakodalomba. A mostoha cifrán felöltöztette a lányát, s magával vitte, az árvákat meg otthonhagyta. A jászol alól akkor a vörös tehén hangja hallatszott; az odújából előjött az anyóka, kibontotta a jászol alját, fényes ruhákat szedett elő onnan, s felöltöztette az árvákat, magával vitte őket a lakodalomba.

A násznép között meglátta őket a mostoha, de nem ismerte fel, csak úgy magában sóhajtozott: „Istenem, milyen szerencsés, akinek ilyen gyermekei vannak! Mit nem adnék, ha ezt a legénykét a szülei összeházasítanák az én leánnyommal!”

*Elvarázsolt madarak
Örmény népmesék
(Válogatta és fordította:
Hegyí Imre)*

Tizenkét hónap a természetben

Elérkezett a ballagások ideje, és ez a meghatározó ünnepség kicsiktől a nagyokig mindenkit érint. A kicsiknek, az óvodásoknak, akik most ballagnak, ősszel kinyílnak az iskolakapuk, az érettségizők pedig épp azon lépnek ki utoljára. Tehát érzelmekkel teli pillanatokkal, percekkkel, telnek a napok.

Több ballagási kártyát is kaptam, de ezúttal a bátyám nagyobbik fiának a ballagá-

sát választottam. Marci még óvodás, jobban mondva már nem lesz többé az, ezért ünnepi műsorral készültek a szülőknél, rokonoknál. Több mint ötszáz kilométert kellett megtennünk, hogy meglássuk az előadást, ugyanis Szegeden lakik a család. Éjszaka utaztunk oda, és nappal haza, amiből elmondhatom a nappali autózás több okból is előnyösebb, a változatos

táj látványa, a madarak felbukkanása élénken tartja a figyelmet, szemben az éjszakaiakkal.

Az óvodában ünnepelőben jelent meg mindenki, villantak a vakuk, kattogtak a fényképezőgépek, mondhatni világsztároknak megfelelően, központi figyelemben volt részük a szereplésre készen álló kis végzősöknél, izgalmasabb számukra talán csak az volt, amikor otthon

a rokonok ajándékait kellett kicsomagolniuk.

Bátyámék kertés családi házában laktak, az udvaruk egy parkra emlékeztet, meggyfa, cseresznyefa, diófa, nyírfa, barackfa, bodzabokor, vadszőlő, tuják és fenyőfák tarkítják azt. A gondosan kezelt pázsit pedig a látványt emeli ki. A madarak is kedvelik a területet, házi és mezei verebek költöztek a háztetőcserepe alá, a magas tuján feketegrigó fészkel, a kerti rozsdafarkú épp akkor repítette ki fiait, amikor ott voltunk, csicsörke, zöldike, tengelic, barát poszáta énekére kel és fekszik ott az ember. Meg is jegyezte István, széles mosollyal: „a kert madárbarát kert!” És valóban még madáretető is van, azonban hiányzik a madáritató, választottam. Pillanatok alatt előkerített egy betontéglat, amibe cserépdarabot helyeztem, így a madáritató a fürdő szerepét is betöltötte. Érkeztek is szép számmal a madarak, elsőként a kerti rozsdafarkú vette észre, majd a verebek vették birtokukba az itatót, meg is fürödtek benne, őket követték a rigók, majd sorban a többiek.

Verebek az itatónál

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Kis lámpa műanyag pohárból

Ezt a vidám kis lámpát éjszakai fénynek vagy hangulatvilágításnak használhatod. Pár dolog kell hozzá, amit otthon is megtalálhatsz, és kedved szerint színezheted.

Szükséges eszközök: műanyag pohár, karácsonyfagőg, festék, vékony deszkalemez, gombok, kör alakú műanyag vagy bármilyen lemez, hajlítható drót, pengés kés, olló, ragasztó, ecset.

Elkészítés: A műanyag pohár egyik oldalára fessd rá az állatka törzsét. A vékony deszkalemezekből vágj szárnyakat, és azt is színezd ki,

hasonló színekkel, mint a poharat. Majd vágj két rést a pohár két oldalán, és illeszd a szárnyakat bele a lyukba. Ezután ragassz a kerék formájából többretegű óriásszemeket. A pohár aljára (ez felfordítva felül kerül) csinálj két lyukat, és dugd bele a hajlékony drótot, majd csavard fel csap formájában. Minél több ilyen kis állatot készítesz, a fényjáték annál hangulatosabb lesz. Végül pedig keresd elő a karácsonyról megmaradt égőket, és a poharakat fűzd össze vele. Már is kész a hangulatos világítás.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette